

AAN ALLEN IN ELKE PLAATS

H.C. Voorhoeve

AAN ALLEN IN
ELKE PLAATS

Beschouwing over de eerste brief van Paulus aan de Korinthiërs

Aan allen in elke plaats

Beschouwing over de eerste brief van Paulus aan de Korinthiërs

Auteur: H.C. Voorhoeve
Redactie: Hugo Bouter
Vormgeving: Jan Paul Spoor
Eerste editie: 1862 jaargang 5 van 'De Bode des Heils in Christus'
Tweede editie: 2026
Copyright: OudeSporen online uitgeverij

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch of mechanisch, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

De bijbeltekst in deze uitgave uit het Oude Testament is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling: © Stichting HSV 2010. Uitgeverij Jongbloed – Heerenveen. Alle rechten voorbehouden,

De bijbeltekst in deze uitgave uit het Nieuwe Testament is ontleend aan de TELOS-vertaling: © Grace Publishing House – Rhenen. Alle rechten voorbehouden.

‘aan de gemeente van God die in Korinthe is, aan de geheiligden in Christus Jezus, geroepen heiligen, met allen, in elke plaats, die de naam van onze Heer Jezus Christus aanroepen, zowel hun als onze Heer’.

1 Korinthiërs 1: 2

Inhoud

Inleiding	8
Hoofdstuk 1.....	15
Hoofdstuk 2.....	24
Hoofdstuk 3.....	29
Hoofdstuk 4.....	37
Hoofdstuk 5.....	43
Hoofdstuk 6.....	51
Hoofdstuk 7.....	57
Hoofdstuk 8.....	66
Hoofdstuk 9.....	69
Hoofdstuk 10.....	73
Hoofdstuk 11.....	81
Hoofdstuk 12.....	96
Hoofdstuk 13.....	106

Hoofdstuk 14	110
Hoofdstuk 15	118
Hoofdstuk 16.....	139

Inleiding

De brief aan de Korinthiërs behandelt diverse onderwerpen, die heel verschillend zijn van de thema's die ons in de brief aan de Romeinen hebben beziggehouden. In plaats van de grote heilswaarheden van het christendom en de rijke zegeningen van het volbrachte werk van Christus te bespreken, beperkt de apostel zich uitsluitend tot de toestand van de gemeente en de vele gebreken die er bestonden. En hoewel de beschouwing van de treurige zwakheid van mensen, die in elke betrekking tot God gefaald hadden, ons hart met droefheid en weemoed moet vervullen, zo worden wij aan de andere kant toch weer bemoedigd door het heerlijke getuigenis van de onveranderlijke liefde en trouw van God, die Zijn kinderen nooit verlaat - zelfs niet in zo'n beklagenswaardige toestand - en hen met geduld en zachtmoedigheid onderwijst in de dingen waarvan men de kennis bij een nuchtere en geestelijke christen mag verwachten.

En juist deze waarheid geeft aan de voor ons liggende brief zo'n grote waarde. Want hoewel hij zich in de eerste plaats met de toestand van de gemeente te Korinthe bezighoudt, zo bevat hij evenwel Gods gedachten voor alle tijden over de innerlijke orde van de gemeente van Christus en de verschillende betrekkingen en plichten die de leden tegenover elkander in acht te nemen hebben.

Wat gaf echter aanleiding tot het schrijven van deze brief? Na Macedonië doorreisde en Athene bezocht te hebben, was de apostel Paulus ook te Korinthe gekomen, een van de rijkste en bloeiendste

steden van Achaje (Hand. 18). En hij had in een verblijf van één jaar en zes maanden in die stad een gemeente gesticht, want God had veel volk in Korinthe. In deze stad gingen rijkdom en weelde gepaard met zo'n laag moreel niveau, dat dit zelfs tot een spreekwoord geworden was. Na Korinthe verlaten te hebben, ging hij naar Efeze en vandaar naar Palestina, om in Jeruzalem het feest te houden. Van Jeruzalem ging hij naar Antiochië, doorreisde opnieuw Klein-Azië en kwam te Efeze, waar hij twee jaar verbleef. Toen hij op het punt stond om door Macedonië te reizen en de gemeente in Korinthe te bezoeken – zijn plan was immers om zo bij hen te komen, in plaats van zoals hij gewend was via Klein-Azië, en hen voor de tweede keer via deze streken te bezoeken – vernam hij door een aanzienlijke vrouw Chloë of personen uit haar huis (1:11), en door van elders binnengekomen berichten (5:1), maar ook door een brief die de Korinthiërs hem hadden geschreven om inlichtingen te vragen over bepaalde zaken, dat er vele verkeerde dingen in hun midden waren.

Allereerst begon de geest van wereldse wijsheid, die in Korinthe zo'n hoogte bereikt had, zijn schadelijke invloed uit te oefenen en twist en partijschappen tevoorschijn te roepen en zo de gemeente te beroven van haar hemelse karakter en haar eenheid in Christus, en de eenvoudige, goddelijke waarheid met heidense filosofie te vermengen. Men was al bezig verschillende partijen te vormen, waar men bepaalde personen huldigde en hetzij in Paulus of in Apollos, of in Kefas of ook in Christus Zelf het hoofd van een partij erkende en vereerde (1:12). De ontelbare partijen waarin de gemeente van God op aarde nu verdeeld is, leveren het treurige bewijs hoe zelfs onder ware gelovigen de menselijke wijsheid gehuldigd wordt en het de vijand gelukt is zijn schadelijke werkzaamheid, waartoe hij in de

gemeente te Korinthe de eerste basis wilde leggen, een schrikbarende uitgebreidheid te verschaffen.

Helaas hebben de beginselen van menselijke wijsheid zo diep wortel geschoten, dat de treurige gevolgen in de gemeente van God nog maar weinig erkend en betreurd worden, zodat men niet zelden deze schadelijke werken van de vijand in bescherming neemt door te beweren dat de verschillende partijen goed zijn om de waarheid van alle kanten te ontwikkelen. Zo dacht de apostel niet. Met de grootste ernst, met grote beslistheid bestrijdt hij met name in de eerste hoofdstukken van zijn brief dit kwaad, waardoor de gemeente met rasse schreden het verderf tegemoet snelde, en wilde het in de kiem verstikken. En wanneer hij in hoofdstuk 11:19 zegt: 'Want er moeten ook sekten onder u zijn', dan zegt hij dit zeker niet om die te beschermen maar, zoals hij eraan toevoegt, 'opdat ook de beproefden onder u openbaar worden.' Zodat degenen die zich niet door de geest van de heidense filosofie, maar door de Geest van God lieten leiden, hun oprechtheid toonden door zich van alle partijschappen verwijderd te houden.

Een ander gevaar bedreigde de gemeente te Korinthe, namelijk de grote onzedelijkheid die in Korinthe heerste. Het weelderige en immorele leven daar begon ook in hun midden zijn schadelijke invloed uit te oefenen en velen te verontreinigen. Vooral was het de hoerij, die in hun midden was ingeslopen en geduld werd, en de apostel waarschuwt en bestraft dit alles met alle ernst en met al de kracht van de Heilige Geest, van wie de tempel door deze zonden verontreinigd werd.

Het derde gevaar waaraan de gemeente te Korinthe blootstond, was de invloed van valse leraars, voornamelijk Joodse denkers. Die probeerden niet alleen Paulus' roeping en zijn gezag als apostel, maar ook de zuiverheid van zijn motieven in de uitoefening van zijn ambt te ondermijnen en te belasteren, om zo zijn gezegende werk teniet te doen. Zodra hun het eerste lukte, was het tweede het natuurlijke gevolg hiervan. Als het aanzien en de zuivere bedoelingen van de apostel bij de Korinthiërs verdacht konden worden gemaakt, dan gold dit ook voor zijn woord en zijn werk.

Daarom was de apostel zo vaak genoodzaakt, zowel in deze als in zijn tweede brief, om over zichzelf, zijn apostolische ambt en zijn gedrag onder de Korinthiërs te spreken. Het heerlijke voorrecht van de gelovigen in latere tijd om ook de geschriften van het Nieuwe Testament als bron van gezag en zuivere toetssteen van de waarheid te bezitten, hadden zij natuurlijk niet. En hoe meer God door Paulus met betrekking tot de gemeente zegeningen openbaarde, die in het Oude Testament slechts duister of in het geheel niet geopenbaard waren, zoveel te meer gelegenheid hadden de Joodsgezinde leraars om zwakke zielen in de war te brengen.

Heidense filosofie, onzedelijkheid, vooral hoererij, en valse leerstellingen – ziedaar de drie hoofdgebreken die in de gemeente te Korinthe bestonden, waardoor de vijand zijn verderfelijke invloed wilde uitoefenen en de gezegende uitwerking van de waarheid wilde verstoren. Toen Paulus dit allemaal hoorde, gaf hij zijn voornemen op om Korinthe nu al te bezoeken, want hij wilde bij zijn geliefde kinderen niet met de roede verschijnen. Daarom schreef hij hun een brief, en de Heilige Geest gebruikte die gelegenheid om een

onschatbare parel aan het snoer van de goddelijke openbaring toe te voegen. Het doel was hen ernstig te vermanen, opdat zij daardoor geraakt zouden worden en zich zouden bekeren, en hem later met blijdschap konden ontvangen. De onderwerpen die in deze eerste brief behandeld worden, laten zich gemakkelijk indelen.

Voordat de apostel over de gebreken van de gemeente spreekt en één enkel bestraffend woord spreekt, prijst hij het goede dat nog bij hen gevonden werd en vooral de genade van God die hun ten deel was gevallen en die bij hen zou blijven tot op de dag van Christus. Daarna behandelt hij de vraag van de partijen, de scholen van de godgeleerdheid en de inbeelding van de menselijke wijsheid tegenover de openbaring van de goddelijke wijsheid (hst. 1-4).

In hoofdstuk 5 spreekt hij over het zedenbederf en het gedrag tegenover christenen, die in openbare zonden gevallen zijn;

In hoofdstuk 6 gaat het over het gerechtelijk vervolgen in tijdelijke zaken, en behandelt hij opnieuw de kwestie van de hoererij. Hierna begint de beantwoording van hun brief.

Hoofdstuk 7 handelt over het huwelijk, de plichten van de gehuwden, over het geval dat de man gelovig en de vrouw ongelovig is, of omgekeerd. Hier vermaant de apostel hoofdzakelijk om in *die* roeping te blijven, waarin men geroepen is.

In hoofdstuk 8 behandelt hij de vraag of men van de dingen aan de afgoden geofferd mocht eten; en stelt het algemene beginsel vast om het zwakke geweten niet te ergeren.

In hoofdstuk 9 spreekt Paulus over zijn apostelambt.

In hoofdstuk 10 toont hij aan hoe men met de gemeente, met de doop en het avondmaal verbonden kan zijn en toch verloren kan gaan. Daarna spreekt hij over het gevaar waarin zij waren om door heidense feesten misleid te worden, en komt daardoor vanzelf op het avondmaal van de Heere.

In hoofdstuk 11 omschrijft hij het gedrag van de christenen in de godsdienstoefeningen, eerst persoonlijk en daarna (vanaf vs. 17) in het algemeen.

Vervolgens behandelt hij van hoofdstuk 12 tot 14 de uitoefening van de gaven, hun wezenlijke waarde en het doel van hun gebruik, met de waarde van de liefde in hoofdstuk 13.

In hoofdstuk 15 bewijst hij uitvoerig de leer van de opstanding, die door velen gelochend werd, en haar gewichtige gevolgen. En hij spreekt aan het slot van dat hoofdstuk over de verandering bij de komst van de Heer van de overgebleven levende gelovigen, en de triomf van hen die door de opstanding deel krijgen aan de verandering van het vergankelijke lichaam en zo van de laatste gevolgen van de zonde – de dood – voor eeuwig verlost worden. Hij besluit dan in hoofdstuk 16 zijn uitvoerige brief met de aanbeveling van de armen in Judea, en met vele groeten.

Ook treffen wij hier nog enkele vermaningen aan om degenen onderdanig te zijn, die zonder menselijke aanstelling of roeping alleen door de kracht van de Heilige Geest in de gemeente dienen. En wij kunnen de Heer danken, dat Hij ons ook een rechtstreekse aanwijzing gegeven heeft hoe wij ons te gedragen hebben tegenover hen die ten dienste van de heiligen arbeiden. Na deze inleiding

kunnen wij nu tot de beschouwing van de brief zelf overgaan; waarbij de Heer ons het licht van Zijn Geest zal mogen schenken om de geopenbaarde waarheid goed te verstaan en onze wandel ernaar in te richten.

Hoofdstuk 1

Net zoals in de brief aan de Romeinen begint de apostel ook hier met zijn roeping aan de gemeente voor te stellen als apostel van Jezus Christus, aangezien hierin zijn gezag lag besloten om op zo'n wijze tot hen te spreken. God Zelf had hem dit ambt toevertrouwd en hem dit gezag gegeven; en hij kon zich hierop beroepen in tegenstelling tot de vele valse leraars, die te Korinthe waren binnengedrongen en die niet deze goddelijke roeping hadden. Sosthenes, de broeder, uit wiens naam de brief mede geschreven werd, was misschien dezelfde persoon over wie in Handelingen 18:17 wordt gesproken. Hij was waarschijnlijk een van degenen die Paulus berichten brachten over de toestand van de gemeente; hij wordt hier in dit opschrift vermeld om meer nadruk aan de woorden van de apostel te geven, daar hij met de gemeente en met alles wat er gebeurd was goed bekend was.

Als geroepen apostel richt Paulus zich nu tot de gemeente te Korinthe en toont ons door de woorden waarmee hij hen aanspreekt de innige relatie van de gemeente tot God, haar heerlijke positie voor Hem in Christus, alsook het hemelse karakter van haar roeping. Daarbij richt hij zich in deze brief tot alle ware aanbidders van de Heer Jezus Christus, daar de oneindige genade van God in Hem *allen* in dezelfde innige betrekking met God heeft gebracht. Zodat de leerstellingen en vermaningen in deze brief – in de eerste plaats aan de Korinthiërs gegeven – voor *alle* christenen, waar zij zich ook mogen bevinden, gelden en het richtsnoer voor de wandel vormen.

En al in de woorden waarmee hij zijn brief begint, doet de apostel de hoofdbeginselen uitkomen waarover hij wil spreken: afscheiding van de wereld en haar beginselen, scheiding van kwaad en bestrijding van mensenverering. Als 'gemeente van God' en 'geheiligden in Christus Jezus' zijn wij van de wereld en de zonde gescheiden en hebben wij onze positie voor God in Christus. De titel 'geroepen heiligen' drukt het ware karakter van de praktische wandel uit, en uiteindelijk is 'de naam van onze Heer Jezus Christus' alleen het voorwerp van aanbidding voor allen.

Hoe treurig en beklagenswaardig de toestand van de gemeente te Korinthe ook was, dit veranderde niet in het minst haar heerlijke standpunt voor God, daar dit alleen op het volbrachte werk van Christus berustte en van niets anders afhankelijk was. Om echter de christenen bij een slechte levenspraktijk zo te kunnen bezien, is het noodzakelijk dat wijzelf in nauwe gemeenschap met de Heer leven. En aangezien dit bij de apostel het geval was, kon hij toch de genade van God prijzen, ondanks de wetenschap van de in Korinthe bestaande verkeerdheden die zijn hart met diepe droefheid vervulden. Hij kon met volkomen rust en vrijmoedigheid over hun innige betrekking tot God en de rijkdom van de genade spreken, die in Christus Jezus zo overvloedig was geworden (1:4-5). Niets was in staat hem hierbij te verhinderen.

Al mocht het de vijand ook lukken om de heiligen in Korinthe in verwarring te brengen, te verzwakken en te verontreinigen, één ding kon hij niet verontreinigen of verzwakken: de genade van God in Christus Jezus. Die genade was ook de nooit opgedroogde en zuivere bron, waaruit de apostel bij het besef van de treurige toestand van de

gemeente te Korinthe steeds moed en vertrouwen kon putten, wat zijn hart vervulde met voortdurende dank aan God. Die genade gaf hem gelegenheid zijn liefde, die hij zoals hijzelf zegt voornamelijk tot de Korinthiërs had, en die ook in geen andere brief zo duidelijk blijkt, de vrije loop te laten en alles te zeggen wat hij in hun voordeel kon zeggen. En door deze liefde baande hij zich een weg tot de harten van de Korinthiërs en bewerkte hij dat zijn woorden in toebereide aarde vielen.

‘Maar’, zou men kunnen vragen: ‘zal het bewustzijn van Gods onveranderlijke genade geen aanleiding geven tot grotere onverschilligheid?’ Zeker niet; want als er iets in staat is het hele gewicht van Gods heiligheid aan het geweten voor te stellen, tegenover de zonde schaamte en afkeer te bewerken en onze harten voor vermaningen toegankelijk te maken, dan is het wel het bewustzijn van de onbeperkte genade van God in Christus Jezus! Hoe zou het mogelijk zijn om bij het besef in zo’n innige gemeenschap met God gebracht te zijn en zo rijk gezegend te zijn, nog langer in de zonde voort te leven?

Daarom in plaats van hun zonden goed te praten, brengt Paulus hen integendeel in de onmiddellijke tegenwoordigheid van God, opdat zij zich met hun zonden zouden bezighouden en zich in het licht van God zouden veroordelen. Heerlijke aanblik! Paulus verhief zich boven de droefheid over de zonden van deze christenen, doordat hij zag op de eeuwige trouw van God, die hen niet alleen had geroepen, maar ten einde toe zou bewaren om onberispelijk te zijn op de dag van Christus!

Christus wordt hier en ook later als het enige voorwerp van het geloof, als het ware middelpunt van alle zegen voorgesteld. In Hem hadden de Korinthiërs alles ontvangen, 'in Hem waren zij in alles rijk geworden, in alle woord en alle kennis.' Bij het verkrijgen van deze uiterlijke genadegaven, in 'woord en kennis,' was het getuigenis van Christus door de kracht van de Heilige Geest onder hen bevestigd geworden (1:6). Het ontbrak hun aan geen genadegaven, 'terwijl u de openbaring van onze Heer Jezus Christus verwacht' (1:7). Deze verwachting was nu hun heerlijke voorrecht. Met de openbaring van Christus wordt niet de opname van de gemeente bedoeld, daar Paulus deze verborgenheid pas in hoofdstuk 15 onthult; maar de komst van Christus om als de beloofde Koning over Israël en de wereld te regeren.

Nadat hij nu in korte maar liefelijke bewoordingen de rijke genade, die aan de Korinthiërs was geschonken, had voorgesteld, spreekt hij op even eenvoudige en duidelijke wijze over de trouw van God ten opzichte van hen. Die trouw was de grond waarop zijn vertrouwen rustte met betrekking tot hun volharding en hun bevestiging ten einde toe. Want hij zegt: 'Die u ook zal bevestigen tot het eind toe, zodat u onstraffelijk bent op de dag van onze Heer Jezus Christus. God is getrouw, door Wie u geroepen bent tot de gemeenschap van Zijn Zoon Jezus Christus, onze Heer' (1:8-9).

Het was dus de trouw van God, die de heiligen te Korinthe zou bevestigen, opdat zij op die ernstige en plechtige dag zonder vlek voor Hem zouden verschijnen. Hijzelf had hen geroepen tot de zegenrijke gemeenschap van Zijn Zoon Jezus Christus, en Hij zou die roeping ten volle waar maken. Deze korte, maar heerlijke

beschrijving van Gods genade en trouw dient dus als de grondslag (al kon de beschrijving vanwege de toestand van de gemeente niet zo uitgebreid zijn als in de brief aan de Efeziërs) van alle vermaningen en terechtwijzingen die hij aan hen richtte, om hun wankelende voeten te versterken en hun trage handen op te richten.

Na deze korte inleiding begint de apostel in 1:10 met zijn vermaningen, of beter met zijn wensen en hij stelt hun daarbij de naam voor van Hem in Wie zij, zoals al opgemerkt, alle zegen hadden ontvangen. Hij bidt hen 'door de naam van onze Heer Jezus Christus.' En wat nu in de eerste plaats zijn hart vervulde, was het gevaar dat de onderlinge eenheid in de gemeente bedreigde. Er waren twisten onder hen ontstaan, die weliswaar toen nog niet tot een bepaalde scheuring hadden geleid; maar die toch spoedig hiertoe konden leiden, want twisten zijn het begin van scheuringen. Op de innerlijke tweedracht volgt al gauw de uiterlijke tweespalt, terwijl innerlijke eenheid het samenleven bewaart. Daarom vraagt de apostel de Korinthiërs zo dringend om zowel in hun denken als in hun bedoelingen volkomen eensgezind te zijn.

Tegenwoordig gebeurt het helaas niet zelden dat men verschillen wenselijk acht; en men toont daardoor dat men het ware karakter van de gemeente en haar eenheid als het lichaam van Christus niet goed begrepen heeft. Daarom wordt ook haar grote verscheurdheid, waartoe de verschillende meningen juist aanleiding hebben gegeven, niet met droefheid beschouwd. Juist het voorbijzien van deze ernstige vermaning van de apostel heeft zoveel verwarring en scheuring tevoorschijn geroepen in de kerk, en alle pogingen van mensen om de breuken te helen en de verdeeldheid onder een schijn van

eenheid te bedekken zijn geheel en al tevergeefs gebleken en leiden hooguit tot zelfmisleiding. De inwendige breuken blijven bestaan en de verdeeldheid neemt toe, totdat wij met nuchtere en ootmoedige harten tot de wijsheid van God terugkeren en ons onder Zijn Woord buigen. Zijn wijsheid verenigt ons, maar menselijke wijsheid verscheurt, daar zij de waarheid van God in verschillende stelsels verdeelt.

Het begin van dit kwaad zien wij in de gemeente te Korinthe. 'Ik bedoel dit, dat ieder van u zegt: Ik ben van Paulus, ik van Apollos, ik van Kefas, en ik van Christus' (1:12). Zij maakten van de voornaamste dienaars van de Heere, ja, van Christus Zelf, hoofden van partijen. De partij die zich naar de naam van Christus noemde, was even sektarisch als de andere groepen, daar zij met die naam een scheidsmuur tussen broeders opwierp. Op die wijze werd Christus gedeeld (1:13), de eenheid van Zijn lichaam verbroken, Zijn werk geloochend. En zo hield Hij op de Bron van alle zegen en het Voorwerp van verering te zijn.

'Is Christus gedeeld? Is Paulus voor u gekruisigd, of bent u tot de naam van Paulus gedoopt?' Dat is de vraag van de apostel, waarop het antwoord natuurlijk ontkennend moest zijn. 'Ik dank God,' zegt hij verder, 'dat ik niemand van u gedoopt heb dan Crispus en Gajus, en het huisgezin van Stefanus' (1:14-16). Want daardoor heb ik u de gelegenheid benomen om uzelf naar mijn naam te noemen. Doet u dat toch, dan is dit niet mijn schuld, daar ik mij gehouden heb aan de roeping die mij door de Heer gegeven is. Die bestaat niet in het dopen, maar in de verkondiging van het evangelie; deze zending

vinden wij in het boek Handelingen (Hand. 13 en 26), en niet in Mattheüs 28:19 opgetekend.

Slechts om de reden die wij noemden, schreef Paulus deze woorden over de doop; niet om, zoals sommigen menen, daarmee te kennen te geven dat hij tegen de doop zou zijn – hetgeen trouwens al bestreden wordt door deze verzen zelf, waarin hij meedeelt enkelen gedoopt te hebben, hoewel het dopen niet zijn speciale roeping was.

Het evangelie nu, dat Paulus geroepen was te prediken, had hij niet met menselijke wijsheid verkondigd, want daardoor zou de leer van het kruis van haar kracht beroofd zijn door allerlei spitsvondige redeneringen van mensen. De Korinthiërs, die leefden te midden van de geleerdheid van de Griekse beschaving, hadden veel op met menselijke wijsheid; vandaar de woorden van de apostel: ‘Want het woord van het kruis is voor hen die verloren gaan, dwaasheid; maar voor ons die behouden worden, is het kracht van God’ (1:18). Dit is van diepe betekenis. Zodra men aan het kruis van Christus, waar de kracht van God is geopenbaard, menselijke gedachten verbindt, dan ontnemt men het zijn kracht die het op het geweten uitoeft. En men stelt zich ook aan de ongelovigen gelijk die het dwaasheid noemen, omdat zij het niet begrijpen kunnen. Maar God had gezegd: ‘Ik zal de wijsheid der wijzen doen vergaan, en het verstand van de verstandigen zal Ik tenietdoen’.

Al het streven van de mens naar geluk was tevergeefs. Wijzen, geleerden en onderzoekers van deze eeuw, waar zijn zij nu? Zij verdwijnen immers zoals de rook van het vuur (1:19-20). Het ene stelsel verdrong het andere, en wat was het resultaat? Alle wijsheid van de wijzen en al het inzicht van verstandige mensen toonde

slechts de menselijke ijdelheid en dwaasheid! Het menselijk hart bleef onbevredigd en het ware geluk bleef verborgen, daar men door de wijsheid God niet leerde kennen. Niet in de menselijke wijsheid, maar in de prediking van het kruis schuilt de kracht van God. En God heeft het zwakke, dat wat niets is, het dwaze volgens de wereld, uitverkoren om de wijsheid en de kracht van mensen teniet te doen. Opdat duidelijk aan het licht zou treden dat het evangelie de kracht van God is.

De Joden begeren een teken als bewijs van de waarheid van het evangelie, zij waren niet tevreden met het teken van Jona de profeet. De Grieken zoeken wijsheid, niet de wijsheid van God, maar hun eigen wijsheid om hun verbeelding te prikkelen en hun vernuft te laten schitteren. Het antwoord van God is de prediking van de gekruisigde Christus, die voor de Joden een ergernis en voor de Grieken een dwaasheid is. Maar voor de geroepenen is het de kracht van God tot behoudenis.

Waar blijft nu uw wijsheid, o mens! Verdwijnt zij niet in het niets? Door de dingen die niets zijn, doet God teniet hetgeen iets is, want Zijn zwakheid is sterker dan de kracht van de wereld, Zijn dwaasheid wijzer dan de wijsheid van deze eeuw. Het vlees kan zich voor Hem niet verheffen. Het is een harde, maar ook heerlijke en gelukkige waarheid (1:21-29).

Bovendien is de christen méér dan het bewijs dat God het dwaze, het zwakke, het onedele, het geringe boven het wijze en machtige van de wereld verkiest. Wij zijn namelijk 'uit God in Christus Jezus' (1:30); wij zijn de goddelijke natuur deelachtig geworden. Wij putten ons leven, ons bestaan, onze toestand als christen uit God. En door God

is ons Christus tot alles gegeven wat hiertoe nodig is. Want 'Hij is ons geworden van God wijsheid, gerechtigheid, heiligmaking en verlossing'.

Dit staat allemaal in lijnrechte tegenspraak met de inbeelding van de menselijke geest, met de valse gerechtigheid van de Jood onder de wet, met de middelen, het karakter en de mate van heiligheid die hierdoor werd aangebracht en uiteindelijk met de menselijke zwakheid, waarvan God de laatste sporen zal uitwissen door de verlossing die Hij door Zijn kracht in Jezus zal openbaren op de dag waarop Hij de laatste hand zal leggen aan het werk van Zijn genade.

Het kruis van Christus is het getuigenis zowel van de waarheid dat alles verloren, alsook dat alles teruggevonden is. Verloren, ja volkomen; want de mens had niets meer en hij was niets meer. Teruggevonden, ja volkomen. Want God riep de tweede Mens, die Zijn wijsheid, Zijn gerechtigheid en Zijn heiligheid bezat en die een volkomen verlossing heeft teweeggebracht. En die tweede Mens, Christus Jezus, is dat allemaal voor ons geworden; en door Hem zijn wij uit God. Opdat: 'wie roemt, laat hem roemen in de Heer' (1:31). Alleen de roem in Hem blijft bestaan, zelfs bij het verdwijnen van menselijke wijsheid en het vervliegen van aardse roem; want Hijzelf blijft. En daarom dit kostbare fundament, waarop de ziel al haar hoop kan bouwen. Heerlijke zekerheid voor het hart, dat God Zelf dit fundament gelegd heeft, dat Christus voor ons door God gegeven is!

Hoofdstuk 2

Het was in deze geest, in de kracht van Gods wijsheid en niet met menselijke wijsheid, dat Paulus in het begin bij de Korinthiërs was gekomen, zonder de woordenpraal van Griekse geleerdheid. Hij had zich voorgenomen niets anders te weten dan Christus, en wel Christus in Zijn nederigste gedaante als voorwerp van smaad en verachting van mensen, namelijk Christus als de Gekruisigde (2:2).

Paulus zegt hier niet, zoals men hem vaak ten onrechte laat zeggen: ik heb niets willen weten dan het *kruis* van Christus, maar niets anders dan de Persoon van *Christus*. Dit in tegenstelling tot de filosofie die bij de heidenen heerste, en wel Christus in de nederigste gedaante als de *Gekruisigde*, om de hoogmoed van mensen omver te werpen. Niet zelden is het een uitvloeisel van valse ootmoed, die Christus slechts op het kruis onder de last van onze zonden wenst te zien en Hem minder als de Opgestane uit de doden beschouwt, gezeten aan de rechterhand van God; en het gevolg hiervan is dat het bewustzijn van volkomen rechtvaardiging en vrijmaking van de zonde slechts zwak is.

Echter niet alleen op het Voorwerp, ook op de drager van het getuigenis – Paulus zelf – was het stempel van nederigheid en zwakheid gedrukt. Hij voelde zich in het prachtige maar zedeloze Korinthe in de tegenwoordigheid van de vijand; en dit had een uitwerking op hem; want hij zegt zelf: ‘En ik was bij u in zwakheid, in vrees en in veel beven’ (2:3). In zwakheid, omdat hij niets van

zichzelf kon doen. In vrees en beven, vanwege alle moeilijkheden en gevaren waarmee hij te maken had. En zijn getuigenis had geen ruime ingang gevonden, noch waren de harten van de genot en wijsheid zoekende Korinthiërs gewonnen door de aantrekkingskracht van een natuurlijke en mensen vleierende welsprekendheid. Want verre van hieraan toe te geven, had alles wat met zijn getuigenis in verband stond het karakter van nederigheid en smaad.

Nee, Paulus' woorden waren de uitdrukking van de tegenwoordigheid en de werking van de Geest en de kracht die hiermee gepaard ging. En zo berustte het geloof van de Korinthiërs niet op mooie en welsprekende woorden van mensen, maar op de kracht van God (2:4-5). Het had een zekere en vaste grondslag, die nooit wankelt.

Maar tot degenen die het evangelie hadden aangenomen en bevestigd waren in de leer van het heil – de volmaakten, volgroeid in Christus – sprak hij wijsheid, niet de wijsheid van deze eeuw¹, noch van de oversten ervan, want én de oversten én hun wijsheid én hun eeuw, waarin zij hun geluk zochten, vergaan. Maar het einde van Gods wijsheid is onze eeuwige heerlijkheid (2:6-7). Die wijsheid nu lag opgesloten in een verborgenheid, een goddelijk raadsbesluit, dat nu geopenbaard is door de Heilige Geest.

Dit besluit was verordend in Zijn bepaalde raad, voordat de wereld er was, tot onze heerlijkheid. Het was een raadsbesluit dat de wijzen van deze eeuw, niettegenstaande al hun wijsheid, niet kenden. Want als zij het gekend hadden, dan zouden zij de Heer die deze

1 'Eeuw' betekent niet wereld, zoals het in onze vertaling is weergegeven, maar eeuw of misschien nog juister: wereldperiode.

heerlijkheid aan het licht bracht, ja, in Zijn eigen Persoon bezat en erover beschikte om die te geven aan wie Hij wilde, niet hebben gekruisigd (2:8). De verborgenheid die hier bedoeld wordt, is niet zozeer de gemeente, als wel de verkiezing om deel te krijgen aan de goddelijke natuur, de aanneming tot kinderen van God – niet als erfenis, maar door geboorte.

Paulus spreekt hier slechts met enkele woorden over deze verborgenheid, daar hij de Korinthiërs met melk moest voeden, en hij wil hier alleen de dwaasheid van de mensen aan de kaak stellen. Want bij al wat de valse wijsheid mocht uitvinden, en wat de oversten van deze eeuw mochten gezien, gehoord of genoten hebben, hier was iets waarvan naar waarheid kon worden gezegd: ‘Wat geen oog heeft gezien en geen oor heeft gehoord en in geen mensenhart is opgekomen, wat God bereid heeft voor hen die Hem liefhebben’ (2:9). Zodra er sprake is van het bezit van de heerlijkheid, dan scheidt God dit nooit van het innerlijke leven. Hij heeft het bereid voor hen, *die Hem liefhebben*.

De wijze waarop ons deze verborgenheid geopenbaard is, is ook belangrijk. Wat door niemand gezien of gehoord en in geen mensenhart was opgekomen, het bewijs van de grootheid van de geopenbaarde genade, dit heeft God geopenbaard door Zijn Geest: ‘Want de Geest onderzoekt alle dingen, zelfs de diepten van God’ (2:10). Niemand dan de geest van de mens kent de geheime gedachten van de mens, die hij niet wenst te openbaren; zo kent ook niemand het innerlijk van God, dan de Geest van God. Wat een nauwe band, ja, vereniging van deze twee Personen drukken die woorden uit! God en de Geest zijn één; en zal er enige verborgenheid

geopenbaard kunnen worden, dan moet de Geest als voertuig dienen, die dit niet doet zonder de bepaalde raad en wil van God. Zonder die wil, zonder die Geest is er geen openbaring.

Aan Paulus nu en aan de andere apostelen waren door de Geest de verborgenheden van God meegedeeld. Want hij zegt: 'wij hebben niet ontvangen de geest van de wereld, maar de Geest die uit God is, opdat wij weten de dingen die ons door God geschonken zijn' (2:12). Hij spreekt hier niet over de inwoning van de Geest in alle christenen, maar de Geest die hem was geschonken om verborgenheden te openbaren. Na de kennis hiervan ontvangen te hebben, was het zijn roeping die aan anderen mee te delen; en dat niet met aangename woorden van menselijke wijsheid, maar door dezelfde Geest die het voertuig van de openbaring geweest was, en zo geestelijke dingen door geestelijke woorden aan anderen meedeelde (2:13). Er ontbrak nu nog één zaak voor degene die het meegedeelde aanhoorde, zonder welke het voor hem geen vrucht zou dragen, namelijk de vatbaarheid en het begrip om de mededelingen aan te nemen; en die vatbaarheid wordt ook door de Geest bewerkt. Want de natuurlijke mens verstaat niet de dingen die van de Geest van God zijn; eerst moet hij het vermogen krijgen om ze te verstaan door zelf geestelijk te worden (2:14). Alles is dus door de Geest naar de wil van God: de oorsprong, het middel tot mededeling, en de vatbaarheid tot ontvangst.

Zonder de Geest is de mens dus onbekwaam om de dingen van God aan te nemen, daar hij het werktuig en het middel mist waardoor zij alleen in waarheid beoordeeld kunnen worden. Hij verwerpt ze of als dwaasheid, of zijn kennis die hij daarvan meent te bezitten, is ingebeeld en slechts schijn. De geestelijke mens daarentegen is door

de kracht van de Heilige Geest in staat alle dingen naar waarheid te beoordelen, en die Geest werkt in hem goddelijke beginselen en bedoelingen en geeft hem de kracht voor een wandel, die niemand kan beoordelen die de Geest van Christus niet heeft. ‘Want wie heeft het denken van de Heer gekend, dat hij Hem zou onderrichten?’ (2:16). Niemand is in staat het denken van de Heer, Zijn innerlijk wezen, Zijn gedachten en raadsbesluiten te doorgronden en te beoordelen, om Hem te onderrichten.

‘Maar wij’ – dit is in de eerste plaats van toepassing op de apostelen en hier speciaal op de dienaars van Christus uit hoofdstuk 1:12, die de Korinthiërs tot hoofden van hun stelsels wilden maken –, ‘wij hebben het denken van Christus’. En met deze woorden verklaart hij hun dat zij door de menselijke wijsheid, waarvan hij de dwaasheid en de nietigheid in het voorafgaande duidelijk aan het licht had gebracht, onmogelijk konden worden beoordeeld.

Hoofdstuk 3

Door alles wat hij gezegd had, hadden de Korinthiërs licht kunnen denken dat zij al deelhadden aan die hoge geestelijke verlichting, waarover hij gesproken had. Maar, helaas! Paulus moest hun zeggen dat hun toestand dusdanig was, dat hetzij hij onder hen was, hetzij hij nu afwezig was, zij met melk moesten worden gevoed, dus in dingen moesten worden onderwezen die eigenlijk alleen voor de zwakke beginners in het christendom waren bedoeld. En niet met de vaste spijs waarmee de volwassenen gevoed werden, met een nadere uiteenzetting van de verborgenheid en een diepere kennis van de gedachten en raadsbesluiten van God.

En waarin bestond dan die ongeschiktheid om vast voedsel te kunnen verdragen? Zij waren vleeselijk, niet geestelijk, zij waren kleine kinderen in Christus (3:1-2). Hoe moest dit oordeel hun hoogmoed vernederen! Zij waren geen natuurlijke mensen, dan zou het begrijpelijk zijn geweest dat Paulus zo gesproken had. Zij waren geestelijke mensen, die vleeselijk gezind waren en naar het vlees wandelden. Wat een tegenspraak! Een kind van God te zijn, uit Hem geboren, en dan naar het vlees, het God vijandige vlees, te wandelen!

Maar wat gaf Paulus het recht zo'n hard oordeel over de Korinthiërs uit te spreken? Hijzelf geeft het antwoord in de verzen 3, 4: 'want u bent nog vleeselijk; want als er jaloersheid en twist onder u is, en tweedracht, bent u dan niet vleeselijk en wandelt u niet naar de mens? Want wanneer iemand zegt: Ik ben van Paulus, en een ander:

Ik van Apollos, bent u dan niet menselijk?' Omdat er dus twist en tweedracht in hun midden was en het beginsel van scheiding, niet eens de uitvoering, aanwezig was, moet Paulus, ja, de Heilige Geest, hen vleselijk noemen. Geen twijfel kan erover bestaan, daar de woorden eenvoudig genoeg zijn om door een klein kind begrepen te worden.

Maar wel mag een blos van schaamte onze wangen kleuren, wanneer wij met deze uitspraak voor ons een blik werpen op de toestand van de gemeente van Christus in onze dagen. In Korinthe begonnen, is de geest van verdeeldheid meer en meer de gemeente binnengedrongen en heeft eindelijk zo'n schrikbarende hoogte bereikt, dat men tegenwoordig genoodzaakt zou zijn een lijvig boekwerk samen te stellen om zo kort mogelijk de verschillende partijen en sekten te beschrijven. Wat een vernedering voor de gemeente, ja, voor het Hoofd van de gemeente? Waar is nog het bewustzijn van de eenheid van het lichaam te vinden? Waar de liefelijke eenheid te zien dat het ene lid het andere verdraagt en terechtwijst met liefde en zachtmoedigheid? Waar kan men zich eenvoudig in de naam van Jezus vergaderen om de zegeningen en voorrechten te genieten die Hij ons heeft geschonken?

Ja, God zij dank, er zijn gelovigen die dit alles hebben gezien en zich van de sekten hebben afgezonderd en in eenvoud samen de Heer dienen. Maar kijk naar de grote massa - wij spreken niet van ongelovigen, maar van kinderen Gods - waar is zij? De een in deze, de ander in gene sekte; de meesten in die sekte die het meest door de wereld wordt erkend. O treurige werkelijkheid! Bovendien hoort

men deze toestand nog door velen verdedigen, verontschuldigen, en zelfs als vooruitgang roemen.

Maar kunnen dan tijd en omstandigheden verkeerde grondbeginselen heiligen en wettigen? Wordt dan hetgeen ten tijde van Paulus vleselijk was, in onze dagen geestelijk? Of staan het derde en vierde vers van dit hoofdstuk niet meer voor ons opgetekend en is het geen oordeel over de toestand waarin wij verkeren? Zeker, hoe men ook erover mag denken, hoe men zich ook mag verontschuldigen met het algemene excuus: 'de tijden zijn veranderd', hoe men ook zucht en klaagt over afval, ongelooft en tweedracht en met trage handen en slappe knieën blijft zitten, het oordeel van God, hier door de Heiligen Geest uitgesproken, blijft staan: 'u bent vleselijk'. Dit blijft staan en zal allen die in die partijen en sekten zijn gebleven, ook voor de rechterstoel van Christus in de oren klinken, om dan (te laat!) een leven te beklagen, dat tot verheerlijking van God en Christus had kunnen worden doorgebracht.

Het is daarom geen wonder, dat Paulus door op het geweten te werken het kwaad in de aanvang wil stuiten. Wie, vraagt hij met nadruk, wie zijn toch die mannen, naar wie u zich noemt? Zijn zij iets meer dan werktuigen van de grote Meester? Korinthiërs, zult u zich gelijkvormig maken aan de dwaasheid van de wereld door dat heerlijk en mooi samengesteld gebouw te verdelen en af te breken? Paulus, Apollos, Kefas, zij prediken allemaal hetzelfde Evangelie, dat hun door de Heer is toevertrouwd, naar de gaven hun verleend. Zult u dan verschil in hun leer gaan maken? (3:5).

Paulus had zonder twijfel geplant, Apollos had dat gemaakt, maar God alleen heeft de groei gegeven (3:6). Zo is dan alles van één

Persoon afgedaald en moet ook weer tot die Ene terugkeren. Hij, die plant of hij, die nat maakt, is dus niets; alleen God komt de eer toe. Zo zijn dan *allen* Gods werk, Gods gebouw - en wij zijn slechts medearbeiders. Waarom dan verdeling onder u, als u één bent? Aanbid dezelfde God, belijd dezelfde waarheid; erken uw eenheid, die niet meer hoeft gemaakt te worden, maar al daar is. –

In de verzen 8 en 9 komen twee belangrijke beginselen voor. Eenieder zal loon ontvangen naar zijn arbeid; niet naar hetgeen van dat werk is gezien, daar God de groei geeft, maar naar de trouw waarmee hij gearbeid heeft. Er zal zeker veel arbeid, die hier de goedkeuring en de lof van mensen heeft geogst en een grote uitgebreidheid heeft verkregen, dáár onbeloond blijven, terwijl menig stil gebed en menig vertroostend woord in het geheim gesproken ten volle beloond zal worden. God, die het hart aanziet, deelt het loon uit.

Dan zegt de apostel: ‘Wij zijn Gods medearbeiders’ (3:9). God werkt aan de akker en aan het gebouw, want de gemeente is het akkerwerk en gebouw van God, en God gebruikt in dit werk arbeiders die met Hem meewerken. In plaats van gebeden op te zenden tot God, dat Hij het werk dat *wij* aangevangen hebben, zal zegenen en ons zal helpen het te volbrengen, mag het ons gebed zijn dat God ons gebruikt in Zijn dienst. God werkt niet met ons mee, maar wij met God, en daarom zal het werk altijd goed gaan en gezegend zijn.

Paulus nu had het fundament van dit gebouw als een wijs bouwmeester te Korinthe gelegd, daar hij geen filosofie of menselijke wijsheid als grondslag had gelegd, maar Christus Zelf (3:10-11). En met het ernstige woord: ‘Laat ieder uitkijken hoe hij erop bouwt’, wendt hij zich tot allen die in de dienst van de Heer, hetzij in de wereld,

hetzij in de gemeente werkzaam zijn. Het fundament was gelegd: Jezus Christus, de uiterste hoeksteen; daaraan kan niemand iets veranderen, wel kan hij versieringen en nieuwe stenen aanbrengen om de bouw te voltooien.

Ieder moet echter op zijn hoede zijn: men kan goede stenen, maar ook stenen zonder waarde aanbrengen. Men kan goed of slecht onderwijzen, de zielen voedsel geven voor hun groei of versterking, of voedsel dat schadelijk is. Het werk zal echter vroeg of laat door het vuur beproefd worden, en wel in de eerste plaats door een dag van vervolging of strijd hier beneden. Wanneer in een gebouw brand ontstaat, dan verteren hout, hooi en stro, maar metalen en stenen zijn tegen het vuur bestand. Evenzo zullen zij van wie het bouwsel goed gegroundvest was in de dag van vervolging, lijden of strijd (het vuur) staande blijven, terwijl anderen de vuurproef niet kunnen doorstaan en verdwijnen.

Hoe menigmaal is de gemeente van Christus niet getuige geweest van zulke treurige gebeurtenissen. Hoeveel huizen, in de dagen van voorspoed zo mooi opgericht en versierd, zijn niet ingestort toen de stormwinden en de regenvlagen kwamen. Zo wordt dan de waarde van ieders arbeid aan het licht gebracht, vooral op die dag waarin wij geopenbaard worden voor de rechterstoel van Christus. Heeft men goed gebouwd, dan is de arbeid blijvend en zal beloond worden. Zo niet, hij zal vernietigd worden, de vrucht van de arbeid is verloren, de tijd ermee doorgebracht is verdwenen en keert niet terug en het loon is verbeurd. De arbeider zelf echter zal behouden worden, daar hij, hoewel verkeerd, op het fundament heeft gebouwd en een waarachtig geloof in Christus bezat. Echter niet zonder veel smart, daar hij ziet

vergaan wat hij voor echt hield; daar hij de beweegredenen die hem bij zijn arbeid leidden, verworpen ziet. Hij zal behouden worden, maar als door vuur (3:13-15). Ernstige en treffende waarheid voor iedere arbeider!

Paulus gaat nu nog één stap verder in zijn waarschuwing en stelt daartoe de grote waarde van de gemeente in Gods ogen voor, als het huis waarin Hijzelf door Zijn Geest woont, om daardoor het geweten des te sterker te doen spreken. Want, zegt hij, als iemand de tempel van God schendt door een leer in te voeren die de grondwaarheden van het evangelie aantast, zal hijzelf uitgeroeid worden en verloren gaan (3:16-17). Ernstige dreiging voor elke ontrouwe dienstknecht! Maar heerlijk voor hem die een waar en trouw dienstknecht van de Heere is, om te weten: ik ben een arbeider in Gods eigen tempel en werk dus aan een zaak die niet zal vergaan, maar die blijft tot in eeuwigheid.

De christenen als één lichaam worden hier beschouwd als de tempel van God, waarin de Geest van God woont, terwijl in hoofdstuk 6:19 iedere christen een tempel wordt genoemd. Het is opmerkelijk dat God niet eerder onder de mensen woonde, hen echter wel bezocht zoals bijvoorbeeld bij Adam, Abraham enz. gebeurde. Pas na de verlossing door Christus was dit mogelijk. Zelfs bij Israël woonde Hij alleen in hun midden, nadat het volk door het gestorte bloed van het Paaslam en de doortocht door de Schelfzee uit Egypte was verlost. Die verlossing is een type van het door Christus aangebrachte heil. Slechts het kostbare bloed van Christus bewerkt dat God in Zijn heiligheid en gerechtigheid onder ons woning kan maken.

In verband met alles wat is gezegd, is het terugkomen op de dwaasheid van de mensen en op de wijsheid van God heel gepast en treffend. Bedrieg uzelf niet, is de vermaning van de apostel; want wat u denkt met wijsheid te zijn bedacht, namelijk de indeling in verschillende kerkelijke stelsels, zal dwaasheid bij God bevonden worden en zal u dus teleurstellen. Daarom laat u terugbrengen tot de eenvoud van het geloof en wordt dwaas in uzelf – dat is de ware wijsheid – opdat God u Zijn wijsheid kan openbaren (3:18-20).

Bovendien, hoe dwaas was het zich bij de een of ander aan te sluiten en mensen te volgen. Want, zegt Paulus, ‘alles is van u; hetzij Paulus, hetzij Apollos, hetzij Kefas, hetzij wereld, hetzij leven, hetzij dood, hetzij tegenwoordige, hetzij toekomstige dingen, alles is van u’ (3:22). God had niet één, maar verschillende dienaars in hun dienst gesteld. Evenzo was alles wat zich in de stoffelijke wereld bevond, tot hun nut aanwezig. Zelfs het leven behoorde hun toe, daar Christus hun deel was. Hij was hun leven, nu en tot in eeuwigheid. Zelfs de dood, waaraan zij vroeger onderworpen waren, moest hen nu dienen, want te sterven was voor hen winst. Dit verlost hen voor altijd van alle zwakheid, lijden en strijd en bracht hen in de heerlijke tegenwoordigheid van Hem die hen volkomen liefhad. Het tegenwoordige en toekomstige, ja, alles was tot hun zegen toebereid.

Hoe gelukkig zijn allen die door de genade van Christus tot deze onschatbare zegeningen gekomen zijn! Zij allen zijn van Christus, en Christus is van God. Zij zijn van Christus afhankelijk en zij behoren Hem toe. En daar Christus van God afhankelijk is, zo zijn zij door Hem in verbinding met God gebracht, zodat hier alles wordt

teruggebracht tot de enige Bron van alle goede en volmaakte giften,
het begin en het einde van hun heil: God Zelf (3:23).

Hoofdstuk 4

Wat nu de apostel zelf betrof en zijn medewerkers, zo moesten de Korinthiërs hen beschouwen als ‘dienaren van Christus en rentmeesters van de verborgenheden van God’ (4:1), niet als hoofden van bepaalde partijen. De Heer Zelf had hun deze dienst toevertrouwd en daarom waren zij Hem alleen verantwoording schuldig, van Hem afhankelijk en aan Zijn oordeel onderworpen. En wat verwachtte de Heer van hen? Wat men van iedere dienstknecht verwachten mag, namelijk *trouw*. ‘Verder wordt hier van de rentmeesters vereist, dat men trouw wordt bevonden’ (4:2). Het oordeel van mensen deerde hem niet, ja, hij deed zelfs geen uitspraak over zijn eigen trouw. Want hoewel zijn geweten hem niet van ontrouw beschuldigde, zo zou het hem toch niets baten als de Heer hem niet vrijsprak; en daarom beriep hij zich alleen op Gods oordeel. Hij was niet bang om in het volle licht van God te komen en de gedachten van God over zijn persoon en over zijn daden te vernemen. Daarom vermaant hij hen om het oordeel op te schorten tot op de dag dat Jezus zou terugkomen om alles aan het licht te brengen: niet alleen de daden en handelingen, maar ook de principes waaruit die waren voortgekomen (4:3-5).

‘Dit nu, broeders’ vervolgt de apostel, ‘heb ik ter wille van u toegepast op mijzelf en Apollos, opdat u in ons leert niet te denken boven wat er geschreven staat; opdat u zich niet opblaast, de één voor de één en tegen de ander’ (4:6). De apostel wilde de Korinthiërs van de hoogmoed van hun menselijke wijsheid genezen en hen tot de

ware eenvoud in Christus terugbrengen. De nederigheid die hij en Apollos bewezen, moest ook hen tot nederigheid stemmen, terwijl bij hen juist de één zich boven de ander verhief en men de namen van arbeiders van de Heer aan de eigen vleselijke stelsels hechtten. Daarom roept Paulus de gelovigen toe: wijzelf zijn niets, want de groei komt van God, en wij zijn eenvoudig medewerkers van God en moeten in onze dienst aan de Heer verantwoording afleggen.

Tegelijkertijd toont hij hun de dwaasheid van de menselijke wijsheid aan, die alles aan het schepsel toeschrijft, de mens bewondert en beloont, en vergeet dat alle eer en roem alleen de Heer toekomt. Van Hem komen alle goede gaven, en Hij roept Zijn dienaars en wil hen goed uitrusten. Daarom waren het treurige beginselen waardoor de Korinthiërs zich nu lieten leiden, daar zij zich op genadegaven van God en op eigen kennis beroemden (4:7). Die verkeerde dingen bedorven de hele toestand van de gemeente, deden die treurige scheuringen ontstaan en bewerkten dat men een heel verkeerd standpunt innam. 'Reeds bent u verzadigd, reeds bent u rijk geworden, zonder ons hebt u geregeerd; en ik zou wel willen dat u regeerde, opdat ook wij met u regeerden' (4:8)!

Een ernstig verwijt! Hun behoeften en wensen waren al gestild en de hoop op de toekomstige heerlijkheid had voor hun hart geen aantrekkingskracht meer. Te midden van pracht en weelde voelden zij zich op hun gemak, zij werden geëerbiedigd en bewonderd, ja, zij heersten als koningen. Maar helaas, deze heerschappij was niet van God, ze was vals en vergankelijk, want Paulus en zijn medewerkers waren ervan uitgesloten. De apostel nu wenste wel dat zij al zouden heersen; want hoewel hijzelf met vreugde de smaad en het lijden van

deze tegenwoordige eeuw verdroeg, voelde hij wel degelijk de zwaarte ervan en verlangde hij naar de heerlijke tijd waarin zij met Christus op de troon zouden zitten. Pas dan was het hun voorrecht om met de apostel en zijn medewerkers, met Christus en met alle heiligen voor altijd te heersen.

Maar dit ogenblik was nog niet aangebroken. Hiervan gaf het vele lijden dat de apostelen te verdragen hadden, en waarvan de toestand van de Korinthiërs hemelsbreed verschilde, een duidelijk bewijs. De beschrijving van dit lijden, die wel enigszins ironisch klinkt, was evenwel van zo'n aard, dat de Korinthiërs diep erdoor getroffen moesten worden; als er tenminste nog enig meegevoel in hun hart leefde. Evenals in het theater de mensen ten toon gesteld worden, zo werden de apostelen in het grote wereldtheater voor engelen en mensen tentoongesteld en aan de woede en mishandeling van wereldlingen prijsgegeven. Met betrekking tot de profeten en andere boodschappers van God waren zij nu de geringste dienstknechten. En zoals bij de heidense schouwspelen de heerlijkste acte voor de laatste dag bewaard bleef, zo overtrof ook hun lijden en hun verzoeken die van hun broeders (4:9).²

En terwijl de Korinthiërs als wijs, sterk en heerlijk golden (in Christus, wordt hier wat spottend bijgevoegd) waren zij dwaas om Christus' wil en zwak en veracht (4:10). Zij leden tot op dit ogenblik honger en dorst, waren naakt en werden geslagen. Zij hadden geen vaste woonplaats en moesten met de arbeid van hun eigen handen

2 Het negende vers moet als volgt vertaald worden: want ik denk dat God ons, de apostelen, als de laatsten heeft tentoongesteld, als tot de dood verwezen; daar wij een schouwspel geworden zijn voor de wereld, de engelen en de mensen.

hun brood verdienen. Terwijl de Korinthiërs in weelde leefden, waren Paulus en zijn medeapostelen het uitschot van de wereld, aller uitvaagsel tot nu toe. Allerlei verzoeking, onafgebroken lijden, onophoudelijke strijd was van dag tot dag hun deel hier, en wat waren hun wapens? Zachtmoedigheid en geduld. Op welke wijze namen zij wraak op hun vijanden? Zij zegenden en verdroegen (4:11-13).

Maar hij zei dit alles niet om hen te beschamen, maar om hen als zijn geliefde kinderen terecht te wijzen. Want zij waren zijn kinderen in Christus, hij had hun het eerst het evangelie verkondigd; wie kon dan beter als hun vader spreken? Wel konden anderen hen berispen, maar waar werd die liefde van het hart, dat tere meegevoel gevonden, nog versterkt door de diepe smart over hun treurige toestand, dan bij een vader die met toegenegenheid aan zijn kinderen dacht?

Ja, bij deze hele voorstelling van zaken blijkt op treffende wijze de zelfverloochening van een liefdevol hart, een liefde die goddelijk in haar karakter was, waarvan het Nieuwe Testament ons op meerdere plaatsen zulke heerlijke bewijzen levert. Het is de Heilige Geest, die dit bewerkt. Hij is in het midden van de gemeente. Hij neemt deel aan de droefheid en moeilijkheden, en vervult het hart van wie in haar belang stelt met een liefde die voelt wat er rondom ons gebeurt, hoewel altijd met een menselijk hart. Wie toch zou een mens zo'n meegevoel voor hen die hem uiterlijk vreemd zijn, kunnen geven dan de Heilige Geest? Wie zou met de volmaaktheid van de wijsheid van God op de omstandigheden kunnen ingaan, om op het hart te werken, het geweten te reinigen, dan de Heilige Geest? Ja, Hij was het die het hart van de apostel met droefheid vervulde en ook met goddelijke wijsheid in hem werkte om de Korinthiërs als een vader

toe te spreken! Ja, Hij was het, die zo de band tussen de apostel en de gemeente nauwer en vaster aanhaalde en de harten met elkaar verenigde. Daarom kon hij hen ook toeroepen: ‘Wees mijn navolgers’ (4:16).

Paulus had Timotheüs, zijn lieve en trouwe zoon in de Heer, deelgenoot van zijn droefheid gemaakt. Hij zond hem nu naar hen toe om hun zijn wegen, wat hij deed en sprak, in herinnering te brengen en hen in de leer te bevestigen. Hij had zelf echter ook het voornemen om te komen, ook al maakten sommigen van zijn afwezigheid gebruik door te zeggen dat hij bang was om te komen (4:17-18). Spoedig zal ik naar u toekomen, zegt hij, maar dan zal ik niet naar de woorden van deze opgeblazen mensen luisteren, maar onderzoeken waar de kracht bij hen is, want dat is het voornaamste. Want het koninkrijk van God heeft met ijdele en nietige woorden niets te maken, het bestaat in kracht (4:19-20).

Maar hoe moest hij nu komen? ‘Met de roede?’ Zou hij, wanneer hij bij hen kwam, van zijn apostolische macht gebruik maken en hen tuchtigen? Of zou hij komen ‘in liefde en een geest van zachtmoedigheid?’ (4:21). Wat de wens van Paulus in dit opzicht was, zou voor de Korinthiërs gemakkelijk uit het voorgaande opgemaakt kunnen worden. Een vader verschijnt immers niet graag met de roede onder zijn kinderen, al heeft hij de macht ertoe; en daarom was de apostel tot nu toe nog niet bij hen gekomen.

Hiermee is het eerste gedeelte van deze brief afgesloten, waarin wij het apostolische gezag en de vaderlijke zorg op zo’n wonderbare en ontroerende wijze met elkaar zien samengaan. Juist in het volle bewustzijn van zijn gezag was Paulus in staat met grote zorg en liefde

te schrijven aan hen die hem dierbaar waren, en de hoop te koesteren dat het niet noodzakelijk zou blijken dit op een andere manier uit te oefenen.

Hoofdstuk 5

Met dit hoofdstuk begint de apostel het tweede onderwerp van zijn brief te bespreken, namelijk het morele verval onder hen. Hij hoefde echt geen moeite te doen om dit te bewijzen, daar er één feit in hun midden openbaar was geworden dat getuigenis gaf van de verharding van de gewetens en de macht die de satan heeft, zodra God wordt verlaten. De zonde van hoererij was namelijk tot zo'n hoogte gestegen, dat iemand leefde – wat bij de heidenen ongehoord was – met de vrouw van zijn vader (5:1). De Korinthiërs waren zo weinig geestelijk en zo weinig van de tegenwoordigheid van de Heilige Geest doordrongen, dat zij nauwelijks de ernst van die zaak voelden. Het kan zijn dat zij over het wegdoen, het uitsluiten van zo'n zondaar tot hiertoe niet waren onderwezen en ook niet wisten dat zij de bevoegdheid daartoe hadden als gemeente. Maar als zij door een juist moreel gevoel over het kwaad waren geleid, dan zouden zij zich hierover voor God verootmoedigd en gemeenschappelijk leed gedragen hebben; en dan zou zo'n zondaar zeker verwijderd zijn uit de gemeente.

Maar in plaats van zich diep te schamen dat die zonde in hun midden openbaar was geworden, waren zij opgeblazen en met zichzelf ingenomen. Zover kunnen kinderen van God door de satan meegeslept worden. Want zodra de gemeenschapsoefening met God onderbroken is en men het juiste onderscheid tussen goed en kwaad heeft verloren, staat het hart open voor de werkzaamheid van

de duivel, die er direct gebruik van maakt om ons te bedwelmen, de ogen te sluiten en mensen aan zijn doel dienstbaar te maken. En eenmaal onder zijn invloed gebracht, gaat het van kwaad tot erger, zodat men tenslotte de zonde verdraagt, niet alleen zonder het besef van de afschuwelijkheid ervan, maar zelfs roemt in de 'goede toestand' waarin men verkeert. De toestand van de gemeente te Korinthe dient daarom tot waarschuwing en doet ons de noodzaak voelen van het weerstaan van de duivel, opdat hij van ons vlucht.

De woorden van de apostel in 5:2: 'En u bent opgeblazen, en hebt niet veeleer getreurd' leveren een treffend bewijs van de wezenlijke eenheid van Gods gemeente. Hoewel slechts één lid van de gemeente die zonde had begaan, ziet Paulus toch allen als daarmee één gemaakt. De gemeente kon zich niet verontschuldigen, want zoals een zweer aan een lichaamsdeel de zieke toestand van het lichaam openbaart, zo openbaarde ook die zondaar de zieke toestand van het geheel. Het is noodzakelijk dat dit door de gemeente erkend wordt, als zij werkelijk van het kwaad gereinigd wil worden. Zij zal nooit tucht kunnen uitoefenen, als zij zich niet allereerst één gemaakt heeft met de zonde van die broeder; hetzij door dankbaarheid tegenover God, omdat haar toestand geestelijk is, hoewel er gebrek aan waakzaamheid was geweest; hetzij door het belijden van de zonde als haar eigen toestand moreel beter is.

Dit beginsel werd door de apostel in praktijk gebracht. Zijn hart was bedroefd over de ontheiliging van het huis van God en de schandelijke zonde die bedreven was. Hij probeert in de eerste plaats schaamte in de harten van de Korinthiërs te bewerken door hen te wijzen op het vreselijke karakter van de zonde, *hun* zonde; en dan gaat hij ertoe over

om met ernst over de nodige tucht te spreken. Hierbij scheidt hij zich echter niet van de gemeente, en evenmin handelt hij alleen op eigen gezag; want hij zegt: ‘Want ik, naar het lichaam afwezig maar naar de geest aanwezig, heb al, alsof ik aanwezig was, hem geoordeeld die dit zo bedreven heeft, in de naam van onze Heer Jezus Christus (als u en mijn geest vergaderd zijn met de kracht van onze Heer Jezus) zo iemand aan de satan over te geven tot verderf van het vlees, opdat de geest behouden wordt in de dag van de Heer Jezus’ (5:3-5).

Hier zijn dus drie partijen vertegenwoordigd: Paulus, de gemeente en Christus Zelf. Paulus alléén kon niet uitsluiten; ook de gemeente alléén niet, het moest altijd gebeuren in gemeenschap met Jezus Christus. Als dit niet het geval is – en dat zal zo zijn als de genade, die in gerechtigheid werkzaam is, wordt vergeten – zal de uitsluiting zonder vrucht zijn voor de schuldige én voor de gemeente. Genade en liefde, gepaard met een afschuw van het kwaad, moeten iedere handeling van de gemeente kenmerken. Niets moet verder van ons verwijderd zijn dan de idee dat men in het huis van God zaken op een rechterlijke wijze kan behandelen. Maar toch, hoe dikwijls is dit het geval en heeft de gemeente meer het karakter van een tribunaal dan van de woonplaats van Hem, Die nederig en zachtmoedig van hart is.

Als er in ons huis een schandelijk en ontierend feit voorvalt, zou dan het hele huisgezin niet erdoor onteerd zijn? Zou één van de familieleden onverschillig over dit voorval kunnen blijven en kunnen zeggen: Dit gaat mij niet aan? Het zou kunnen gebeuren dat uit liefde voor anderen een ondeugende zoon uit het huis werd verwijderd, als de pogingen om hem tot inkeer te brengen waren mislukt omdat hij

onverbeterlijk was. Hij bedierf de familie, er bleef dus niets anders over dan tot het uiterste te gaan. Het was noodzakelijk tegen hem te zeggen: ‘Wij kunnen niet langer toelaten dat jij door je verkeerde daden een noodlottige invloed op de anderen uitoefent, en daarom moeten wij je verwijderen.’

Zou dit niet een onderwerp van tranen, van smart en van schande voor het hele huisgezin zijn. Wie zou hieraan twijfelen! Welnu, dit is het plaatje van wat in de gemeente van Christus moet plaatsvinden. Pas wanneer alle vermaningen vruchteloos zijn, wanneer niets meer helpt, *moet* er tucht uitgeoefend worden. En met welk doel oefent men die dan uit? Om de schuldige te straffen? Nee, integendeel: om hem terecht te brengen en te behouden. Ook de uitoefening van tucht is een daad van liefde, die in gerechtigheid wordt uitgevoerd. Men geeft hem over aan de satan tot verderf van het vlees – ziedaar de gerechtigheid. Maar het is opdat de geest behouden wordt in de dag van Christus – ziedaar de liefde en genade.

En wat is de betekenis van het overgeven aan de satan tot verderf van het vlees? De wereld is het toneel van de macht van de satan, de gemeente is van die macht vrijgemaakt. Ze is de woonplaats van God in de Geest. De vijand is steeds bezig het ene of andere lid door zijn zondige vlees van Christus af te trekken. Als hem dit lukt, onteert dit lid de Heer door een wandel naar het vlees of volgens de wereld. Dan wordt het door de kracht van de Geest afgesneden en aan de satan overgegeven, die tegen zijn wil, zoals duidelijk bij Job te zien is, een dienaar van Gods plannen moet zijn. Zo’n christen was niet in staat het vlees voor dood te houden en het bracht hem moreel in de macht

van de satan, opdat het door hem praktisch of uiterlijk – misschien door ziekte, of ander kwaad – gebroken zou worden.

Op die wijze zal hij van de misleiding worden verlost waarin het vlees hem had gebracht. Hij moet het onderscheid tussen goed en kwaad in de praktijk leren kennen en ook ervaren wat de zonde voor *God* betekent. Het oordeel van God over hem wordt zodoende voltrokken; en het hoeft niet pas op de dag van Christus plaats te vinden, wanneer het oordeel ter verdoemenis zal worden voltrokken aan degenen die verloren gaan. Dit tijdelijke oordeel is daarom van veel zegen, hoewel de uitvoering verschrikkelijk is.

Het is een treffend voorbeeld van Gods regering, die het verzet van de vijand tegen de heiligen tot hun geestelijke zegen laat dienen. Wij zien hier dus duidelijk hoe deze tucht, de uitsluiting van een lid, de liefde als motief heeft. Hiermee wordt ook het schadelijke en verwerpelijke beginsel veroordeeld, dat men *recht* heeft om aan de uitoefening van de tucht deel te nemen. Zou het niet verschrikkelijk zijn als kinderen tegen een vader, die een ondeugende zoon buiten de deur moet zetten, zouden zeggen: ‘Wij hebben het *recht* u te helpen, als onze broer uit het huis verwijderd wordt?’ Nee, de waarheid is dat wij door de liefde gedrongen nauwelijks ertoe kunnen komen tot die laatste stap over te gaan, en alleen het besef van onze verantwoordelijkheid en de handhaving van Gods heiligheid brengt ons ertoe zo te handelen; en ook dan nog moet het vurige liefde zijn voor een medegelovige, om hem daardoor te behouden.

Waar nu de dingen zo waren en er op zo’n ernstige wijze moest worden gesproken, daar was er zeker geen oorzaak tot roem, veeleer van beschaming. Toch gebeurde dit bij hen. ‘Uw roemen is niet

goed,' zegt Paulus. 'Weet u niet, dat een beetje zuurdeeg het hele deeg doorzuurt?' (5:6). Dat is weer een nieuw bewijs dat de Heilige Geest de hele gemeente aansprakelijk stelt voor de zonde, die door één lid was begaan. Want evenals het zuurdeeg niet slechts een gedeelte, maar het hele deeg doorzuurde, zo verontreinigt ook één zonde de hele gemeente. En als dit gebeurd was, moest zij weer gereinigd worden. Het oude zuurdeeg moest uitgezuiverd worden, hetzij door de verootmoediging van de schuldige of door zijn uitsluiting; in beide gevallen moest dit samengaan met de verootmoediging van de hele gemeente.

Als gemeente en slechts beschouwd in de Geest, zijn wij 'ongezuurd' (5:7). Wij zijn geheiligden in Christus Jezus. God ziet de gemeente voor Zich in haar nieuwe natuur in Christus. Maar door de kracht van de Heilige Geest moet zij ook in de praktijk zo zijn. Ondanks de aanwezigheid van het vlees moet zij door het geloof het vlees voor dood houden, en in de wandel niets toelaten wat enigszins in strijd is met haar standpunt als opgewekt met Christus. Het binnendringen van de zonde tast dit standpunt niet aan; het deeg blijft ongezuurd. Maar juist dit bewustzijn moest beslistheid bewerken om zich van het oude zuurdeeg te reinigen. Want ook ons Pascha, Christus, is voor ons geslacht. Het Paaslam was geslacht, maar het zuurdeeg was niet uitgezuiverd. Wat een tegenspraak!

Bij de Israëlieten werd op de avond vóór het Paasfeest het hele huis doorzocht, of er nog zuurdeeg te vinden was. Hoeveel te meer moet dan de gemeente van Christus, die Christus Zelf als Paaslam heeft, zichzelf van elke besmetting reinigen. Zo dan, 'laten wij daarom feestvieren, niet met oud zuurdeeg, ook niet met zuurdeeg

van slechtheid en boosheid, maar met ongezuurde broden van oprechtheid en waarheid' (5:8). Om op de goede wijze feest te vieren en van Christus, ons Pascha, te eten, moet de gemeente zich eerst van het oude zuurdeeg reinigen en praktisch ongezuurd zijn. Evenals het Pascha in het Oude Testament slechts met ongezuurde broden mocht worden gegeten, zo moet ook de gemeente met *ongezuurde broden*, d.i. in oprechtheid en waarheid genieten van Christus, het Pascha van het Nieuwe Testament. Daarom was het noodzakelijk om zich van alles wat onrein was en van de onreinen af te scheiden.

Daarom had Paulus hun al vroeger - misschien in een vorige brief - gezegd dat zij geen omgang met hoereerders konden hebben (5:9-11). Hij had hiermee evenwel niet bedoeld dat zij het gewone, noodzakelijke verkeer met in allerlei zonden levende kinderen van deze wereld moesten afbreken, want dan zouden zij wel uit de wereld moeten gaan³. Maar zij moesten zich afscheiden van iemand die wel een broeder heette, maar toch in openbare zonde leefde. Met zo iemand moesten zij geen omgang hebben en zelfs niet met hem eten, noch aan de tafel van de Heer, noch bij andere broederlijke of gemeenschappelijke maaltijden. 'Want wat heb ik hen die buiten zijn te oordelen? Oordeelt u niet hen die binnen zijn? Maar hen die buiten zijn, zal God oordelen. Doet de boze uit uw midden weg' (5:12-13)!

Het is dus de roeping van de gemeente om hen die binnen zijn, de leden van de gemeente, te oordelen. Maar het oordeel over degenen

3 Vers 10 vertalen wij als volgt: Nochtans niet ten aanzien van de hoereerders in deze wereld, noch de gierigaards, of de rovers of afgodendienaars; want dan zou u wel de wereld moeten uitgaan.

die buiten zijn, moet men aan God overlaten. Zij is verplicht iedere boze, die in openbare zonde leeft, uit haar midden weg te doen;⁴ maar daarbij steeds voor ogen te houden dat alleen het behoud van de broeder bij alle vermaningen en ook bij zijn uitsluiting haar op het hart ligt.

4 Het zal niet overbodig zijn op het onderscheid opmerkzaam te maken dat er is tussen dit bevel van de apostel en dat van Jezus in Mattheüs 13. Paulus zegt met betrekking tot de gemeente: 'Doet de boze uit uw midden weg'. Jezus zegt met betrekking tot het koninkrijk, waarvan de wereld de akker is: 'Laat ze samen opgroeien tot de oogst'.

Hoofdstuk 6

In de eerste elf verzen van dit hoofdstuk spreekt Paulus over het behandelen van rechtszaken. Er waren, zo blijkt hier, in de gemeente te Korinthe veel twisten, ook over tijdelijke zaken. Die werden door hen voor de wereldlijke rechter gebracht om van hem een uitspraak te krijgen. De apostel was hierover terecht verontwaardigd, en drukte dit uit met de woorden: ‘Durft iemand van u, als hij een zaak heeft tegen de ander, recht te zoeken bij de onrechtvaardigen en niet bij de heiligen?’ (6:1).

Wat een schande was het voor de naam van Christus, wat een verloochening van hun heerlijke voorrechten! ‘Of weet u niet dat de heiligen de wereld zullen oordelen? En als door u de wereld wordt geoordeeld, bent u dan onwaardig voor de geringste rechtszaken? Weet u niet dat wij engelen zullen oordelen? Hoeveel te meer de dingen van dit leven?’ (6:2-3). Wanneer de Heer zal komen om de wereld te oordelen en de publieke heerschappij over de engelen te aanvaarden, dan zal Zijn gemeente met Hem verbonden zijn en met Hem deelnemen aan dit oordeel; want zij heeft Zijn leven en Zijn Geest.

Hoe beschamend was het dus voor de gemeente te Korinthe, dat zij die bestemd was om over de wereld en de engelen te regeren, niet eens in staat was de dingen van het dagelijks leven te beoordelen, dingen die zo weinig bekwaamheid vereisten dat zelfs degenen die niet geacht waren in de gemeente, de zwaksten onder hen, capabel

waren hierover te oordelen (6:4-5). Maar dubbel beschamend was het dat zij met elkaar gingen pleiten bij de ongelovigen. Als de gedachte aan het verheven standpunt van de gemeente hun harten had vervuld, dan zouden zij liever schade hebben geleden dan zich te onderwerpen aan het oordeel van de wereld.

Maar nog beter was het als zij zich door de Geest van Christus lieten leiden en in het geheel geen rechtszaken met elkaar hadden. ‘Waarom lijdt u niet liever onrecht? Waarom laat u zich niet liever tekortdoen?’ (6:7). Het is nu voor de gemeente de tijd om te lijden en te verdragen, aangezien Christus de heersersstaf nog niet heeft aanvaard. *Nu* is haar deel lijden en verdrukking, *dan* heerlijkheid en macht. Nu is zij geroepen te gehoorzamen en niet te heersen, dan te heersen en niet te gehoorzamen. Nu staat zij onder de wereld, dan erboven (Matt. 5:39; Rom. 12:17; 1 Thess. 5:15; 1 Petr. 3:9). Daarom is het geheel en al in strijd met het karakter van de gemeente om rechtszaken te beginnen. Zij is geroepen haar Heer en Bruidegom te volgen, Die in plaats van Zijn recht te zoeken alles overgaf in de handen van de Vader. Hoe gelukkig is het als de gemeente hier het kruis van Christus wil dragen en in alles onderworpen wil zijn, om eenmaal als het hemelse Jeruzalem met heerlijkheid en eer gekroond te worden!

Doordat er zulke verkeerde principes bij hen in praktijk werden gebracht, is de herinnering aan hun verantwoordelijkheid, die door de onbeperkte genade van God niet wordt tenietgedaan, hier heel gepast. ‘Weet u niet, dat onrechtvaardigen Gods koninkrijk niet zullen beërven?’ (6:9). Het oordeel van God over de zonde blijft altijd gelijk, en zodra de gelovigen in dit opzicht onverschillig beginnen te

worden, wordt dit hun in al zijn omvang opnieuw voorgesteld en met grote ernst toegeroepen: ‘Dwaalt niet’ (6:10).

Hoe vrij en onbeperkt Gods genade ook is, zo zal toch de onrechtvaardige het koninkrijk van God niet beërven en kan de verantwoordelijkheid voor onze wandel niet worden opgeheven. Allen die de ongerechtigheid bedrijven, kunnen onmogelijk de hemel binnengaan; en daarom is het voor iedere christen noodzakelijk met heilig ontzag voor God te wandelen. Maar hoe groot de zonden ook waren, waarin de Korinthiërs vroeger hadden gewandeld – die hun ter herinnering nogmaals worden genoemd – Paulus zegt toch met volle vrijmoedigheid: ‘Maar u bent afgewassen, maar u bent geheiligd, maar u bent gerechtvaardigd door de naam van de Heer Jezus Christus en door de Geest van onze God’ (6:11). Door de kracht van de Heilige Geest en in de naam van Jezus Christus waren zij gewassen van hun zonden, geheiligd voor God, aan Hem toegewijd en aan Zijn gerechtigheid deelachtig geworden. Wat een dure plicht rustte daarom op hen om, gescheiden van alle werkers van de ongerechtigheid, God in getrouwheid en reinheid te dienen!

Paulus behandelt nu in dit hoofdstuk nog twee noodlottige dingen die in de gemeente te Korinthe aanwezig waren: een wettische gezindheid, of het Judaïsme, en de geest van losbandigheid van deze wereld. Het eerste verleidde hen om hun heil in uiterlijke vormen, in vleselijke heiligheid te zoeken; en het tweede om onverschillig ten aanzien van de zonde te worden en de begeerten de vrije loop te laten. Door die twee verkeerde dingen heeft de duivel te allen tijde geprobeerd de christenen overal te verderven. Met betrekking tot de eerste zegt de apostel: ‘Alles is mij geoorloofd, maar niet alles is nuttig;

alle is mij geoorloofd, maar ik zal mij door niets laten overheersen. De spijzen zijn voor de buik, en de buik is voor de spijzen, maar God zal zowel het één als het ander tenietdoen' (6:12-13). Wat de spijzen betreft heb ik volkomen vrijheid, daar alles mij geoorloofd is. Maar ik wandel pas dan in ware vrijheid, wanneer ik mij door geen van die dingen laat dienstbaar maken. De spijzen en de buik staan met elkaar in verband en ze worden samen tenietgedaan.

Daarom was het dwaasheid om zich op het onthouden van spijzen te laten voorstaan en te denken daarmee God een dienst te bewijzen. God wil in geest en in waarheid aangebeden en gediend worden, en niet door het onderhouden van feesten en sabbatten en door het zich onthouden van spijs en drank. De leer van de Geest stond in dit opzicht recht tegenover de leer van de Joodse leraars, die al zoveel invloed te Korinthe hadden. Maar hoewel deze dingen – de spijzen en de buik – vergingen, had het lichaam zelf een hogere bestemming. Want, zegt de apostel: 'Het lichaam is niet voor de hoerij, maar voor de Heer, en de Heer voor het lichaam' (6:13b). En hiermee gaat hij ertoe over om over het tweede gevaar te spreken.

Het bloed van Christus is ook de losprijs voor ons lichaam, en de opstanding van het lichaam zal het gevolg ervan zijn. Ons lichaam – ditzelfde lichaam dat wij nu met ons omdragen – zal het sterfelijke afleggen en de onsterfelijkheid aandoen. 'God nu heeft de Heer opgewekt en zal ook ons opwekken door Zijn kracht' (6:14). En met het oog op deze vereniging met Christus voegt de apostel eraan toe: 'Weet u niet, dat uw lichamen leden van Christus zijn? Zal ik dan de leden van Christus nemen en ze tot leden van een hoer maken? Volstrekt niet!' (6:15). Ziedaar het hoogste voorrecht en de

verantwoordelijkheid voor ons lichaam met elkaar verbonden. Onze lichamen zijn leden van Christus, zij zijn een deel van Hem. Hoe schandelijk is het, wanneer ik – niet alleen mijn lichaam, maar – de leden van Christus neem en ze tot leden van een *hoer* maak. Dit toont ons het ware karakter en de afschuwelijkheid van deze zonde.

Het zou ons kunnen verwonderen dat de Heilige Geest met een gemeente van God over zo'n verschrikkelijke zonde tot in detail moet spreken, als wij niet wisten dat de hoererij die in onze dagen tot de maatschappelijke zonden behoort in Korinthe zelfs door godsdienstige plechtigheden gewettigd was en zo in het volksbestaan was geworteld. Daarom was het noodzakelijk dit met de grootste ernst te bestraffen; en niets was daartoe meer geschikt dan de waarheid dat onze lichamen Christus toebehoren. In verband met deze waarheid ontvouwt de apostel in de volgende verzen iets anders (6:16-17): namelijk dat, zoals door de vereniging naar het vlees twee personen tot één lichaam worden, zo ook wie de Heer aanhangt, één geest met Hem is⁵.

De Geest, die in Christus zonder maat in volkomen volheid woonde, is dezelfde Geest die ook in ons woont en ons met Hem verenigt. Er zijn vele zonden die met de buik in verband staan, die zal worden tenietgedaan; maar de hoererij is de enige zonde waardoor

5 Let op het onderscheid in de verzen 16, 17. Wanneer over een man of vrouw gesproken wordt, die tot één vlees worden, dan lezen wij: 'Want die twee zullen tot één vlees worden', omdat de vrouw en de man als afzonderlijke personen door hun vereniging tot één vlees worden. Maar wanneer er over ons en over Christus wordt gesproken, lezen wij: 'Wie de Heer aanhangt, is één geest met Hem'. Wij zijn werkelijk één geest met de Heer, niet twee; daarom staat er niet: 'hij zal één geest worden, maar hij *is* één geest met Hem.

wij tegen ons eigen lichaam zondigen (6:18). Wij geven dan het lichaam dat de Heer toebehoort, aan een hoer en verontreinigen Zijn eigendom. Ernstige waarheid!

De Heilige Geest gaat echter nog een stap verder. Onze lichamen zijn tempels van de Heilige Geest. Hij woont daarin als in Zijn huis, en daarom is het ons niet geoorloofd dit aan een ander te geven. Ja, iedere verontreiniging en bevlekking van het lichaam door de zonde is een ontheiliging van de tempel van God, een aantasting van Zijn eer en de heiligheid van Zijn huis. Wij behoren ook onszelf niet meer toe; maar wij zijn duur gekocht met de prijs van Christus' bloed, die Zichzelf voor ons heeft opgeofferd (6:19-20).

Zo behoren dan beide geest en lichaam aan God toe; en deze waarheid moet ons hele gedrag beheersen. De tempel van de Heilige Geest moet volkomen rein blijven, evenals de tempel te Jeruzalem. Elke onreinheid moet streng geweerd worden. Onze ware vrijheid bestaat in het dienen van God, en het Hem toebehoren. Leven wij voor onszelf, dan beroven wij Hem van Zijn rechten; want Hij heeft ons voor een dure prijs gekocht. Een slaaf is het volle eigendom van zijn meester, hij is geen heer over zichzelf. Zo is de christen Gods eigendom; alles wat wij zijn en hebben hoort Hem alleen toe. Buiten deze betrekking zijn wij slaven van de satan en worden wij door eigenliefde bestuurd, en vinden ons einde in de eeuwige verbanning buiten de Bron van ware liefde. Vreselijke gedachte! In Christus echter zijn wij een bijzonder voorwerp en heerlijk vat van Gods liefde.

Hoofdstuk 7

Behalve de berichten over de toestand van de gemeente, had Paulus ook een brief van hen ontvangen waarin men hem zijn mening over enkele bijzonderheden vroeg; en in dit hoofdstuk geeft hij antwoord hierop. Hoewel hij hier diverse punten behandelt, ligt de grondslag van dit alles in de woorden: ‘Maar zoals de Heer aan ieder heeft toebedeeld, zoals God ieder geroepen heeft, zo moet hij wandelen’ (7:17).

Wat nu in de eerste plaats het trouwen of niet trouwen betreft, zo zegt de apostel: ‘Het is goed voor een mens geen vrouw aan te raken’ (7:1). Het staat buiten twijfel dat God Zelf de verhouding tussen man en vrouw heeft ingesteld, en Hij zal het zeker niet ongestraft laten als die ontheiligd of veracht wordt. Maar de zonde is ertussen gekomen en heeft alles bedorven wat aan de natuur, aan het schepsel toebehoort. God heeft echter een andere macht ingevoerd, die buiten en boven de natuur staat, namelijk de kracht van de Geest; het beste is hiernaar te wandelen. Wie vrij is van de aanspraken van de natuur om zich aan de dienst van de Heer toe te wijden, doet wel, als hij die gave gebruikt.

Het is echter een gave die slechts weinigen bezitten, en niet zelden heeft het leven buiten deze relatie die God volgens de natuur verordend heeft, geheime of openbare zonden tot gevolg gehad. Om die reden is het dan ook beter getrouwd te zijn (7:2). Zodra de huwelijksband bestaat, zijn er wederkerig plichten te vervullen. De

man moet voldoen wat verschuldigd is aan de vrouw, en evenzo ook de vrouw aan de man. Geen van beiden kan eigenwillig over zijn lichaam beschikken; de man is het eigendom van de vrouw en de vrouw het eigendom van haar man (7:3-4). Zij kunnen zich wel met onderling goedvinden een tijdlang aan elkaar onthouden, om zich speciaal aan het gebed en de omgang met God te wijden; maar daarna moeten zij met erkenning van de wederzijdse relatie weer samenleven, opdat zij vanwege hun onmacht om zich te onthouden niet door de satan worden verzocht (7:5). Wanneer zij geen kracht hadden zich langer te onthouden, zou de duivel dit gebrek aan onthouding kunnen gebruiken om in hun hart twijfel op te wekken en hun vertrouwen op Gods liefde te verzwakken.

Deze toelating of verordening van de apostel met betrekking tot het huwelijk, was echter geen bevel van de Heer dat hem door inspiratie, door ingeving van de Heilige Geest was gegeven, maar een vrucht van zijn ervaring. Wij vinden over het algemeen in dit hoofdstuk dat de apostel nauwkeurig onderscheid maakt tussen wat hij door de ingeving van de Geest, en wat hij volgens zijn eigen geestelijke ervaring meedeelt, overeenkomstig de wijsheid die hij weliswaar door de Geest maar in samenhang met de ervaring van zijn eigen persoonlijke leven had verworven. Op ondergeschikte punten gaf hij, als hij geen bepaald gebod van de Heer had gekregen, aanwijzingen en raadgevingen die het resultaat waren van de ondervinding die hij in een leven van zelfverloochening en trouw door de kracht en de hulp van de Geest had opgedaan.

Maar men moest dit onderscheiden van wat hij als een gebod van de Heer door inspiratie had ontvangen (vgl. 14:37). Op deze wijze

werd ook de ingeving van zijn geschriften door de Heilige Geest duidelijk bevestigd; en in de enkele gevallen waarbij die minder duidelijk aanwezig was, deelt hij het ons nadrukkelijk mee. Hijzelf maakt dus het onderscheid tussen ervaring en inspiratie. Evenwel was wat hem door inspiratie was meegedeeld niet duister voor hem, in tegenstelling tot de profeten van het Oude Testament, die in hun eigen geschriften onderzochten wat zij door de ingeving van de Geest hadden gesproken (1 Petr. 1:10-11). Paulus en de andere apostelen wisten heel goed de betekenis van wat zij schreven, en dit was in overeenstemming met hun ervaring.

Paulus wenst nu met betrekking tot het huwelijk, dat alle mensen zo waren als hijzelf. 'Maar,' voegt hij eraan toe, 'ieder heeft zijn eigen genadegave van God, de één deze, de ander die' (7:7). Dit bewustzijn zal ons bewaren voor zelfverheffing in deze kwestie met betrekking tot onszelf, en geringschatting met betrekking tot anderen.

Wat nu ongetrouwde personen en weduwen betreft, zegt de apostel, dat het goed voor hen is om te blijven zoals hijzelf. Wanneer zij zich evenwel niet konden onthouden, niet in staat waren hun natuur in onderwerping te houden en hun hart in kuisheid te bewaren, dan was het beter te trouwen. Het niet beheersen van begeerten oefent op het christelijk leven een slechte invloed uit, en in dat geval is de band van het huwelijk veel beter te verkiezen.

De getrouwden mogen evenwel niet scheiden. Dit was een duidelijk bevel van de Heer, geen raad van christelijke ervaring. De vrouw mag niet van de man scheiden, noch de man de vrouw verlaten. Als zij toch gescheiden leefden, dan was de huwelijksband hierdoor nog niet opgeheven. Zij moesten dan óf ongetrouwd blijven, óf zich weer

met elkaar verzoenen. Dit had namelijk betrekking op gevallen, waar man en vrouw allebei gelovig waren (7:8-13).

Er bestonden echter ook huwelijken waar de man gelovig en de vrouw ongelovig was, of omgekeerd. Als nu de ongelovige partij tevreden was bij de gelovige te blijven wonen, dan moesten zij niet scheiden. De wet van het Oude Testament - en die hadden de Korinthiërs zeker in hun brief aangehaald - verklaarde weliswaar dat de man zich door de verbintenis met een heidense vrouw verontreinigde; hij werd dan genoodzaakt haar met haar kinderen weg te zenden. Maar onder de genade was het heel anders: 'Want de ongelovige man is geheiligd door de vrouw, en de ongelovige vrouw is geheiligd door de broeder' (7:14).

Als de ongelovige partij in deze verbintenis door de gelovige was *geheiligd*, dan werd de gelovige partner dus niet verontreinigd en konden zij in gemeenschap met elkaar blijven leven. Het 'geheiligd' zijn van de ongelovige vrouw, had het gelovig zijn van de man als oorzaak. 'Anders,' zegt Paulus, 'waren uw kinderen onrein, maar nu zijn zij heilig.' Uit dit niet onrein zijn, het niet horen bij de onheilige wereld, maar het heilig zijn van de kinderen van christenen, toont Paulus dat de ongelovige vrouw door de gelovige man geheiligd is. Hij wil de Korinthiërs zeggen: Zoals u allemaal uw ⁶ kinderen niet

6 Het woord 'uw' kan onmogelijk alleen op de kinderen uit gemengde huwelijken zien, daar Paulus dan noodzakelijk 'hun' had moeten schrijven; het ziet, zoals hijzelf door de verandering van de personen duidelijk maakt, op de kinderen van de hele gemeente. Als toen al de doop van christenkinderen had plaatsgehad, zou het hele bewijs van Paulus in het water zijn gevallen, doordat hun 'heilig zijn' dan een heel andere reden zou hebben gehad.

voor onrein maar voor heilig houdt, en hen bij u laat wonen en met hen contact hebt, evenzo kan ook de gelovige vrouw bij haar ongelovige man blijven wonen, want zij staat tot hem in dezelfde betrekking als u tot uw kinderen.

Het spreekt vanzelf dat dit geheiligd zijn van de onreine man of de onreine vrouw geen innerlijke zaak was en de persoonlijke bekering niet buitensloot, zoals wij duidelijk zien in 7:15-16. Het had alleen betrekking op de echtelijke verbintenis. De gelovige partij werd daardoor niet verontreinigd, en de ongelovige zowel als de kinderen bevonden zich door hun vereniging met de gelovige uiterlijk op de plaats van zegen; en werden niet buitengesloten zoals onder de wet gebeurde. Maar alleen het persoonlijke geloof liet hen in werkelijkheid aan deze voorrechten deelhebben. De gelovige man mocht dus zijn ongelovige vrouw niet wegzenden, noch de gelovige vrouw haar ongelovige man verlaten. Wanneer echter de ongelovige, hetzij man of vrouw, vrijwillig scheidde, zo kon de gelovige partner de scheiding erkennen. Hij was vrij en niet meer gebonden om zich met degene die wilde scheiden, nog verder in de huwelijksband te beschouwen.

Evenwel had God hen tot vrede geroepen; dit bewustzijn zou hen ervoor bewaren op enigerlei wijze zo'n scheiding te zoeken of tevoorschijn te roepen. 'Want hoe weet u, vrouw, of u de man zult behouden? Of hoe weet u, man, of u de vrouw zult behouden?' Dit was voldoende reden om te trachten alle scheiding te vermijden. Overigens moest iedereen wandelen naar het hem door de Heer verleende deel, zoals God eenieder had geroepen (7:17).

Deze algemene regel past de apostel in de volgende verzen toe op de verschillende betrekkingen en verhoudingen die er zijn in de wereld

(7:18-27). Wilde iemand er een voorrecht in zien dat hij als heiden, of de ander dat hij als Jood door God geroepen was; en als dit niet was gebeurd door het aantrekken van een voorhuid of door besnijdenis aan dit voorrecht deel krijgen, dan zegt de apostel dat noch het een noch het ander voor God waarde had; dat alleen het onderhouden van Gods geboden Hem welbehaaglijk was. Evenzo weinig waarde ligt er in de uiterlijke stand of het beroep waarin wij werkzaam zijn. Wij moeten in de roeping blijven, waarin God ons heeft aangetroffen, tenzij wij niet met een goed geweten daarin kunnen blijven leven.

Het is dus niet de vraag welke bezigheid of taak wij hebben, maar of wij daarin met God wandelen en Hem erin kunnen verheerlijken. De slaaf zou het fijn vinden een vrijgelatene van de Heer te zijn. Maar met het oog op de moeilijkheid om de wil van zijn heidense meester met de wil van God in overeenstemming te brengen, zou hij de gelegenheid moeten gebruiken om vrij te worden; daarentegen moest de vrijgelatene niet vergeten dat hij een dienstknecht van Christus was, die hem met een dure prijs had gekocht en moest hij de vrijheid behouden en geen dienstknecht van mensen worden (7:21-24).

Paulus had tot nu toe met betrekking tot het huwelijk over ongetrouwde personen, weduwen en getrouwen gesproken; hij komt nu op hen die nog nooit in een echtelijke verbintenis hadden geleefd. In dit opzicht had hij geen bepaald gebod van de Heer ontvangen en kon hij slechts zijn mening geven als iemand die door de Heer genade had ontvangen om trouw te blijven. Met het oog op de tegenwoordige omstandigheden hield hij het voor goed dat de gelovigen bleven zoals zij waren. 'Bent u aan een vrouw verbonden, zoek geen losmaking; bent u los van een vrouw, zoek geen vrouw'.

Het was beter niet te trouwen; wie echter trouwde, zondigde niet, maar zij zullen verdrukking in het vlees hebben, zegt de apostel (7:27-28). Dit is nuttig voor hen die buiten het huwelijk niet in staat waren hun natuur in onderwerping te houden; omdat hij hen echter wilde sparen, raadde hij hen aan ongehuwd te blijven, maar hij liet hen volkomen vrij om naar hun goedvinden te handelen.

En dan met het oog op de huidige moeilijkheden, die tot de komst van de Heer zullen voortduren en niet toelaten in uitwendige rust voor de Heer te leven, voegt hij hier de ernstige, behartigenswaardige woorden eraan toe: ‘Dit nu zeg ik, broeders, de tijd is kort.’⁷ Overigens, laten ook zij die vrouwen hebben, zijn als hadden zij ze niet; en zij die wenen, als weenden zij niet; en zij die blij zijn, als waren zij niet blij; en zij die kopen, alsof ze niet bezaten; en zij die de wereld gebruiken, als hadden ze die niet in eigendom; want het uiterlijk van deze wereld gaat voorbij’. Onder de tegenwoordige omstandigheden in een zondige en ijdele en vergankelijke wereld, waar de christen geen blijvende bezittingen heeft, is het nodig de natuur ten onder te houden en zichzelf te verloochenen. Het was de wens van de apostel dat de Korinthiërs zonder zorgen hun pelgrimsreis konden volbrengen en onverdeeld de Heer zouden blijven dienen (7:29-32).

Daarom was het naar zijn mening beter ongetrouwd te blijven, daar de ongehuwde het voorrecht had om onverdeeld te zorgen voor de dingen van de Heer; hij leefde naar de Geest en niet naar zijn natuur, zelfs in die dingen die God als goed had verordend. De gehuwde daarentegen moest zich met de dingen van dit leven bezighouden, daar

7 Letterlijk vertaald: ‘De tijd is kort ineengedrongen.’ Frans: resserré; Duits: gedrängt.

de huwelijksband hem verplichtingen tegenover vrouw en kinderen oplegde. Hij kon evenwel met een rustig hart daarin wandelen, daar de begeerten van de natuur tot rust waren gebracht en hem niet meer verhinderden God door een heilige en Hem welgevallige wandel te verheerlijken. De apostel zei dit evenwel niet om de Korinthiërs hun vrijheid te ontnemen, maar tot hun nut.

Het is goed als een christen van het huwelijksleven afstand doet om onverdeeld de Heer te kunnen dienen. ‘Maar als iemand meent dat hij onwelvoeglijk handelt ten aanzien zijn maagdom, als die de jeugdige leeftijd al voorbijgaat, en het zo moet wezen, laat hij doen wat hij wil, hij zondigt niet; laten zij trouwen. Maar wie vaststaat in zijn hart en niet genoodzaakt wordt, maar macht heeft over zijn eigen wil en in zijn hart heeft besloten zijn maagdom te bewaren, die doet wél. Dus wie trouwt, doet wel; en wie niet trouwt, doet beter’ (7:36-38). Wanneer iemand het goedvond te trouwen, dan had hij de vrijheid dit te doen; hij zondigde niet. Als hij echter macht over zichzelf had en in zijn hart had besloten dit niet te doen, dan was het beter.

Die vrijheid had ook een vrouw van wie de man gestorven was. ‘Zij is vrij om te trouwen met wie zij wil, mits in de Heer’, dus in gemeenschap met Hem. ‘Maar zij is gelukkiger als zij zó blijft, naar mijn mening; en ik denk ook de Geest van God te hebben’ (7:39-40). Al was het dus de mening van de apostel, die hij hier uitsprak, ze was gebaseerd op de Heilige Geest, Die in hem woonde. En als iemand kon zeggen: ‘Ik denk ook de Geest van God te hebben,’ dan was het wel Paulus. Het is inderdaad bewonderingswaardig de heiligheid te zien, die in al deze bepalingen doorklinkt. Want hoewel hier sprake

is van dingen, die in nauw verband staan met de begeerten van het vlees en gemakkelijk vleselijke begeerten konden opwekken, wordt het toch met reinheid en kuisheid behandeld, en kon men duidelijk opmerken dat dit uit de pen vloeide van een man, die vol van de Heilige Geest was. Het is een heerlijk bewijs van de grote liefde en zorg van God voor ons, doordat Hij Zich bezighoudt om ons ook deze dingen te onderwijzen.

Hoofdstuk 8

De vraag over het eten van offervlees gaf Paulus aanleiding nog iets te zeggen over de waarde van het bezit van kennis. Kennis als zodanig had geen waarde; ze maakte hem die ze bezat opgeblazen en bracht anderen geen zegen; terwijl de liefde opbouwt en dus van nut is voor de naaste. Inbeelding en opgeblazenheid bewijzen altijd dat de kennis slechts uitwendig en oppervlakkig is, dat ik iets niet naar de ware en wezenlijke betekenis heb opgevat en ik iets in *mijzelf, mijn* kennis vind. De ware christelijke kennis toont ons iets wat in God is; en hoe meer God Zelf gekend wordt, des te groter wordt Hij voor ons; terwijl ik door kennis die ik als mijn eigendom beschouw, mijzelf groter maak.

God is liefde, en slechts wie God liefheeft, wordt door Hem gekend (8:1-3). Zij die kennis zonder liefde hebben, denken slechts aan zichzelf en oordelen anderen, van wie de kennis of wetenschap zwak is. De liefde echter bouwt anderen op, en zij alleen was in staat om de kwestie van het voedsel op een goede wijze te behandelen. Dat het nodig was over het eten van offervlees te spreken, bewees duidelijk dat niet allen in de gemeente door geestelijke kennis tot het volle licht waren gebracht.

Op krachtige wijze stelt de apostel nu voor dat een afgod *niets* is in de wereld. Er is slechts één God, en daarom is al het andere niets dan een stuk hout of steen; zo was dus ook het vlees aan afgoden geofferd slechts gewoon vlees. De heidenen hadden verschillende goden en

heren als tussenpersonen; en de apostel bevestigt ook zelf dat er zulke overheden en machthebbers zijn (vgl. Ef. 6:11), geestelijke machten die met de mens in betrekking staan en in zekere zin boven hem staan. De christen heeft echter maar één God, de Vader, uit Wie alle dingen zijn, en wij voor Hem; niet alleen *uit* Hem, maar *voor* Hem om tot Zijn eer te leven en naar Hem terug te keren. En slechts één Heer, Jezus Christus, Die alle dingen heeft geschapen, en wij door Hem om de eerstelingen van Zijn schepselen te zijn (8:6).

Evenwel was deze kennis niet het deel van allen; iedereen was niet verlost van de invloed van deze afgoden op zijn denkwereld. Zij waren voor sommige christenen nog altijd, misschien ondanks henzelf, iets waard; zij waren in hun geweten niet vrij van de afgod. Wanneer zij dus het vlees aten dat aan zo'n afgod geofferd was, dan was dat voor hen niet eenvoudig een door God gegeven voedsel, maar hun verbeelding spiegelde hun het bestaan van zo'n wezen voor ogen en het geweten was bevlekt. Voedsel nu maakt ons voor God niet aangenaam; en daarom was het in zo'n geval veel beter om het niet te eten, dan het geweten te bezoedelen. De vrijheid om te eten werd echter belangrijk, zodra er sprake was van het zwakke geweten van een broeder; aangezien hij hem daardoor een struikelblok in de weg wierp. En de apostel vermaant: 'Maar kijkt u uit, dat dit recht van u niet misschien een struikelblok wordt voor de zwakken'. Wanneer iemand, wiens geweten vrij was om in de afgodstempel te eten, door zijn vrijheid degene die geen licht genoeg had aanmoedigde hetzelfde te doen, dan werd hierdoor zijn geweten ontrouw en bevlekt. Hij deed dit niet uit geloof; en al wat niet uit het geloof is, is zonde (8:7-10).

Op deze wijze verleid ik zo iemand tot zonde en geef aanleiding, voor zover het van mij afhangt, dat door mijn kennis een broeder ontrouw wordt en zich van God afkeert, ja, zich misschien helemaal tot de heidenen wendt. Hoewel God in Zijn genade ook tussenbeide komt om hem van die ontrouw te reinigen, verkleint dit in het geheel niet de zonde van hem die de zwakke had verleid om tegen zijn geweten te handelen. Wat zijn verantwoordelijkheid betreft, gaat hij verloren door degene die hem verleidde.

Wat een verschil zien we tussen zo iemand en Christus; hij zondigde door het eten van voedsel tegen een broeder, die Christus door Zijn dood had behouden. Hij wilde voor een *broeder* niet eens zijn vrijheid met betrekking tot het voedsel opgeven; terwijl Christus voor hem, toen hij nog een *zondaar* was, Zijn leven had overgegeven. Tevens zondigde hij ook tegen Christus Zelf, daar hij iemand liet struikelen die Hij door de overgave van Zijn leven had behouden en Zich ten eigendom had verworven. Daarom zal iemand die de liefde van Christus in zijn hart heeft, liever geen vlees eten, dan hierdoor zijn broeder te kwetsen en hem ten val te brengen (8:11-13).

Hoofdstuk 9

Paulus werd, zoals uit het hele verband blijkt, door de valse leraars heftig beschuldigd. Zij beweerden dat hij bij zijn arbeid alleen zijn eigen voordeel op het oog had en van de onderworpenheid van christenen gebruikmaakte om zich met tijdelijke zaken te verrijken. Op een waardige wijze antwoordt hij op die beschuldigingen. In de eerste plaats spreekt hij over zijn apostelschap. Hij verklaart ronduit een apostel te zijn, daar hij ooggetuige van de verheerlijkte Christus was geweest. Hij had Jezus gezien, en wel op een heerlijke en meer verheven wijze dan de overige apostelen; want de hemel was voor hem geopend. Ook al zou er bij anderen enige twijfel bestaan, dit moest bij hen toch niet het geval zijn, daar hij het middel tot hun bekering was geweest. Als zij een bewijs wilden hebben voor zijn apostelschap, hoefden zij slechts te kijken naar zichzelf.

Zijn verantwoording aan zijn tegenstanders was als volgt. Het was de wil van God dat zij die het evangelie verkondigden ook daarvan zouden leven. Daarom had hij ook recht om op kosten van de gemeente te eten en te drinken. Evenzo had hij de vrijheid om evenals de andere apostelen, Petrus en de broeders van de Heer, een zuster als vrouw met zich mee te nemen⁸ (9:3-5). Maar hij had van die vrijheid geen gebruik gemaakt. Was dan alleen aan hem en Barnabas de verplichting opgelegd om zelf te werken? Nee, zegt Paulus, evenals

8 Het eerste gedeelte van vers 5 moet als volgt vertaald worden: Hebben wij niet het recht om een zuster als vrouw met ons om te voeren?

in het natuurlijke, zo is het ook in het geestelijke: wie werkt moet loon ontvangen.

Dit zei hij niet om zichzelf te verdedigen, nee, de wet sprak ook zo. Want het woord: 'Een dorsende os zult u niet muilbanden,' heeft een diepere betekenis dan alleen barmhartigheid ten aanzien van ossen voor te schrijven. Zoals men door het ploegen en dorsen vrucht hoopt te verkrijgen, zo was het ook bij hen die het evangelie verkondigden; zij gaven geestelijke goederen en konden daarom de natuurlijke terugverwachten (9:7-11). Anderen deden dit ook; hoewel wij er bij u recht op hebben, daar wij de gemeente gegrond hebben, hebben wij het evangelie om niet verkondigd om elke reden tot beschuldiging weg te nemen en volkomen vrij te zijn; en dit was de roem van Paulus (9:12-15). Hij had het recht, maar had dit niet gebruikt. Zijn roem bestond daarin dat hij het evangelie om niet had verkondigd; want de prediking van het evangelie was zijn roeping; dit was de plicht die hem door de Heer was opgelegd; hij kon niet anders. Maar de wijze waarop hij het deed, zou zijn roem en zijn loon bepalen. Als hij het vrijwillig deed, dan had hij loon; als hij niet gewillig deed, dan was zijn loon weg, hoewel zijn roeping bleef (9:16-17).

Wat was nu het loon van zijn vrijwillige verkondiging? Het antwoord vinden wij in vers 23: 'En ik doe alles ter wille van het evangelie, om er mededeelgenoot van te zijn.' Hij was dus van allen vrij en hoefde niemand te ontzien of zich aangenaam te maken, maar had zich aan allen dienstbaar gemaakt om te winnen wie er maar te winnen was. Als apostel paste hij zich aan de gebruiken van allen aan, zowel Joden als heidenen, hoewel hij voor zichzelf die gebruiken

niet had aangenomen en dus vrij was. Hij voegde zich echter niet naar mensen bij de prediking van het kruis; hij plaatste juist het kruis in het helderste daglicht. Maar bij de prediking voegde hij zich naar de vatbaarheid van de mensen en naar de verschillende gedachten die zij zich konden vormen. Zodat hij aan de een het evangelie van deze, en aan de ander van die kant belichtte om de waarheid in de herten wortel te doen schieten.

Het was de kracht van de liefde, die zichzelf in alles verloochende om de dienstknecht van allen te zijn; en geen zelfzucht die onder het voorwendsel anderen te winnen juist zichzelf behaagde. Hij werd de Joden een Jood, en hun die onder de wet waren als onder de wet. Maar wie zonder wet waren, werd hij ook als zonder de wet, hoewel hij voor God niet wetteloos was en wettelijk aan Christus was onderworpen. Christus was het model, waarnaar hij zich vormde. Dus hij kon niet doen wat hijzelf goedgevond, maar wat de Heer behaagde. Mooie tegenstelling, ware vrijheid! De zwakken werd hij een zwakke. Hij hield rekening met het onvrije en zwakke geweten; hij verloochende zijn eigen vrijheid en wilde liever in eeuwigheid geen vlees eten, dan een broeder aanstoot te geven. Allen was hij alles geworden, om in elk geval enigen te redden; en dit deed hij alleen omwille van het evangelie, om er mededeelgenoot van te worden (9:22-23).

Hij stelt met deze woorden het evangelie als een persoon voor, die het werk van Gods liefde in de wereld uitvoert. Hierna moedigt de apostel onder het beeld van een aardse renbaan de Korinthiërs aan met ijver en volharding voorwaarts te gaan, zodat zij de kampprijs zullen verwerven. Die kampprijs was geen vergankelijke, maar een onvergankelijke kroon; en als het voor het verwerven hiervan nodig

was zich alles te ontzeggen, dan was het voor het krijgen van de hemelse kroon zeker nodig afstand van alles te doen en zich helemaal te verloochenen (9:25). Dit deed Paulus ook, hij verloochende zichzelf; de zelfzucht was bij hem verdwenen. Hij liep niet met onzekere schreden, zoals iemand die het doel niet voor ogen heeft. Nee, hij wist waarheen hij moest gaan en hij vervolgde het doel op een wijze die aan de aard ervan beantwoordde. Iedereen kon zijn wandel beoordelen; zoekend wat heilig en heerlijk was, gedroeg hij zich niet als iemand die in de lucht sloeg. Hij streed niet op een onverschillige of gemakkelijke wijze. Maar hij wist welke moeilijkheden hij te overwinnen had, en welke vijanden hem in de weg stonden. Zo stond hij daar als een machtige strijder, bekleed met Gods wapenrusting, te midden van zonde, wereld en duivel. Hij bedwong zijn lichaam en behandelde het als zijn slaaf, opdat het hem noch in zijn loop, noch in zijn strijd zou hinderen.

De werkelijkheid stond hem voor ogen, de glans van de hemelse kroon straalde hem toe. De heerlijkheid van Jezus wilde hij beërven en hij haastte zich naar het einde. Daarom predikte hij niet alleen voor anderen, maar bracht het zelf ook in praktijk; anders kon hij alles doen en toch verworpen worden. Daarom was hij in de eerste plaats *christen* en dan pas *leraar*. Hij was een goed leraar, omdat hij in de eerste plaats een goed christen was. Zo streed hij en liep hij de wedloop; hij verwachtte met geduld en volharding het heerlijke ogenblik dat hij, geknield aan de voeten van Jezus, de kroon van de heerlijkheid op het hoofd gedrukt zou krijgen, om haar direct neer te werpen voor Hem, Die hem had gekocht met Zijn bloed en hem door genade een goede strijder had gemaakt.

Hoofdstuk 10

Wat de apostel in het vorige hoofdstuk heeft gezegd over het jagen naar de prijs van de wedloop voert hem vanzelf ertoe bepaalde dingen uit de geschiedenis van Israël te noemen, die tonen dat men kan deelhebben aan rijke geestelijke zegeningen, maar die kan verbeuren door geen weerstand aan verzoeken te bieden.

Men moet hierbij opmerken dat niet Israël, maar wat met is Israël gebeurd, de *wegen van God* met dit volk, ons ten voorbeeld worden gesteld. Verder moet men ervoor waken niet op filosofische, en daarom ongoddelijke wijze allerlei dingen in één afgerond stelsel te willen samenbrengen en zo de waarheid krachteloos te maken. Paulus spreekt hier over onze *verantwoordelijkheid* en niemand heeft het recht die waarheid te bestrijden met de leer van Gods *onveranderlijke trouw*.

Beide dingen zijn waar, beide hebben geldingskracht en dienen tot vermaning en vertroosting; maar waar het ene nodig is, is het andere overbodig, soms schadelijk. Als een christen van de rechte weg is afgeweken en in de zonde leeft, dan wandelt hij op de weg van de zonde en het einde daarvan is de dood. En de Heilige Geest Zelf geeft ons hier het voorbeeld om daarop in alle ernst te wijzen en het hoogst gevaarlijke van die toestand voor te stellen en elk excuus te vermijden, zoals bijvoorbeeld: 'Ik weet toch dat ik bekeerd ben en God zal het werk van Zijn hand niet laten varen'.

Als een christen daarentegen twijfelmoedig is door ongeloof, dan kan men hem de vertroostende woorden van de Heer voorhouden: ‘Mijn schapen zullen geenszins verloren gaan in eeuwigheid en niemand zal ze rukken uit Mijn hand’ (Joh. 10:28). Als Paulus de voorrechten van Israël opsomt, noemt hij in de eerste plaats het volgende: ‘Onze vaders waren allen onder de wolk’ (10:1). De wolkkolom die de Israëlieten voorging, diende ertoe om hen te bedekken en te beschaduwten.

Ten tweede noemt hij de doortocht door de Schelfzee, waardoor zij van hun vijanden die hen najoegen werden verlost; aan de oever van de zee zongen zij het verlossingslied. Ten derde lezen we over de doop tot Mozes ‘in de wolk en in de zee’ (10:2). Zoals de doop voor christenen de scheiding vormt tussen het oude en nieuwe leven, tussen het aardse en het hemelse, zo was de doortocht door de zee en het leven onder de wolkkolom voor Israël de scheiding tussen het land van de slavernij en het land van de belofte, tussen Egypte en Kanaän. Daar Mozes de aanvoerder van Israël en de profeet van God was, wordt dit ook de doop ‘tot Mozes’ genoemd.

Dan volgt ten vierde het eten van ‘geestelijke spijs’. Het manna, hoewel een lichamelijk voedsel, wordt hier geestelijk genoemd, omdat het onmiddellijk van God afkomstig was en geen aardse oorsprong had. Ten vijfde: het drinken van geestelijke drank. Het water dat aan de rots ontsprong, was evenzeer een geestelijke drank als het manna een geestelijke spijs was. In een tussenzin voegt Paulus eraan toe: ‘Want zij dronken uit de geestelijke steenrots die volgde; de steenrots nu was Christus’ (10:3-4).

Het is duidelijk dat hij hiermee niet wilde zeggen dat de Israëlieten wisten dat de steenrots Christus voorstelde, daar hun nog niets over

de Gezalfde was geopenbaard. Hij bedoelt dat hijzelf als christen, bij wie de bedekking was weggenomen, in de steenrots een type van Christus zag. De uitdrukking: de steenrots die *volgde*, laat zich goed als volgt verklaren. Het was de gedachte van de Joden dat de rots, door Mozes geslagen en waaruit het water vloeide, de Israëlieten bij hun tocht door de woestijn overal vergezelde; of dat tenminste de stroom van water die uit de rots kwam, het leger overal volgde⁹. Paulus verklaart dit in geestelijke zin: niet de rots, maar *Christus*, de Engel van Gods aangezicht, is overal met de Israëlieten meegereisd en heeft voorzien in al hun behoeften. Dit waren dus Israëls voorrechten; echter in het bezit hiervan gesteld, heeft het volk Jahweh verworpen en is het merendeel van hen omgekomen in de woestijn; slechts weinigen zijn Kanaän binnengegaan.

Welnu, deze dingen zijn als voorbeelden voor ons gebeurd, opdat wij geen lust tot het kwaad zouden hebben en geen afgodendienaars of hoereerders zouden worden. Zodat wij Christus¹⁰ niet zouden verzoeken en aan hen gelijk zouden worden – wij op wie de einden van de eeuwen zijn gekomen, d.w.z. degenen die leven aan het einde van al Gods wegen in betrekking tot de verantwoordelijkheid van

9 Met deze verklaring is het gebeuren te Kades helemaal niet in strijd, wanneer men het zich als volgt voorstelt: Te Rafidim (Ex. 17) deed God voor de eerste maal water uit de rots komen, dat als een beek het leger volgde, tot zij te Kades kwamen (Num. 20), waar het ophield om het geloof van het volk te beproeven, zodat daar opnieuw gebrek aan water ontstond, waarop God voor de tweede keer de steenrots opende waarvan het water hen volgde, totdat zij in het bewoonde land van de Edomieten kwamen, kort voor het einde van de woestijnreis.

10 Paulus zegt niet: ‘Laat ons Christus niet verzoeken, zoals ook sommigen van hen Hem verzocht hebben’; maar zonder het woord Hem, dus heel in het algemeen.

de mens (10:6-11). Ernstige vermaning! Men kan christen genoemd worden, de wereld verlaten hebben, gedoopt zijn en avondmaal vieren, dus onder de kinderen van God verkeren en toch niet in het hemelse Kanaän aankomen, omdat men het wezen van de zaak mist of de weg van de zonde en de ongehoorzaamheid verkiest.

‘Daarom, laat hij die meent te staan, uitkijken dat hij niet valt’. Wees op uw hoede, vertrouw niet op uw eigen kracht en bekwaamheid bij verzoeken; want dan is de val nabij. Hiertegen zou men kunnen inbrengen: Maar het is geen wonder dat wij vallen, doordat er zoveel onbekende en zware verzoeken op ons afkomen. Nee, zegt Paulus, ‘u heeft geen verzoeking getroffen dan menselijke’. De verzoeken die u zijn overkomen, zijn niet te zwaar. Ze gaan vergezeld van de kracht van God, en zijn berekend op uw menselijke natuur. Bovendien kan ik u de verzekering geven dat ‘God getrouw is, die niet zal toelaten dat u verzocht wordt boven wat u kunt verdragen; maar met de verzoeking zal Hij ook de uitkomst geven, zodat u ze kunt verdragen’ (10:12-13).

Is de verzoeking tot ons gekomen, dan verschaft God een weg ter ontkoming. Hij is getrouw en zal ons nooit verlaten. Ook wanneer de beproevingen ons door de wens van de duivel worden gezonden, evenals bij Job, is het toch altijd God Die de dingen toelaat en de satan niet verder laat gaan dan nodig is. Daarom kunnen onze harten in de beproeving volkomen gerust zijn, als wij ons slechts aan de liefde en trouw van God overgeven. Hij doet ons niets overkomen dan wat ons meer aan het beeld van Jezus gelijkvormig maakt; en als de beproevingen hun doel bereikt hebben, zal Hij ons zeker verlossen.

Natuurlijk vermaant de apostel hen ook van de afgoderij, die aanleiding geeft tot zoveel kwaad en afdwaling, te vluchten en zichzelf niet in verzoeking te brengen (10:14). Door het gaan naar de afgodstempels en het zich mengen onder de heidenen oefende men gemeenschap met hen. Beoordeelt u het zelf, als verstandige mensen die begrijpen wat ik zeg! Dit toont Paulus in de eerste plaats aan door de broodbreking, en dat vergroot het belang hiervan. Want wat hij hier zegt, stond als een aanvaarde waarheid bij de Korinthiërs vast; anders zou zijn bewijs niet gebaat hebben. Degenen die van hetzelfde brood aten en uit dezelfde beker dronken, getuigden daardoor gemeenschap te oefenen, ja, zij *hadden* gemeenschap aan het lichaam en bloed van Hem tot Wiens eer de tafel was aangericht. Was het dan niet hetzelfde, als men aan een afgodsmaaltijd aanzat?

Maar er is meer. Door van één brood te breken, verklaart men met allen die aanzitten één lichaam te zijn, hetzelfde te bedoelen en te belijden (10:15-17). Paulus gebruikt dit om het verkeerde van het aanzitten bij de afgodsmaaltijden aan te tonen, maar de Heilige Geest maakt hiervan gebruik om ons een diepere blik in de betekenis van de broodbreking te geven. De beker is de gemeenschap van het vergoten bloed van Christus, het brood van het overgegeven lichaam van Christus; en dit spreekt samen van de gemeenschap met de gekruisigde Heiland. Bij de behandeling van het volgende hoofdstuk, waar wij nog meerdere bijzonderheden hierover vinden, komen wij hierop terug.

Nu nog enkele woorden over de onderlinge gemeenschap aan de tafel van de Heer. ‘Want wij, de velen, zijn één brood, één lichaam¹¹; want wij allen nemen deel aan het éne brood’ (10:17). De velen, d.w.z. degenen die aan de tafel van de Heer aanzitten, verklaren door het eten van het éne brood met elkaar één te zijn, als leden van één lichaam. Want zoals dit brood uit vele delen bestaat maar toch één is, zo zijn ook degenen die deelnemen, hoewel vele personen, toch één. Door deze innige eenheid, die nergens zo geopenbaard kan worden dan aan de tafel van de Heer, oefenen wij een innige gemeenschap met elkaar, die haar oorsprong aan de gemeenschap met het Hoofd van het lichaam te danken heeft.

In de tweede plaats neemt Paulus het volk Israël als voorbeeld om de Korinthiërs het verkeerde van het aanzitten aan afgodsmaltijden te tonen. Hebben niet zij die het offervlees eten, gemeenschap met het altaar? Men had nu op dit alles kunnen antwoorden: Omdat een afgod niets is, kan men ook geen gemeenschap ermee hebben. Ja, zegt de apostel, dit is oppervlakkig beschouwd waar. Maar aan wie offeren de heidenen eigenlijk? Aan de demonen; en daar die bestaan, kan men gemeenschap met hen hebben. De tafel waaraan de afgodendienaars aten, was de tafel van de demonen; en de beker waaruit zij dronken, was de beker van de demonen. Dat is een belangrijk beginsel voor de gemeente van de Heer! Of zijn alleen heidenen afgodendienaars (10:18-22)?

11 ‘De velen’: door de vertaling velen denken sommigen dat daarmee de gelovigen bedoeld worden, die aan de tafel van de Heer aanzitten. De zin in het Grieks is echter: de velen, d.w.z. allen die aanzitten, zijn één lichaam.

De apostel komt nu terug op het toegestaan zijn van voedsel, en hij handhaaft hier zijn vroeger geuite mening. Hij was vrij ten opzichte van alles, maar wilde zich onder de macht van geen van die dingen plaatsen. Hij wilde zijn vrijheid geen wet laten worden, hij gebruikte die tot voordeel van allen. Hij die vrij is, kan ook nalaten iets te doen wat een ander aanstoot geeft. Ziehier de regel, die hij daarvoor geeft: Men kan alles eten wat in het vleeshuis verkocht wordt, zonder gewetensvragen. Want alles wat dient om te voorzien in onze behoeften, is een schepsel van God. Het is door God gegeven om gebruikt te worden, zoals ook in Psalm 24:1 wordt gezegd (10:23-26).

Als men nu bij een ongelovige wordt uitgenodigd, kan men vrijelijk alles eten wat wordt voorgezet; maar als iemand zegt: 'Dit is afgodenvlees,' was dit een bewijs dat hij er een gewetenszaak van maakte. Dan moest de christen er niet van eten omwille van het geweten van degene die dit had opgemerkt. Wat echter de vrijheid betrof van degene die vrij was, zo kon die niet worden geoordeeld door het geweten van iemand anders. Want als leer erkende de apostel dat een afgod niets is; het schepsel is eenvoudig een schepsel van God (10:27-29).

Voor hemzelf was het echter nodig alles te vermijden wat niet tot Gods eer was, zelfs in de kleinste bijzonderheden. Hiertoe is niet de wet onze maatstaf, maar de liefde en de eer van God. Zodat ik me bij alles niet moet afvragen of dit of dat wel *zonde* is, *maar is het tot eer van God?* Het is mogelijk dat iets op zichzelf genomen geen zonde is, maar dat het aan Joden, of aan Grieken, of aan de gemeente van

God aanstoot geeft. Dan moet ik het nalaten, niet omdat het zonde is, maar omdat het niet tot Gods eer is (10:30-33).

Daarbij is het wel passend om onszelf te verloochenen, met het heerlijke doel anderen te behouden. Zodat zij niet voor de dienst van de Heer zouden terugschrikken en hun geweten niet zou geërgerd of bevlekt worden. In dit alles wordt duidelijk hoezeer de goddelijke levensprincipes bij Paulus doorwerkten. Van allen en alles vrij, wilde hij doen wat mogelijk was om velen te behouden en van nut voor hen te zijn. En evenals zijn Heer oefende hij zich in de mooie deugden van zelfverloochening en liefde.

Hoofdstuk 11

Na alles wat de apostel had gezegd, kon hij zich met volle vrijmoedigheid ten voorbeeld stellen als iemand die zich in alles had verloochend om anderen te redden, evenals de Heer Jezus dit deed. Hij heeft Zijn leven gegeven om ons te verlossen. Een belangrijk beginsel ligt hierin opgesloten: niet alleen Jezus, maar ook Paulus, een mens van gelijke natuur als wij, kan zich ten voorbeeld stellen. Zodat alle verontschuldiging van mensen worden weggenomen, omdat de genade die in Paulus dit alles had bewerkt, ook ons deel is.

Hierna gaat de apostel over tot het behandelen van de inrichting van de christelijke samenkomsten en het geven van diverse regels die men daarbij in acht had te nemen. Als grondslag hiervan neemt hij de leer van de tegenwoordigheid en de werkzaamheid van de Heilige Geest in de gemeente, die altijd van het grootste belang voor haar is. In de eerste plaats prijst hij de Korinthiërs, dat zij hem in alles gedachtig waren en vasthielden aan de door hem gegeven voorschriften. Daarna geeft hij regels voor het gedrag en de houding van vrouwen in de samenkomst. Om dit goed te kunnen doen, neemt hij als grond van zijn bewijsvoering de meest verheven beginselen van het christendom. Zo brengt hij de gemeente met God Zelf in verbinding en toont hij de band, die er is tussen de mens als de drager van Gods heerlijkheid en God Zelf. 'Maar ik wil dat u weet, dat Christus het Hoofd is iedere man, en de man het hoofd van de vrouw, en God het Hoofd van Christus' (11:2-3).

In deze orde klimt alles op tot God, van Wiens welbehagen alles afhangt. Zijn eer moet het enige motief zijn dat ons leidt bij ons doen en laten. Als nu de man met gedekt hoofd voor anderen bad, dan onteerde hij zijn hoofd; en wanneer de vrouw met ongedekt hoofd bad, dan onteerde zij haar hoofd. Bovendien was het bidden met ongedekt hoofd voor een vrouw niet gepast. ‘Want als een vrouw niet gedekt is, laat zij zich ook maar het haar laten afknippen; maar als het voor een vrouw een schande is zich het haar te laten afknippen of zich te laten scheren, laat zij zich dan dekken’. De man moet echter het hoofd niet bedekken, omdat hij met de heerlijkheid van God als diens beeld bekleed is. Geen macht op aarde is boven hem en daarom mag hij ook geen macht op zijn hoofd hebben. De vrouw moet echter haar hoofd bedekken als bewijs van haar onderwerping aan de man; haar deksel is een teken van de macht waaraan zij onderworpen is, omdat zij de eer en de heerlijkheid van de man is (11:4-7).

Het is van groot belang de gedachten van God over de relatie tussen man en vrouw te kennen. Bij de schepping zien wij duidelijk dat de man zowel het hoofd van de vrouw als dat van de schepping is. De vrouw is uit de man en niet de man uit de vrouw, zodat de vrouw onder de man staat en de tweede orde vormt onder de redelijke wezens. De man was door God tot heer van de schepping gemaakt, en hoe diep de mens ook gevallen is, zo blijven Gods gedachten met betrekking tot de orde in de schepping altijd dezelfde.

Volgens Jakobus 3:9 is de mens ook nu nog naar het beeld van God geschapen, en hoewel hij wat zijn morele toestand betreft opnieuw geboren moet worden, blijft hij toch altijd met betrekking tot zijn status in de wereld als hoofd en middelpunt van alle dingen – wat geen

engel ooit geweest is – het beeld van God. De vrouw neemt hieraan deel; zij is aan de man onderworpen. Dit plan van God zal heerlijk vervuld worden in Christus als de tweede Mens. Hij zal eenmaal alles onder Zijn heerschappij brengen; en dan zal de Man opnieuw in de volle zin van het woord heer en meester over al het geschapene zijn. Terwijl de gemeente die door de vrouw wordt afgebeeld, met Hem zal delen in Zijn heerschappij.

Evenwel bleef deze orde ook nu bestaan, en daarom moest de vrouw een macht op het hoofd hebben ‘ter wille van de engelen’, want deze hemelse wezens zijn toeschouwers van Gods veelvoudige wijsheid (Ef. 3:10). Zij verlangen de gedachten van God in de gemeente in praktijk te zien gebracht, en het is pijnlijk in hun ogen hier iets te vinden wat met die gedachten in strijd is. Om nu echter de man voor zelfverheffing en de vrouw voor moedeloosheid te bewaren, voegt de apostel hieraan toe: ‘Evenwel is noch de vrouw zonder de man, noch de man zonder de vrouw, in de Heer. Want zoals de vrouw uit de man is, zo is ook de man door de vrouw; maar alle dingen zijn uit God’ (11:10-12). Beiden zijn in Christus één; de een kan niet zonder de ander; beiden hebben elkaar nodig naar Gods inzetting. Beiden zijn uit Hem en moeten zich als schepselen van God beschouwen, die in Christus volkomen één zijn, ondanks de onderwerping van de vrouw.

Hier wordt eenvoudig de vraag gesteld of het gepast is dat een vrouw ongedekt tot God bidt? Hierbij beroept de apostel zich op de orde in de natuur. Het lange haar is een schande voor de man, daarentegen is het voor de vrouw een eer en een sieraad. Haar lange haar gaf al duidelijk aan dat zij een macht op haar hoofd moest hebben en dat

het de vrouw niet geoorloofd was zich met de vrijmoedigheid van de man voor aller oog te tonen. Het haar dat tot een sluier is gegeven, geeft die bescheidenheid en onderwerping aan, toont haar positie en bewijst dat hierin haar bijzondere eer bestaat (11:13-15).

Wij hebben in de uitvoerige behandeling van deze zaak een treffend bewijs van Gods liefde en lankmoedigheid, waarmee Hij zelfs in ondergeschikte zaken bezig is de zwakke gelovigen hier beneden te leiden en te onderwijzen. En daarom is het zo bedroevend als deze bemoeiingen van God genegeerd worden en Zijn liefdevolle en langmoedige onderwijzingen niet worden opgevolgd; en wij integendeel naar onze eigen gedachten handelen of zelfs Gods gedachten beoordelen en aanmerking daarop maken. Alles wat voor onze wandel en voor de inrichting van de christelijke gemeente nodig is, vinden wij in Zijn Woord, het richtsnoer voor onze handel en wandel. De apostel nu wist wel dat het de neiging van het menselijk hart is om de gedachten van God tegen te spreken, en daarom voegt hij hier bij voorbaat eraan toe: 'Maar als iemand meent te moeten twisten, wij hebben zo'n gewoonte niet, en evenmin de gemeenten van Gods' (11:16).

Paulus gaat zich nu uitsluitend met de christelijke samenkomst bezighouden; en als hij hen over hun volgzaamheid met betrekking tot de ontvangen inzettingen kon prijzen, was dit met betrekking tot hun samenkomsten onmogelijk, daar zij 'niet ten goede, maar ten kwade' bijeenkwamen. Er openbaarde zich in hun bijeenkomsten een geest van tweedracht, die de band van de eenheid dreigde te verscheuren; wanneer die niet verdween, zou het de gemeente zeker openlijk in sekten of partijen verdelen. Hoe treurig het ook was

dat zulke dingen openbaar werden, het was noodzakelijk om de beproefden onder hen te openbaren en hun de gelegenheid te geven zich van de anderen af te zonderen (11:17-19).

De tweedracht openbaarde zich vooral aan het avondmaal, bij de gedachtenisviering van de dood van Christus, zodat de apostel tegen hen moest zeggen: ‘Wanneer u nu op één plaats samenkomt, is dat niet ‘s Heren avondmaal eten. Want bij het eten neemt ieder vooraf zijn eigen avondmaal, en de één is hongerig en de ander dronken’ (11:20-21). Juist het avondmaal, dat op een bijzondere wijze de eenheid uitdrukt van het lichaam, d.i. van de gemeente, openbaarde in Korinthe de ergste tweedracht. Velen dachten slechts aan zichzelf en niet aan de gemeente.

Door zelfzucht gedreven kwamen zij op de plaats van hun bijeenkomsten, wachtten niet op de anderen, maar namen ieder zijn eigen avondmaal en dronken zich dronken, terwijl zij die later kwamen hongerig bleven. Wat een oneer voor God en een verachting van het feestmaal van Zijn Zoon! Zo’n samenkomst had geheel en al het karakter van het avondmaal verloren. Zelfzucht en tweedracht vervulden de harten van hen die waren samengekomen om de dood van Hem te gedenken, Die de liefde is en Zichzelf heeft ‘ontledigd’ (lett. vernietigd) en voor allen heeft prijsgegeven (Fil. 2:7). De dood die zij wilden verkondigen en waarvan de tekenen voor hen stonden, was het hoogste bewijs van die liefde en overgave. Hoe onwaardig was het om hierbij aan zichzelf te denken, de partijgeest te voeden, geen liefde voor de gemeente van God te bezitten, voor wie Christus Zijn kostbaar bloed had vergoten. Ja, hoe onwaardig daar de lichamelijke behoeften en zelfs de begeerten van het vlees te bevredigen!

Dit was inderdaad niet 's Heren avondmaal eten. Zij maakten de maaltijd van de Heer tot een maaltijd om hun honger te stillen en zo ontwijdden zij hem. Want de Heer had Zijn avondmaal niet ingesteld om er lichamelijk verzadigd te worden, maar om Zijn gedachtenis te vieren. Niet in de hoeveelheid spijs, maar in het doel waarmee en de wijze waarop die werd genuttigd, lag de kracht. Eén hap brood en één teug wijn was voldoende. Zo had de Heer het ingesteld zo wordt het hier door Paulus bevestigd. Op bestraffende toon zegt hij dan ook tegen de hele gemeente: 'Hebt u dan soms geen huizen om te

eten en te drinken? Of veracht u de gemeente van God en beschaamt u hen die niets hebben?’¹² (11:22).

Hij richt deze woorden tot de hele gemeente en niet alleen tot sommigen, daar de hele gemeente van de eenvoudige vorm van het avondmaal was afgeweken. En hij keurt het niet alleen af dat men dronken aan de tafel van de Heer zat, maar ook dat men er hongerig kwam; daarom wil hij dat men vooraf thuis zouden eten, zodat niemand hongerig hoefde te zijn en alles ordelijk zou verlopen. Hij vermaant hen dus met de woorden: ‘Daarom, mijn broeders, als u samenkomt om te eten, wacht op elkaar’ (11:33). Zij moesten

-
- 12 Wij denken dat de gedachte alsof hier sprake is van armen en rijken slechts een veronderstelling is, want de woorden ‘de een is hongerig en de ander dronken’ kunnen vanwege het verband onmogelijk gericht zijn tot de armen, die hongerig zijn, en de rijken die overvloed hebben. Eerst zegt de apostel: ‘als u dan samenkomt’; dit zal toch wel de hele gemeente zijn. Dan zegt hij: ‘want bij het eten neemt ieder vooraf zijn eigen avondmaal’; ook dit is tot allen gericht, of ten minste onbepaald. En in vs. 22 vraagt hij aan allen: ‘Hebt u dan soms geen huizen om te eten en te drinken?’ Zodat de ertussen staande woorden slechts de wanorde duidelijk maken die aan de tafel van de Heer heerste, en geen vermaning bevatten voor de rijke om de arme niet hongerig te laten. De vraag: ‘Hebt u geen huizen om er te eten?’ bewijst dat Paulus niet wil dat men aan de tafel van de Heer komt om de honger te stillen; en daarom kan ook het vorige geen vermaning aan de rijken zijn om de armen mee te laten eten. Wilde men eten, dan moest men het thuis doen, zowel de armen als de rijken. En tot wie is de vraag in vs. 22 gericht? Aan de armen? Maar die kwamen aan de liefdemaaltijd, omdat zij thuis gebrek leden. Aan de rijken? Maar zouden zij, daar zij thuis konden eten, zich liever aan de liefdemaaltijd verzadigen? Dit is hoogst onwaarschijnlijk. En Paulus zelf zegt: ‘Als iemand honger heeft, laat hij thuis eten’ (vs. 34). Er is dus geen sprake van het afschaffen van misbruiken bij de liefdemaaltijd, maar bij het avondmaal. Wie niets hadden (in vs. 22), zijn dus niet de armen, maar zij die niets aan de tafel van de Heer vonden, daar de anderen alles hadden verslonden.

wachten tot de hele gemeente bij elkaar was, aangezien het avondmaal de uitdrukking van de eenheid van alle leden van Christus was.

Doordat de eenvoudige avondmaalsviering te Korinthe uit het oog was verloren, herinnerde Paulus hen in de verzen 23-26 aan de instelling van de Heer Zelf, die de apostel door een bijzondere openbaring van Hem had ontvangen. Dit toont aan hoeveel waarde de Heer ook na Zijn hemelvaart aan de viering van het avondmaal hecht. Dit blijkt ook daaruit dat de verachting van de tafel van de Heer en de wanorde die daaraan plaats had, zulke zware straffen met zich meebracht.

Zeker bij de vreugde van de christelijke vrijheid door de machtige werking en de tegenwoordigheid van de Geest, en bij de uitoefening van de gaven in de gemeente, is de dood van Christus, Zijn overgegeven lichaam en Zijn vergoten bloed, voor het geloof het fundament van alles en van de hele eredienst. In de nacht waarin Jezus verraden werd, was het Zijn eigen vreugde, het verlangen van Zijn hart om dit laatste Pascha met de discipelen te vieren, opdat zij uit Zijn eigen mond de heerlijke woorden zouden horen: ‘Dit is Mijn lichaam - voor u overgegeven, en dit is Mijn bloed - voor u vergoten.’

Hoe belangrijk ook andere doelen van de bijeenkomst zijn, aan het vieren van het avondmaal moet de eerste plaats worden gegeven. Daar verdwijnen alle gedachten aan onszelf, aan onze zonden en onwaardigheid. Daar is het alleen de plaats om te denken aan de eeuwige liefde van Hem, Die in de nacht van het bange lijden, waar Hij door alle discipelen verlaten en door één verraden moest worden, in het bewustzijn dat Hij de straf van de zonde en de toorn van God moest dragen, het oordeel van de totale verlatenheid moest

ondergaan. Hij moest door God verlaten worden en de dood van de zondaar sterven, Zichzelf vergeten en alleen aan het geluk, de versterking en de geestelijke groei van de Zijnen denken. Daarom is het ook een feest van dankzegging en van vreugde, niet van zuchten en klagen. De innigste gevoelens van liefde en van aanbidding worden daar opgewekt.

Het avondmaal is het feest ter gedachtenis van de Heer. 'Doe dit tot Mijn *gedachtenis*,' zei Hij tegen de discipelen. Hij zei ook: 'Ik noem u niet meer dienstknechten, maar Ik heb u vrienden genoemd'. Dat is de heerlijke verzekering die wij uit Zijn mond horen; en daar wij de grootheid van Zijn liefde in de vergeving van onze schuld en de verzoening van onze zonden ervaren hebben, is ons hart overtuigd dat Hij in waarheid onze Vriend is. Hij is echter niet persoonlijk bij ons, Hij is binnengegaan in het hemelse heiligdom om Zijn verzoeningsbloed bij God te brengen en dáár voor ons plaats te bereiden; en daarom vieren wij feest tot Zijn gedachtenis. Hijzelf heeft ons die maaltijd bereid, daar Hij wist hoe nodig het was dat wij ons telkens als één lichaam rondom deze tekenen – de onderpanden van Zijn volkomen liefde – zouden vergaderen. Opdat daardoor ons geloof meer gesterkt zou worden en wij ons meer zouden bezighouden met Hem, het enige ware Voorwerp voor het geloof.

Als Zijn liefde ons vervult, zal het een heerlijk voorrecht voor ons zijn zo vaak mogelijk aan het avondmaal deel te nemen en dáár Zijn liefde te gedenken. Aan die maaltijd nu wordt ons het grootste bewijs van Jezus' liefde voor ogen gesteld: de overgave van Zijn leven aan het kruis. Zijn overgegeven lichaam en Zijn vergoten bloed worden ons daar voor de aandacht gesteld, en in de tekenen ontvangen wij

de panden van Zijn liefde. Jezus Zelf is nu in de heerlijkheid, en als zodanig wordt Hij ons bij het avondmaal niet voorgesteld. Dit zou geen gedachtenis zijn, daar niemand Hem daar gezien heeft. Het avondmaal is de herinnering aan alles wat Jezus op het kruis was als het Voorwerp van het geloof. Het is het gebroken lichaam en niet het verheerlijkte lichaam, dat voor de aandacht staat. Men denkt aan Christus, Die hing aan het kruis. Men drinkt de beker ter gedachtenis aan Zijn bloed dat vergoten is. Kortom, het avondmaal stelt ons Christus als de Gestorvene voor, zoals Hij nu niet meer aanwezig is. En wij moeten niet alleen aan het overgegeven lichaam en het vergoten bloed denken, maar aan de Heer Zelf: ‘Doe dit tot *Mijn* gedachtenis.’ Hetgeen ons in het avondmaal wordt voorgesteld, verbindt ons met Hem. Het herinnert niet alleen aan de waarde van Zijn offer, maar verbindt ons met Hemzelf. Het is de herinnering die de Heer ons geeft aan Hemzelf in de ogenblikken, waarin Zijn liefde zo treffend en volmaakt is geopenbaard.

Als nu in het voorgaande hoofdstuk gesproken wordt van de gemeenschap van het lichaam en bloed van de Heer, dan is hier dus sprake van het lichaam van Jezus dat werd overgegeven als offer voor de zonde en door het sterven werd verbrijzeld – zoals Jesaja profeteerde – en van het bloed van Christus dat als offerbloed gestort is. Het is dus de uitdrukking van de gemeenschap als een voltooide zaak. De Heer Zelf verklaart aan Zijn tafel door ons de onderpanden van Zijn liefde te geven, dat wij gemeenschap hebben met Zijn overgegeven lichaam en Zijn vergoten bloed. Door het geloof zijn wij met Hem verbonden en hebben wij deel gekregen aan Zijn werk, dat voor ons is volbracht.

Daarna vernamen wij uit Zijn mond: ‘U bent Mijn vrienden’. Als zodanig aan Zijn tafel verschenen om Zijn gedachtenis te vieren, ontvangen wij van Hem de onderpanden van Zijn liefde waardoor ons telkens opnieuw gezegd wordt: ‘Mijn lichaam is voor u gebroken, Mijn bloed is voor u vergoten.’ Het geloof ziet aan de tafel van de Heer op van het zichtbare naar het onzichtbare. Het ziet in het brood en de wijn het overgegeven lichaam en het vergoten bloed van Jezus, waarmee wij gemeenschap hebben. Het brood blijft brood en de wijn blijft wijn. Maar het geloof richt zich niet op de zichtbare dingen, het viert de gedachtenis aan de lijdende en gestorven Heiland, het geniet de gemeenschap met Zijn lichaam en bloed. En het wordt hierdoor gesterkt om opnieuw de reis door de woestijn van deze wereld voort te zetten en ondanks smaad en vervolging Jezus na te volgen¹³.

Maar er is meer. Men viert niet alleen feest ter gedachtenis aan de Heer; men verkondigt ook, zo dikwijls men het brood breekt, de dood van de Heer. Het is onmogelijk een meer belangrijke verbinding te vinden dan wat in die woorden ligt opgesloten: de *dood van de Heer*. Hoeveel ligt er niet besloten in het feit dat Hij, Die Zich terecht de Heer kon noemen, gestorven is! Wat een liefde en volmaaktheid, wat

- 13 Wat de Heer in Joh. 6 zegt over Zijn vlees en bloed, staat niet in verband met het avondmaal. Hoewel het waar is dat de mens als zodanig geen gemeenschap met Jezus kan hebben, als Hij niet was gestorven. Allereerst kon de Heer daar onmogelijk aan het avondmaal denken, terwijl Hij sprak tot ongelovigen. Verder spreekt Hij van Zijn vlees en bloed, niet van Zijn lichaam en bloed. Ook denkt Hij bij de instelling van het avondmaal aan Zijn overgegeven lichaam en Zijn vergoten bloed. In Joh. 6 wil de Heer de noodzaak voorstellen van de gemeenschap met Hem om het eeuwige leven deelachtig te worden en van de dagelijkse gemeenschap met Hem om gevoed en gesterkt te worden.

een heerlijke gevolgen! De Heer is gestorven, wat een gedachte! Maar Zijn dood verkondigen wij aan elkaar en aan de wereld.

De dood van de Heer betekent ook het einde van de relatie van God met de wereld op de basis van de verantwoordelijkheid van de mens – uitgenomen het oordeel. Zijn dood heeft iedere band verbroken, en heeft de onmogelijkheid van het bestaan getoond van een verbinding tussen God en de mens als kind van de eerste Adam. Wij nu verkondigen deze dood, die ons het leven bracht, die ons verlost van het verderf en al onze zonden voor eeuwig wegnam. Wij vieren Zijn dood als de overwinning over de wereld, de zonde, de dood en de duivel, totdat de verworpen Heer terugkomt en ons tot Zich neemt in de hemel om ons daar in volmaaktheid te laten delen in de relatie met Hem en de Vader.

Aan de tafel van de Heer worden ons dus verschillende zaken voorgesteld:

1. Wij vieren daar de gedachtenis aan de liefde van Christus. Hij gaf Zijn leven voor ons over.
2. Wij hebben daar gemeenschap aan Zijn overgegeven lichaam en Zijn vergoten bloed.
3. Wij verkondigen daar Zijn dood.
4. Wij verkondigen de eenheid van het lichaam van Christus en oefenen gemeenschap met degenen die mee aanzitten.
5. Wij denken aan Zijn wederkomst.

Het spreekt dan ook vanzelf dat men zich schuldig maakt aan minachting voor deze heerlijke zaken, als men hieraan op onwaardige wijze deelneemt (11:27). Het gaat niet erom wie er aan de tafel van de Heer verschijnen kan, maar om de *wijze* waarop men eraan deelneemt. Iedere christen heeft het voorrecht aan de tafel van de Heer te mogen verschijnen, behalve wanneer hij een zonde begaan heeft die hem buitensluit, omdat hij christen is. En het is een bewijs van eigengerechtigheid als men zich om andere redenen verwijderd houdt van de tafel van de Heer. Wanneer een christen echter op lichtzinnige wijze deelneemt, zonder waarde te hechten aan wat het avondmaal voorstelt en wat Christus eraan verbonden heeft, en dus geen onderscheid maakt met een gewone maaltijd, dan veracht en onteert hij het overgegeven lichaam en het vergoten bloed van de Heer en zal hij getuchtigd worden.

Daarom zegt de apostel: ‘Maar laat men zichzelf beproeven en zo eten van het brood en drinken van de drinkbeker. Want wie eet en drinkt, die eet en drinkt zichzelf een oordeel, als hij niet het lichaam van de Heer onderscheidt’ (11:28-29). De Heer kan onmogelijk toelaten dat de zaak, die de dood voorstelt die Hij voor de zonde onderging, door zonde en nalatigheid wordt ontwijd. Dit zou hetzelfde zijn als het lichaam van de Heer te onteren. En hoe verschrikkelijk onwaardig zou het zijn, als wij de zonde in verbinding brachten met Zijn dood, waardoor Hij al onze zonden heeft uitgedelgd! Als dit gebeurt, onderscheiden wij niet het lichaam van de Heer; dan nemen wij aan het avondmaal van de Heer deel op een onwaardige wijze en God zal ons hierom tuchtigen. Hij waakt met heilige ijver voor Zijn eer. Om deze reden waren er dan ook te Korinthe vele zwakken en

zieken, en nogal velen waren ontslapen¹⁴ (11:30; vgl. 1 Joh. 5:16 en Joh. 5:14-15).

Het is dus noodzakelijk zichzelf te beoordelen; en dit oordeel bestaat niet alleen in het belijden van begane zonden, maar eveneens in het veroordelen van de toestand van het hart en van alles waaruit verkeerde dingen voortkomen. Men zal dit alleen kunnen doen, als men zich in het licht van God bevindt. De zonde te belijden die voor de hand ligt, gaat soms vrij gemakkelijk. Maar om de *oorsprong* ervan te zien en zo tot een oordeel over zichzelf te komen, is het nodig in Zijn licht te wandelen. Als men zichzelf niet oordeelt, wordt men door God geoordeeld; en dit oordeel bestaat in tuchtiging, zoals het ziek en zwak zijn en het vroeg sterven. Die tucht wordt echter uitgeoefend met het doel om de voorwerpen ervan niet met de wereld verloren te doen gaan (11:32).

Wat een heerlijke boodschap bij tuchtiging! De Heer is steeds ten gunste van de Zijnen werkzaam; daarom kan Hij ons ook niet in een onreine toestand laten voortleven. Wij kunnen evenwel niet met de wereld verloren gaan, daar Christus voor ons is gestorven en onze zonden heeft uitgedelgd. Zijn dood is het fundament waarop wij voor altijd vaststaan. Dit neemt echter niet weg dat God ons moet tuchtigen en onmogelijk het kwaad in Zijn huis kan verdragen, want Zijn heiligheid kan dit niet toestaan. Daarom moet Hij, zodra het kwaad zich openbaart, dit op de een of andere wijze wegdoen en

14 Het Griekse werkwoord wordt in het N.T. nooit voor een geestelijk slapen gebruikt, maar in de meeste gevallen voor het sterven (zoals in Matt. 27:52; Joh. 11:11; Hand. 7:60; 13:36; 1 Kor. 7:39; 11:30; 15:6, 18, 20, 51; 1 Thess. 4:13-15 en 2 Petr. 3:4), of het gewone slapen in Mattheüs 28:13; Lukas 22:45; Johannes 11:12 en Handelingen 12:6.

Zijn huis ervan reinigen. Helpt de vermaning van de Geest of van broeders niet, dan gebruikt Hij hiertoe tuchtiging, opdat wij niet verder van de weg afdwalen en ons einde gelijk zou worden aan het vreselijke einde van de wereld. Maar de liefde blijft de drijfveer van al Gods handelen met ons, zelfs de tucht. Al is de uitoefening ervan ook een daad van gerechtigheid, zo is de tucht toch een bewijs van Zijn onveranderlijke trouw en zorg voor ons. Zijn naam zij hiervoor geprezen!

Hoofdstuk 12

De dood van Christus was dus, zoals wij zagen in het voorgaande hoofdstuk, het middelpunt van de gemeenschap in de gemeente; in het avondmaal vinden wij de uitdrukking hiervan. Maar de gemeente heeft, zolang zij hier op aarde is, nog meer nodig dan de herinnering en de gemeenschap aan de dood van Christus, namelijk de tegenwoordigheid van de Heilige Geest. De tegenwoordigheid en de gaven van de Geest tonen de eenheid van het lichaam, evenals het avondmaal. In deze hoofdstukken nu spreekt Paulus over deze twee zaken en stelt ons de uitgestrektheid, de waarde en de kracht van die waarheden duidelijk voor ogen.

Voordat hij echter dit onderwerp gaat behandelen, geeft hij eerst de kenmerken waaraan men de Geest van God en die van de duivel kan onderscheiden. Er waren te Korinthe dwaalgeesten die onder de christenen probeerden binnen te dringen door te spreken en te handelen alsof zij door de Geest geleid werden, en zo anderen in verwarring brachten. Dit is nog zo in onze dagen, en misschien veel erger. Er zijn velen, die als door de Geest geleid spreken en handelen en door anderen als dienaars van Christus worden gezien, terwijl zij toch geen enkel kenmerk met hen gemeen hebben; mensen die de lichtgelovige massa door hun talent meeslepen en van de waarheid aftrekken. Dit is door de Geest Zelf al geprofeteerd: 'Er waren echter ook valse profeten onder het volk, zoals er ook onder u valse leraars *zullen zijn*' (2 Petr. 2:1). Daarom is het hoogstnoodzakelijk de

vermaning van de apostel in acht te nemen en nauwkeurig te letten op het onderscheid tussen valse en goede leraars.

In de gemeente ten tijde van de apostelen toonde de Geest onder de christenen de bewijzen van Zijn macht, die ook de aandacht van de wereld trokken. De vijand bootste deze na, en daar de christenen te Korinthe meestal heidenen waren geweest, die dus zonder de gave van onderscheid jarenlang onder de leiding van de duivel hadden geleefd, waren zij aan het gevaar blootgesteld door die nabootsingen van geestelijke machten bedrogen te worden. Als men niet vervuld is van de Heilige Geest, die de kracht van de waarheid in het hart uitstort, dan is het mogelijk verblind te raken door de macht van de vijand en niet te onderscheiden of de gaven van de duivel of van de Geest komen.

Het kenmerk van de echtheid van de gaven lag in de Persoon van Christus. De duivelse macht had zo'n invloed dat men de naam van Jezus vergat. De satan verandert zich weliswaar in de gedaante van een engel van het licht, maar hij erkent nooit werkelijk Jezus als Heer; hij loochent de opstanding, hij zal over Paulus en anderen spreken, maar Christus erkent hij niet. Zodra men hem gehoor geeft, is verval en krachteloosheid het gevolg. Een onreine geest zal echter niet zeggen: 'Heer Jezus.' En de Geest van God kan niet zeggen: 'Vervloekt zij Jezus.'¹⁵ Door dit onderscheid zal men dan ook de valse van de goede geesten onderscheiden.

15 Vers 3 vertalen wij als volgt: 'Daarom maak ik u bekend dat niemand die door de Geest van God spreekt, zegt: Vervloekt zij Jezus, en niemand kan zeggen: Heer Jezus, dan door de Heilige Geest'.

Na deze noodzakelijke opmerking kan de apostel nu de werkzaamheid van de Geest beschrijven; niets is belangrijker, duidelijker en heerlijker dan de tegenwoordigheid van de Geest hier beneden te midden van de christenen. Zij is de vrucht van het volbrachte werk van Christus, want toen Hij in de hoge was opgevaaren en de gevangenis had gevangengenomen, heeft Hij de mensen gaven gegeven (Ef. 4:7-8). Deze gaven worden uitgedeeld door de Heilige Geest, die na Jezus' hemelvaart als de Trooster in de gemeente op aarde is gezonden om zolang zij hier beneden is bij haar te blijven. Zijn tegenwoordigheid in de gemeente op aarde doet ons delen in Gods tegenwoordigheid en in alle geestelijke zegeningen in de hemel in Christus. Hij brengt ons in gemeenschap met de Vader en de Zoon, Die in ons wonen door de Geest.

Door de tegenwoordigheid van de Geest is de gemeente het werktuig waarin de macht en de kracht van God zich openbaart, zowel om de leden op te bouwen, te vertroosten en te vermanen, als om de wereld met Jezus bekend te maken. Het bewijs van Zijn tegenwoordigheid zijn de verschillende gaven, die Hij aan de leden van de gemeente mededeelt en de kracht die Hij door de prediking op onbekeerde mensen heeft. Als Zijn tegenwoordigheid wordt vergeten of geloochend, dan worden de gaven begraven en lijdt het lichaam schade. Wanneer men in plaats van Zijn werkzaamheid te erkennen zelf aan het werk gaat en personen aanstelt die met de leiding belast zijn van de godsdienstige samenkomsten, dan onderdrukt men de openbaring van de diverse gaven die door de Geest geschonken zijn en men hindert Zijn vrije werkzaamheid.

Hij wil geheel vrij zijn in Zijn werking, en door elke hinderpaal die men Hem in de weg stelt, bedroeft en weerstaat men de Geest. Want hoewel er verscheidenheid van genadegaven is, is het toch dezelfde Geest die aan de een deze en de ander die gave meedeelt. De éne Geest werkt in één lichaam, de gemeente. Een andere werkplaats kent Hij niet, Hij werkt niet in partijen of sekten, die als strijdig met de wil van God moeten worden beschouwd. Wel kan Hij in leden van een partij of een sekte werken, daar Hij zowel in ieder lid van het lichaam van Christus woont als in de hele gemeente als zodanig. Maar nooit zal Hij die partij zelf als Zijn werkplaats beschouwen, daar zij de eenheid van het lichaam - Zijn grootste wens - tenietdoet. Eenheid in wezen en in openbaring, maar ook verscheidenheid van gaven: ziedaar de heerlijke en zegenrijke wil van God (12:4-7).

Dit geeft de apostel aanleiding om over de diverse relaties te spreken, waarin de met de Geest vervulde gelovige met God en Christus gebracht is. Dezelfde Geest werkt in hem door verschillende openbaringen, maar in de uitoefening van de verschillende gaven zijn de gelovigen rentmeesters en is er één Heer. Wat dus in hen werkt, is geen onafhankelijke macht. Hoe groot de kracht van de Geest in hen ook is, zij houden niet op dienaars van Christus te zijn en moeten daarom in dit karakter handelen en bij hun dienstwerk de heerschappij van Christus erkennen. Maar hoewel de gave een kracht is in de mens, en het dus de mens is die handelt doordat hij een dienstknecht is; en hoewel het een mens is die men met de gave dient, is het evenwel God die werkt, dezelfde God die alles in allen bewerkt. De gaven zijn dus de openbaring van de kracht van de Geest aan mensen toevertrouwd onder Christus als Hoofd en Heer;

en zij moeten hun gaven gebruiken om Christus te dienen en God als de Gever van alle goede gaven te loven en te aanbidden.

In de volgende verzen worden nu enkele gaven of bedieningen ¹⁶ opgenoemd, die door de openbaring van de Geest aan ieder tot zijn nut gegeven worden. De wijsheid is de toepassing van goddelijk licht op de omstandigheden waarin wij leven; en deze strekt zich uit tot alle dingen waarover wij een oordeel moeten uitspreken. Sommigen ontvangen van de Heilige Geest een buitengewone mate van die gave, die allen in beginsel dienen te bezitten. Door haar leert men de zaken kennen en ook hoe men zich daarbij moet gedragen. De kennis is het verstaan van Gods gedachten, zoals zij geopenbaard zijn. Het geloof is niet het geloof in het evangelie, want dat is geen bijzondere gave aan sommigen, maar het eigendom van allen. Het geloof waarover hier wordt gesproken, is de door God geschonken kracht om te midden van vervolgingen vol vertrouwen het oog op de Heer gevestigd te houden (12:8-10).

Gaven van gezondmaking zijn de genezing van zieken door aanraking of gebed, terwijl de wonderkrachten meer de genezing op gezag en de verschillende tekenen zoals het opnemen van slangen e.d. aanduiden. Profetie is met kracht of geestvervoering getuigenis geven van de waarheid, met of zonder het voorzeggen van toekomstige dingen. Onderscheiding van geesten is niet het onderscheiden van de toestand van een ziel, maar het onderscheiden van ware en valse leraars, van de

16 Bediening of dienst wordt in het algemeen gebruikt voor elke soort van dienst; zo wordt hieronder ook verstaan elke verrichting waardoor men de heiligen, en Christus in hen dient.

geest van Christus en de geest van de duivel; en de beoordeling van echte of bedrieglijke geestvervoering.

Talen, d.i. het spreken in vreemde talen die men vroeger niet had geleerd, als bewijs van de kracht van de Geest, bleven na de Pinksterdag in de gemeente aanwezig. Evenals de wonderen waren zij een sieraad van de gemeente voor het oog van de wereld, later verdwenen zij door de afval en de verbinding met de wereld. Uitlegging van talen, ook dit was een aparte gave, daar hij die in een vreemde taal had gesproken, soms zelf niet in staat was uit te leggen wat hij had gezegd (zie 14:13).

De apostel komt nu nog eens terug op de eenheid van de Geest, maar voegt een bijzonderheid van groot belang eraan toe. De Geest is niet enkel een kracht of invloed, het is een Persoon. Een volkomen bewust Iemand, met een wil. God gaf Hem de macht de gaven uit te delen; en Hij woont in het lichaam, en is dus de Enige die vrijmachtig de gaven kan uitdelen zoals Hij wil. Niemand kan in die macht delen. De Geest is volkomen vrij, en niemand is bij machte iets toe te voegen aan hetgeen Hij bewerkt. Door middel van een opleiding iemand voor zulke gaven geschikt te maken, is slechts een erbarmelijke imitatie van de werking van de Geest en zal even weinig lukken als wanneer een kunstenaar een mens wil formeren. Hij kan het mogelijk ver brengen, door hem mechanisch spraak en beweging te geven, maar de ziel ontbreekt.

Aangezien nu de Geest één is, zo is ook het lichaam één, want hoewel Christus vele leden heeft die allemaal verschillende diensten te verrichten hebben, vormen zij toch samen één lichaam: 'Wij allen zijn door één Geest tot één lichaam gedoopt'. De eenheid

van het lichaam is gevormd door de doop met, de uitstorting van de Heilige Geest. Het verschillende karakter van Jood en heiden heeft opgehouden, het onderscheid tussen dienstknecht en vrije is verdwenen; de verschillende leden, die allemaal met dezelfde Geest zijn beziel, vormen samen dit harmonische geheel, waarvan Christus het Hoofd is, de Heer der heerlijkheid. Hierin is geen enkel lid niet op zijn plaats of niet met de nodige gaven toegerust.

Evenals het menselijk lichaam uit vele leden bestaat en al die leden hun bijzondere plaats innemen en elk een bijzondere dienst verrichten, zo is het ook in het lichaam van Christus. Alle leden van Christus hebben een gave ontvangen, die nodig en nuttig is voor de opbouw en versterking van het lichaam. Evenals de voet tot de hand niet kan zeggen: Ik heb u niet nodig, zo kan ook de rijkst begaafde christen tot de minst begaafde niet zeggen: Ik heb u niet nodig. Wij hebben elkaar allemaal nodig en het ene lid is niet meer dan het andere. Wij zijn allemaal één en worden allen door het Hoofd bestuurd (12:14-25).

Door de ontrouw van de gemeente ziet men tegenwoordig maar weinig van de verschillende gaven openbaar worden. Het blijft toch waar dat elk lid een genadegave heeft, waarvoor hij verantwoordelijk is. Men kan haar gebruiken of haar begraven. Nooit kan men te midden van het grootste verval zeggen dat God Zijn belofte niet houdt. Hij blijft getrouw en geeft wat de gemeente nodig heeft, maar laat het aan haar over of zij van de haar geschonken gaven gebruik wil maken. Zodra de leden van Christus hun eenheid erkennen en zich in de naam van Jezus vergaderen, afgezonderd van de wereld en van partijen en sekten, al is het slechts met twee of drie personen, dan

zullen zij ondervinden dat het hun aan geen zegen en ook aan geen gave zal ontbreken. De Heer zal zeker geven wat zij nodig hebben, Hij kan Zichzelf niet verloochenen. Hij heeft ons lief en Zijn vurige wens is onze groei in genade en kennis.

Ook de onderlinge gemeenschap en interesse is een gevolg van de eenheid van het lichaam. 'Als één lid lijdt, lijden alle leden mee; en als één lid wordt verheerlijkt, verblijden alle leden zich mee'. Dit is een natuurlijk gevolg van de eenheid van de Geest; want die eenheid in lijden en in vreugde hangt af van de éne Geest, die de christenen verenigt en bezielt en in hen goddelijke gevoelens bewerkt. Hoe innig is dus de gemeenschap die er tussen de gelovigen bestaat. De Heilige Geest bewerkt in hen dezelfde gevoelens en laat hen met elkaar delen in lijden en in vreugde; dit is omdat zij het lichaam van Christus zijn. Het lichaam van Christus moet dezelfde gevoelens openbaren als Christus Zelf; en daarom voegt Paulus zo ernstig eraan toe: 'En u bent het lichaam van Christus en ieder afzonderlijk leden' (12:27), alsof hij wil zeggen: Denk eraan wat een grote verantwoordelijkheid er op u rust!

Het is opmerkelijk dat, ook al was de gemeente te Korinthe slechts een deel van het lichaam, Paulus toch van het hele lichaam spreekt. Dit kon hij doen, omdat de gemeente in die stad volgens het principe waarop zij vergaderd waren, het lichaam van Christus vormde. De christenen die de gemeente op een bepaalde plaats vormden, leefden en handelden als leden van het lichaam. Zij beschouwden de gemeente als het lichaam van Christus in die plaats en vormden inderdaad dit lichaam, daar iedere christen die op die plaats kwam deel van de gemeente uitmaakte. In het Nieuwe Testament is er alleen sprake

van leden van het lichaam van Christus, nooit van leden van een bijzondere gemeente; vooral niet in de moderne zin van het woord.

In dat lichaam van Christus nu heeft God apostelen, profeten, leraars enz. gesteld. Men moet opmerken dat Hij ze gaf aan *de* gemeente, niet aan *een* gemeente. En dat *God* de gaven gaf, niet de *gemeente* aan zichzelf. Daar de Heilige Geest de gaven geeft tot opbouw van het lichaam, zo moeten die gaven openbaar zijn en gebruikt worden ten dienste van het lichaam. De gemeente moet zich dus helemaal aan de leiding van haar Trooster overgeven, en hoeft slechts af te wachten dat Hij de gaven die nodig zijn in haar leden openbaar maakt. Ze heeft wanneer zij ze opmerkt de gaven met dankbare blijdschap aan te nemen en ervan gebruik te maken. In geen geval wordt zij geroepen iets meer te doen dan de erkenning en gebruikmaking van de gaven; alles wat verder gaat, is een belemmering voor de vrije werking van de Geest.

Dan noemt Paulus enkele gaven op, niet om een volledige lijst ervan te geven, maar om aan te duiden hoe de gaven in rang op elkaar volgen. De vreemde talen nu, waarop de Korinthiërs zo trots waren, staan als laatste vermeld – hoe vernederend voor hun hoogmoed! Het onderscheid in het belang van de genadegaven hing af van de mate waarin zij bijdroegen aan de opbouw van het lichaam. Hiertoe waren de talen het minst van belang, en daarom was het goed die gaven te begeren die de gemeente het meest opbouwden. Boven al die heerlijke gaven was er nog iets te verkrijgen wat kostelijker was in Gods oog, omdat het Zijn natuur is: namelijk de liefde. De liefde, die hemelse plant, vertroostend en balsemend voor het gewonde hart, zalig voor het bekommerde gemoed. De liefde, die ons aan God

verbindt omdat Hijzelf *de liefde* is. Die ons in haar armen het lijden, de strijd, de twist en de scheiding in deze wereld doet vergeten, om ons hart te verkwikken door een eensgezindheid en volmaaktheid die alleen het huis van de Vader kan tonen.

Hoofdstuk 13

De liefde, ja, die maakt de natuur van God uit: God is liefde. Hoe liefelijk klinkt het in de oren van de zondaar die met schuld beladen is, wanneer hem ingefluisterd wordt: 'God heeft de wereld zo liefgehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon niet gespaard heeft.' Hoe springt het hart van het met zorgen beladen kind van God van vreugde op, wanneer het uit de mond van de Vader verneemt: 'Ik zorg voor u.' Hoe is zijn hart met blijdschap vervuld, wanneer hij bij de belijdenis van zijn schuld de troostrijke woorden hoort: 'Ik ben getrouw en rechtvaardig dat Ik u de zonden vergeef.' God is liefde! Heerlijke, zalige waarheid!

Wie dus de liefde van God kent en bezit, heeft deel aan de goddelijke natuur. Hij is met God verbonden en zal, als hij ook door de liefde wandelt, vruchten voortbrengen die hun frisheid en geur niet verliezen, daar alles wat van God komt ook tot Hem weerkeert. Maar wie de liefde niet bezit, is niets dan klinkend koper of een schelle cimbaal. Hij mag alle talen van mensen en engelen spreken, alle profetie bezitten, alle verborgenheden en wetenschappen kennen, al het geloof hebben dat bergen kan verzetten, al zijn goederen onder de armen uitdelen, ja, zelfs zijn lichaam tot verbranding overgeven, als hij geen liefde heeft zal het hem niet baten. Al wordt hij om die dingen door de wereld of door christenen geprezen en hooggeacht, het zal niets baten, als God op de bodem van zijn hart geen gelijkvormigheid

opmerkt aan Zijn natuur, aan het nieuwe leven in Christus waardoor het alleen mogelijk is het hemelrijk binnen te gaan (13:1-3).

Eenmaal voor de rechterstoel van Christus zal alles openbaar worden, ook de oorsprong van de schitterende daden en welsprekende redevoeringen: als de liefde van God niet de basis vormt van alles, is het slechts klatergoud en niet bestand tegen de vuurproef.

En waarin bestaat dan de natuur van de liefde van God? Lees met aandacht, met ernst en met gebed de volgende verzen, en een onnavolgbaar schilderij staat u voor ogen. Hoe langer u ernaar kijkt, des te heerlijker zal het voor u worden, des te mooier zullen u de kleuren voorkomen, totdat u met een onuitsprekelijk gelukkig gevoel in stille aanbidding neervalt voor de voeten van Hem Die al deze hoedanigheden volmaakt in Zich verenigt (13:4-7).

En wilt u uw geluk nog groter doen worden, en die liefde niet op papier maar in een levend Persoon aanschouwen, sla dan de evangeliën op en kijk naar de Zoon des mensen, Jezus Christus, hoe Hij zachtmoedig en nederig van hart Palestina doorwandelde, overal goed deed, hoe zwaar de strijd en het lijden ook was – en hoe ontzettend de haat die Hem ontmoette. Bij Hem zult u al de hier beschreven karaktertrekken van de liefde vinden; en daar wij door het geloof met Hem verenigd zijn, aan Zijn leven en natuur deelachtig geworden zijn, is het mogelijk dat zij ook in ons aanwezig zijn, daar wij in gemeenschap met de Bron leven waaruit zij voortvloeien.

De liefde is lankmoedig, zij houdt lang hoop en moed, geeft niet snel op, is niet licht geraakt en is traag tot toorn. Zij is goedertieren, bereid om wel te doen, goedgehartig. De liefde is niet afgunstig ten aanzien van

het geluk of de roem van anderen. De liefde handelt niet lichtvaardig, zij bedenkt voor zij begint, vraagt God om hulp en handelt in het besef van eigen onbekwaamheid. Zij is niet opgeblazen, laat zich op niets voorstaan, handelt niet onwelvoeglijk. Zij behandelt alle dingen op een aangename en bescheiden manier, zodat de goede daad met een goede uitvoering gepaard gaat. Zij zoekt zichzelf niet, geen eigen eer, maar het nut en voordeel van anderen, en verliest zichzelf uit het oog voor het welzijn van anderen. Zij wordt niet verbitterd; ook als zij beledigd wordt, vergeeft zij graag.

Deze acht karaktertrekken zijn het bewijs van zelfverloochening, terwijl de volgende drie tonen hoe de liefde zich verheugt in het goede en de neiging van de menselijke natuur vermijdt om het kwade te veronderstellen. De liefde denkt geen kwaad, zonder bewijs; alleen op vermoedens spreekt zij geen oordeel uit en zij verbant zelfs die gedachte. Zij verblijdt zich niet in de ongerechtigheid, maar zij verblijdt zich met de waarheid. Daar zij het welzijn van anderen wil, houdt zij hun de spiegel van de waarheid voor ogen en rukt de sluier van de geveinsdheid van het gezicht. Maar ook wordt in de vier volgende karaktertrekken het verlangen van de liefde aangegeven om het kwade te openbaren, niet omdat dit aangenaam is, maar vanwege het welzijn van anderen. Daarom, zodra men het kwaad aan de persoon zelf geopenbaard heeft, bedekt, gelooft, hoopt en verdraagt de liefde alle dingen. Niet alleen dat zij niet verbreidt wat niet bekend mag worden, maar zij probeert het te verbergen.

De liefde is eeuwig, daar zij de natuur van God vormt; zij vergaat nooit. De mededelingen van Gods gedachten, de middelen hiertoe, de kennis hier beneden, waardoor wij de waarheid ten dele bevatten:

dit alles zal straks ophouden, maar de liefde blijft. Hier beneden kennen wij de waarheid slechts ten dele, aangezien wij ons nooit het geheel van de waarheid in één keer kunnen voorstellen. Het karakter van onze kennis is om waarheden op zichzelf te bevatten, afzonderlijk; daarom is onze kennis onvolmaakt. Zoals het bevattingsvermogen van een kind verschilt van dat van een man, zo groot is ook het verschil tussen de christen hier beneden en de christen hierboven. Wat een onderscheid bij het zien van de dingen, het beoordelen en het ontvangen van indrukken. Nu zien wij als door een spiegel in een raadsel, dan zullen wij zien van aangezicht tot aangezicht.

Dan zullen wij kennen, zoals wijzelf gekend zijn. Dan zal men de waarheid als één geheel bevatten en de liefde en genade van God volkomen kunnen begrijpen en doorgronden. Dan zullen wij volmaakt loven en aanbidden, en zal ons geluk niet worden verduisterd door de schaduwen van dit aardse leven. Daarom zullen geloof en hoop eens verdwijnen, terwijl de liefde zal blijven, hoewel niemand hier beneden zonder geloof en hoop kan wandelen. Maar als het geloof bekroond en de hoop verwezenlijkt is, dan blijft de liefde, de eeuwige band van de volmaaktheid, die de geestelijke mens vast verbindt aan de Oneindige (13:8-13).

Hoofdstuk 14

De liefde, als het hoogste en eeuwig blijvende goed na te jagen en haar steeds meer te beoefenen, mag dus het streven van de christen zijn. Daardoor zal hij immers het beeld van zijn Verlosser steeds meer gelijkvormig worden. Zeker is het geoorloofd te streven naar de gaven van de Geest; maar minder naar het spreken in vreemde talen dan het profeteren. Want dit laatste is duidelijk tot opbouw van de gemeente; en daarnaar moet men in de eerste plaats streven. De liefde verlangt ook hiernaar, aangezien de Heer haar in kennis en in genade wil doen groeien.

Degene die in vreemde talen sprak, sprak niet voor mensen; want niemand kon hem verstaan en niemand werd opgebouwd, maar hij sprak voor God. Hij was het orgaan van de Heilige Geest en beseftte dat hij in gemeenschap met God verkeerde en de woorden van God sprak. Maar die woorden deden geen nut. Hij sprak voor zichzelf en voor anderen verborgenheden. Wie echter profeteert, spreekt voor mensen 'tot opbouw, vermaning en vertroosting' (14:2-3). Profetie is niet alleen de voorzegging van toekomstige dingen, hoewel de profeten die hebben bekendgemaakt, maar de mededeling van Gods gedachten door iemand die in gemeenschap met God leefde.

Daardoor werd de gemeente opgebouwd en daarnaar moest men streven, opdat men niet alleen zichzelf maar de gemeente zou opbouwen. Daarom was ook de profeet méér dan iemand die in vreemde talen sprak, omdat hij de gemeente opbouwde. Dit was wel

moeilijk te accepteren voor de hoogmoed van de Korinthiërs, die zoveel waarde hechtten aan het spreken in vreemde talen. Maar de vreemde talen konden alleen dan bijdragen tot opbouw, wanneer zij door een ander werden uitgelegd.

‘En nu broeders’, zegt Paulus, ‘als ik tot u kom en in talen spreek, welk nut zal ik u doen, als ik niet tot u niet spreek óf in openbaring, óf in kennis, óf in profetie, óf in leer?’ (14:6). Onder *openbaring* wordt hier verstaan het meedelen van tot dusver verborgen waarheden, terwijl de *profetie* meer bestaat in het toepassen ervan op hart en geweten, of ook het in het licht stellen van moeilijke dingen in de geopenbaarde waarheid. Kennis en leer bestaan in het kennen van de geopenbaarde waarheid en de uitlegging ervan; het is echter niet noodzakelijk dat hierbij een rechtstreekse werking van de Heilige Geest plaatsheeft. Wanneer iemand leert, dan zal iemand die geestelijk is door het gesprokene gezegend worden.

Wanneer men profeteert, zal ook degene die niet geestelijk is de kracht van het Woord voelen; zijn geweten wordt aangesproken en in het licht gebracht. Het spreken in vreemde talen lijkt wel op een fluit en een citer, die allebei dezelfde toon geven, of op een bazuin die een onduidelijk geluid geeft. Wie zal het onderscheid kunnen horen, of wie zal zich dan voor de oorlog gereed maken? Wie zal er opgebouwd worden? Want als men een onverstaanbare taal spreekt, is het alsof men in de lucht spreekt; er zijn immers vele soorten geluiden in de wereld (14:7-12).

De apostel wilde dus dat men verstaanbaar zou spreken, opdat de gemeente zou worden opgebouwd. Zowel in het spreken als bij het bidden en zingen moet men zijn verstand gebruiken; men moet

weten wat men zegt en niet slechts in geestvervoering spreken. Paulus ontkende niet dat men in vreemde talen kon spreken zonder het verstand te gebruiken, maar hij achtte de gave om met het verstand te spreken veel hoger. Het is een belangrijk beginsel dat hij hier meedeelt. Men kan met de geest bidden, met God spreken zonder dat anderen verstaan wat men zegt; maar wat heeft dit voor nut? Daarom is het beter met het verstand te bidden, opdat allen 'amen' kunnen zeggen op de dankzegging (14:13-16).

En hoewel het hier gezegde duidelijk ziet op het spreken in vreemde talen dat in die dagen gebruikelijk was, bevat het toch een ernstige aanwijzing ook voor onze tijd. Men hoort soms christenen bidden en danken, waarbij de vraag zich onwillekeurig voordoet: Zou hijzelf wel verstaan wat hij zegt? Het gevoel is soms zo overheersend, dat het verstand in het geheel niet gebruikt wordt. En wat zal zo'n gebed voor zegen geven aan de toehoorders? Laat ons steeds bedenken dat als wij in een vergadering bidden of danken, het door allen moet kunnen worden begrepen, opdat allen 'amen' op de dankzegging kunnen zeggen.

Welnu, de apostel wilde begrepen worden wanneer hij sprak. Hij zei dit evenwel niet omdat hij jaloers was op de vele talen die de Korinthiërs spraken. Nee, want wanneer het erop aankwam, sprak hij meer in vreemde talen dan zij allen. Maar hij wenste zich verstandig met anderen te onderhouden; en daarom wilde hij liever vijf woorden met het verstand spreken zodat anderen onderwezen werden, dan tienduizend woorden in een vreemde taal (14:17-19). Wat een opmerkelijk bewijs waren deze gaven van de macht

en de tegenwoordigheid van God! Zeker waard om met de grootste opmerkzaamheid gezien te worden!

Maar ook toont deze redenering aan hoezeer de apostel verheven was boven alle vleeselijke ijdelheid en de bewondering van anderen over het zien van die gaven. Zijn enige wens was om anderen te dienen en op te bouwen, niet om zelf te schitteren; en hierdoor bewees hij dat de liefde die hij anderen aanpreeft, bij hemzelf in de praktijk aanwezig was. Nu hij dit naar waarheid van zichzelf getuigd had, kon hij de anderen vermanen geen kinderen in het verstand te zijn, want te pronken met hetgeen schittert en het nuttige hiervoor te verwaarlozen, is echt kinderachtig. Kinderen te zijn is goed, maar dan in de boosheid, niet in het verstand (14:20).

Hij maakt dit nog nader duidelijk door een citaat uit Jesaja 28:11-12, waar het spreken in vreemde talen tot Israël als een oordeel wordt beschouwd. De apostel wil hiermee de Korinthiërs zeggen: Verhef uzelf niet op het spreken in talen, want het wordt door de Heere niet gezien als zo'n begeerlijke zaak. Bovendien was het spreken in talen geen teken voor *gelovigen* maar voor *ongelovigen*, dat wil zeggen: de gave van de talen is niet door God gegeven als middel tot stichting van de gemeente om in samenkomsten gebruikt te worden, maar tot bewondering en overtuiging van ongelovigen, terwijl de profetie voor de gemeente was bedoeld; wat ook blijkt uit de aangehaalde plaats, daar God tot Zijn volk in hun eigen taal sprak en het spreken in vreemde talen voor hen een bewijs van Gods ongenoegen vormde.

Nu gaat Paulus ertoe over om in verband met het voorafgaande Gods gedachten over de inrichting van de samenkomsten mee te delen. In de eerste plaats geeft hij door de verzen 23-25 te kennen dat de

vergadering van de gemeente alleen uit christenen bestond, doordat hij de vergaderden van de ongelovigen scheidt; maar ook dat de samenkomst vrij door ongelovigen moest kunnen worden bezocht, niet om aan haar deel te nemen maar om haar bij te wonen. Als nu zo'n ongelovige binnenkwam en hij hoorde niets dan vreemde talen spreken, dan zou hij denken dat zij uitzinnig waren. Maar als hij hen allen hoorde profeteren, dan zou hij overtuigd worden dat de Heer in hun midden was en in zijn hart geraakt zou hij God aanbidden.

In de tweede plaats regelt hij het gebruik van de verschillende gaven. Er waren in de gemeente te Korinthe vele gaven aanwezig; en door hun trots hierop was er grote verwarring ontstaan, daar de een vóór de ander en soms tegelijk met de ander wilde spreken. Tegen dit misbruik waarschuwt hij met ernst: 'Hoe is het dan, broeders? Wanneer u samenkomt, heeft ieder een psalm, heeft een leer, heeft een openbaring, heeft een taal, heeft een uitlegging: laat alles gebeuren tot opbouw' (14:26). Paulus wil hier zeggen: Als u samenkomt, dan komen allen om het een of ander mee te delen; en daar dan de een voor de ander wil spreken, ontstaat er wanorde. Het laatste keurt hij af, niet het eerste, hoewel hij ook hier beperkingen geeft. De vrijheid van de gaven wordt door hem volkomen erkend en in deze verzen op treffende wijze bevestigd, maar de Heilige Geest wil niet dat die vrijheid losbandigheid wordt en Gods orde veronachtzaamd wordt.

Ieder was volkomen vrij om te spreken hetgeen de Geest hem te spreken gaf; maar als iemand in een taal sprak, dan moest er een uitlegger zijn, opdat de gemeente werd opgebouwd, daar dit het hoofddoel van de samenkomst is. Ook was het niet goed dat er meer dan twee of drie in talen spraken. Evenzo konden er twee of drie

profeten na elkaar spreken, en de anderen moesten dan oordelen. Als aan een ander evenwel iets geopenbaard werd, dan moest de eerste zwijgen; want zij konden allen na elkaar profeteren, opdat allen zouden leren en allen zouden getroost worden. Want de geesten van de profeten en de werkzaamheid van de meegeedeelde gaven, waren aan de profeten onderworpen (14:27-32).

Zij moesten geen geestdrijvers worden, die voorgaven niet te kunnen zwijgen; maar de juiste tijd afwachten om te spreken. Tot in de kleinste bijzonderheden wordt hier de orde beschreven waaraan men zich in de vergadering moest houden. Bij de meest mogelijke vrijheid van de gaven en de vrije werkzaamheid van de Heilige Geest, moest men zich aan Gods orde onderwerpen: 'want God is niet een God van verwarring maar van vrede, zoals in alle gemeenten van de heiligen' (14:33).

Maar daar God een God van vrede of orde is, heeft Hij ook geopenbaard wat Hij daaronder verstaat; en daarom is elke afwijking daarvan wanorde bij Hem. Men kan een mooi stelsel van bepalingen invoeren om de gebreken die te Korinthe ontstaan waren, te voorkomen. Men kan allen het zwijgen opleggen en slechts één persoon het recht van spreken geven; men kan een president kiezen om de vergadering te besturen – dit is menselijk bezien wel mooi, maar voor God is het de grootst mogelijke wanorde. Ja, nog grotere wanorde dan die er te Korinthe heerste, aangezien daar het hoofdbeginsel - vrijheid van spreken - bestond, terwijl dit hier geloofwaardig wordt. Men moet bedenken dat de Heilige Geest niet tevergeefs Zijn verschillende gaven uitdeelt, en dat men verantwoordelijk is voor de handhaving van *Gods* orde, niet die van mensen.

De vrouwen nu moesten in de samenkomsten zwijgen; het was hun daar verboden te spreken. Zij moesten onderdanig zijn, zoals ook de wet zegt. Het staat lelijk voor een vrouw te spreken in de gemeente; als zij iets had te vragen, dan kon zij het thuis aan haar eigen man vragen. Want hoe talrijk de gaven te Korinthe ook waren, zo was het woord van God toch niet van hen uitgegaan, noch was het alleen tot hen gekomen. Daarom moesten zij zich aan de orde in de gemeente houden. Als zij beweerden door de Heilige Geest te worden geleid, moesten zij ook onderkennen dat wat Paulus schreef 'een gebod van de Heer' was. De aanneming van die woorden was het bewijs dat zij door de Geest werden geleid (14:33-37).

Deze verklaring van de apostel is voor ons van het grootste belang, daar zij ons onder de verantwoordelijkheid van die geboden plaatst. Het zal onnodig zijn eraan te herinneren dat hier geen sprake is van geboden van de wet van Mozes, maar van de wil van God, die kan worden volbracht door Zijn kinderen. Paulus schreef door de Heilige Geest, hiervan was hij zich bewust. Als men wat hij schreef niet opvolgde, dan verwierp men niet zijn woord maar dat van de Heer. Besefte men niet dat hij door de Geest schreef, of geloofde men het niet, dan moest men maar onwetend blijven. De geestelijke christen zou erkennen dat wat hij schreef rechtstreeks van God kwam en de uitdrukking van Gods wijsheid was. Dan zouden zij ook hun gedrag aan de openbaring van die wijsheid aanpassen. De geestelijke christen is bereid zijn eigen gedachten te laten varen om zich aan God te onderwerpen. Hij zal niet redeneren over het nut of de juistheid van deze of gene zaak, maar zich beperken tot de vraag: Is dit overeenkomstig de wijsheid van God?

Verder is deze verklaring ook van belang voor de ingeving van de brieven. Paulus verklaart stellig dat het ‘de geboden van de Heer’ zijn, die hij meedeelt. Alles wat in verband staat met de orde in de gemeente is door de Heilige Geest gegeven overeenkomstig de wil van God. Niemand heeft het recht zich ervan af te maken door te zeggen dat het alleen voor die tijd was. Als men ons een nadere openbaring van de Geest kan tonen waarin deze wordt teruggetrokken, zullen wij ons ernaar richten. Tot zolang echter blijven wij bij het hier geopenbaarde woord: ‘Laat alles welvoeglijk en met orde gebeuren’ (14:40) – niet volgens een menselijke maar de goddelijke orde.

Hoofdstuk 15

Behalve de verschillende verkeerde dingen die er in Korinthe waren, was het de satan ook gelukt een grote dwaling in hun midden ingang te doen vinden, namelijk de loochening van de opstanding. Dit leek een klein verschil van inzicht, daar het de vraag betrof of hetzelfde lichaam dat tot stof terugkeerde ook zou worden opgewekt. Maar door die dwaling werd de grondslag van het christendom aangetast, want als er geen opstanding bestaat, dan is ook Christus niet opgewekt; en als Christus niet is opgewekt, dan zijn onze zonden niet weggedaan en is het evangelie een fabel.

Nu de apostel dit onderwerp gaat behandelen, moet hij vooraf opmerken dat wat hij wilde uitleggen al bekend was aan de Korinthiërs, dat het precies dit evangelie was wat hij hun tevoren had verkondigd, wat zij ook hadden aangenomen, waarin zij stonden en waardoor zij gered waren, tenzij hun geloof ijdel en tevergeefs was (15:1-3). Hij noemt de leer van de opstanding ook bij *het evangelie*, omdat die leer het voornaamste onderdeel van het evangelie vormt en altijd door de apostelen op de voorgrond werd gesteld. Want als Christus niet is opgewekt, wat voor zekerheid hebben wij dan dat Hij onze zonden heeft weggenomen? Want Hij is voor onze zonden gestorven naar de Schriften, en is begraven.

Als Hij in het graf is gebleven, dan heeft de dood Hem vastgehouden in zijn macht, want de dood is het loon van de zonde. Dit zou tonen dat Hij wel voor Zichzelf, maar niet voor ons had betaald.

Dan zouden wij nog met onze zonden beladen zijn; dan had men tevergeefs geloofd. Door te herinneren aan deze waarheden had de apostel een vaste grond gekozen voor zijn bewijsvoering. De redding van de Korinthiërs en ook die van onszelf hangt af van het feit van Christus' opstanding. Want als de doden niet opstaan, is ook Christus niet opgestaan, terwijl Hij wel degelijk gestorven is.

Het eerste wat Paulus daarom doet is het feit van Christus' opstanding boven alle twijfel te verheffen door betrouwbare getuigen; alsook door zijn eigen getuigenis, want hij had de opgestane Heer ook mogen zien. Christus was aan Kefas verschenen, daarna aan de twaalf, daarna aan meer dan vijfhonderd broeders tegelijk, hoogstwaarschijnlijk in Galilea waar de Heer hen ontboden had. Het merendeel hiervan was nog in leven en kon van dit feit getuigen. Zeker was dit een belangrijk bewijs voor Jezus' opstanding! Nog lange tijd later waren er veel levende getuigen van dit heerlijke feit aanwezig, en men moest bij de loochening van Jezus' opstanding hen dus allemaal als bedriegers of dwepers afdoen. Daarna is Hij echter ook gezien door Jakobus, daarna door alle apostelen – de eerste maal was Thomas afwezig, de tweede maal niet. 'En het allerlaatst is Hij ook aan mij, als aan een misgeboorte, verschenen' (15:5-8).

Paulus had in een gezicht op de weg naar Damascus de verheerlijkte Heer in de hemel gezien. Pas veel later, wanneer de Israëlieten zich bekeerd zullen hebben, zullen zij Hem ook zien, Degene die zij doorstoken hebben. Aan Paulus viel dus een voorrecht te beurt, dat pas later door de anderen zal genoten worden; daarom noemt hij zich een ontijdig geborene, iemand die vóór zijn tijd gekomen is. 'Want ik ben de geringste van de apostelen, die niet waard ben een apostel

genoemd te worden, omdat ik de gemeente van God heb vervolgd'. Wat een ootmoed! Nee, Paulus vergat niet wie hij was geweest en wat hij had gedaan. Hij durfde dit vrijmoedig en openlijk te belijden, maar het gebeurde met diepe smart; niet zoals men dikwijls hoort op een losse en onverschillige toon. Maar één ding vergat hij bij zijn belijdenis niet, de genade te prijzen die hem, de onwaardigste, had aangenomen. Zoals we lezen: 'Maar door de genade van God ben ik wat ik ben; en Zijn genade aan mij is niet vergeefs geweest, maar ik heb overvloediger gearbeid dan zij allen; maar niet ik, maar de genade van God met mij' (15:9-11).

Ziedaar de ware ootmoed! Zij erkent niet alleen eigen schuld en ellende, maar ook vrijmoedig de door God geschonken genade. Alleen het eerste zonder het tweede te belijden is een bewijs van hoogmoed, daar men dan nog niet gekomen is tot het loslaten van zichzelf en het zich overgeven in de hand van God en Zijn genade. Het kan nooit een bewijs van hoogmoed, maar wel van nederigheid zijn, als men roemt in de genade van God.

De opstanding van Christus werd dus door een lange rij van geloofwaardige getuigen gestaafd; en wie ook het evangelie predikte, allen kwamen zij hierin overeen dat Christus was opgestaan. 'Als nu Christus gepredikt wordt dat Hij uit de doden is opgewekt, hoe zeggen dan sommigen onder u, dat er geen opstanding van doden is?' Dat is een begrijpelijke vraag van Paulus. Want als er geen opstanding van doden is, dan is ook Christus niet opgewekt. Als u het ene gelooft, moet u ook het andere geloven, want het een is het gevolg van het ander. Als Christus niet is opgewekt, dan is onze prediking vergeefs en vergeefs is ook uw geloof; dan blijken wij valse

getuigen van God te zijn, omdat wij ervan getuigd hebben dat Hij Christus heeft opgewekt. Dit is een leugen, als er werkelijk geen doden worden opgewekt.

Ja, wat nog meer is: als Christus niet is opgewekt, dan bent u nog in uw zonden, daar God Hem dan niet heeft aangenomen en heeft gerechtvaardigd van de zonden. Dan zijn ook degenen die in Jezus ontslapen zijn, verloren. En wat de levenden betreft, die op Christus hopen, dat zijn dan de ellendigste van alle mensen, daar zij zich vanwege hun geloof niet alleen afscheiden van de wereld, maar ook door de wereld worden vervolgd, en dat voor niets! Nee, dan is het beter te eten en te drinken en vrolijk te zijn, want morgen sterven wij (15:12-19).

Maar God zij dank, de opstanding van Christus en dus de opstanding van de doden is geen fabel, maar een feit: een feit met heerlijke gevolgen, dat ons doet delen in alle zegeningen van de hemel en de eeuwige zaligheid bij God en bij Christus. Maar de Heilige Geest verkondigt ons hier niet alleen de leer over de opstanding van de doden, maar Hij past die waarheid op ons toe. Christus is door Gods macht *uit* de doden opgewekt, nadat Hij in onze plaats de dood had ondergaan. Door deze opstanding heeft God in Christus voor de mens verlossing uit de macht van de satan en de dood tot stand gebracht. Met zonden beladen is Hij gestorven en heeft dus het loon van de zonde ontvangen, met zonden daalde Hij neer in het graf, maar zonder zonde stond Hij op de derde dag op als Overwinnaar over zonde en duivel. De dood kon Hem niet vasthouden, en nu is Hij de Eersteling geworden van hen die ontslapen zijn.

Zij wachten op de uitoefening van de goddelijke macht, die hen uit hun graven tevoorschijn zal roepen. Christus neemt een bijzondere plaats in, Hij is de Eersteling en heeft het leven in Zichzelf. Dit leven is nu het onze; daarom hebben wij deel aan Zijn opstanding en zullen evenals Hij van tussen de doden uit opstaan. Als Hij de overwinning niet behaald had, dan zouden wij altijd in de gevangenis gebleven zijn. Maar nu wij Zijn leven en Zijn Geest ontvangen hebben en Hij de Eersteling is van hen die ontslapen zijn, zijn wij er zeker van dat wij deelhebben aan alles wat Hij bezit, en eenmaal ook naar het lichaam aan Hem gelijk zullen zijn.

Deze opstanding nu is niet alleen een opstanding van doden, maar de door de Geest levend gemaakte gelovigen zullen als de voorwerpen van Gods gunst uit hun graven opstaan: de Eersteling Christus, maar daarna die van Christus zijn bij Zijn komst (15:23). Wij zullen met Christus verenigd zijn in de opstanding; wij zullen niet alleen de dood verlaten, maar evenals Hij verlaten wij de doden. Zonder twijfel zal God alle mensen uit het graf doen opstaan en wel door de macht van Zijn Zoon; maar de opstanding van de goddelozen zal geen overwinning over de dood zijn. Zij zal integendeel voor hen de tweede dood zijn, waaruit men onmogelijk nog kan worden verlost. Het ene is de opstanding van het leven of de eerste opstanding, het andere de opstanding ten oordeel (Openb. 20).

Over het algemeen wil men de opstanding van de rechtvaardigen en de onrechtvaardigen tegelijk laten plaatsvinden, wat door deze Schriftplaats en door vele andere bestreden wordt. Eenieder zal in zijn orde opstaan. Ten eerste Christus, ten tweede die van Christus zijn bij Zijn komst (dus de rechtvaardigen), ten derde de overige doden

die na de duizend jaren voor de grote witte troon zullen staan om geoordeeld te worden. De eerste opstanding heeft dus plaats vóór en de tweede opstanding ná de duizend jaren.

De opstanding nu moet door een mens zijn: ‘Want waar de dood is door een mens, is ook de opstanding van de doden door een Mens’ (15:21). De mens had gezondigd en had God onteerd; en God kon alleen worden voldaan, wanneer Hij door de mens weer verheerlijkt werd. Niemand van Adams nakomelingen was hiertoe in staat en daarom gaf Hij Zijn enige Zoon om Mens zou worden; geen nakomeling van Adam, maar een rein en heilig Mens. Christus kon Zichzelf, nadat Hij God volkomen had verheerlijkt in Zijn leven op aarde, aan God opofferen als zondoffer voor de mens. Aan het kruis bracht Hij, de Mens Jezus Christus, het offer voor de zondige mens dat God in Zijn gerechtigheid eiste, opdat de mens met Hem zou kunnen worden verzoend. Christus stierf als Mens voor mensen, en Hij stond als Mens op voor mensen.

Door deze opstanding nu ontkomen wij aan de toestand waarin de zonde en haar gevolgen ons konden beheersen. De zonde kan in de toestand waarin wij nu verkeren haar noodlottige invloed niet meer uitoefenen; wij zijn voor altijd buiten de grenzen van haar heerschappij. De zonde en de macht van de duivel blijven voor altijd buiten de nieuwe schepping, waarin wij zijn overgebracht en die de vrucht van Gods werk is. Christus is de tweede Mens en met Hem zijn wij één plant geworden, zowel in Zijn dood als in Zijn opstanding. Hierdoor komen wij tot diepere kennis van wat Paulus zegt: ‘Want evenals in Adam allen sterven, zo zullen ook in Christus allen levend gemaakt worden’ (15:22).

Er worden ons hier twee familiehoofden voorgesteld: Adam en Christus. Het geslacht uit het hoofd voortgekomen, is afhankelijk van dit hoofd. Adam bracht de dood te midden van zijn afstammelingen, en daarom is de dood het beginsel dat de eerste Adam kenmerkt. Christus, in Wie het leven is, brengt het leven onder de Zijnen en deelt het hun mee. Het leven is dus het beginsel dat de tweede Adam kenmerkt. En dit leven is de kracht van de opstanding, zonder welke Christus het leven niet aan de Zijnen had kunnen meedelen. Het tarwegraan was volmaakt in Zichzelf, maar zonder in de aarde te vallen zou het *alleen* gebleven zijn. Maar Hij is gestorven voor onze zonden en nu deelt Hij ons het leven mee, terwijl Hij ons al onze zonden heeft vergeven.

Allen die van Christus zijn, zullen dus opstaan en deelhebben aan de opstanding *uit* de doden. Paulus treedt hier niet in bijzonderheden, maar geeft slechts een algemene schets van wat er zal gebeuren. Hij geeft bewijzen van de opstanding en daarom spreekt hij slechts kort over de dingen, voor zover het met zijn onderwerp in verband staat. Wanneer dus degenen die van Christus zijn, zijn opgewekt in Zijn toekomst, dan zal het einde zijn; maar niet voordat Hij als Koning duizend jaren zal hebben geheerst. Er is dus tussen de opstanding van de rechtvaardigen en het einde, wanneer de goddelozen ten oordeel worden opgewekt, een tijdsverloop van minstens duizend jaren. Gedurende dit tijdvak zal Christus als Koning op aarde heersen, totdat Hij alle vijanden onder Zijn voeten heeft gelegd (15:25). Alles zal aan Hem worden onderworpen, hetzij door de vrijwillige aanname van Zijn heerschappij, hetzij door Zijn oordeel.

‘Als laatste vijand wordt de dood tenietgedaan’ (15:26). Daar Hij de dood heeft overwonnen, zal Hij door Zijn machtswoord alle doden doen opstaan en hen aan de heerschappij van de dood ontrukken. Om hen daarna het oordeel voor hun ongehoorzaamheid aan Hem en hun verwerping van Hem te doen ondergaan, wat bestaat in het werpen in de poel van vuur. Nadat dus alle ontslapen heiligen deel gekregen hebben aan de opstanding uit de doden, zal Jezus duizend jaren als Koning op aarde heersen om Zijn vijanden te onderwerpen. Aan het einde van die periode zal Hij ook de laatste vijand, de dood, tenietdoen. En daarna zal het einde zijn, wanneer Hij het koninkrijk aan God de Vader heeft overgegeven. God heeft alles aan Hem onderworpen. ‘Wanneer Hij nu zegt dat alles Hem onderworpen is, is het duidelijk dat Hij wordt uitgezonderd die Hem alles onderworpen heeft. Maar wanneer alles aan Hem onderworpen is, zal ook de Zoon Zelf onderworpen zijn aan Hem die Hem alles onderworpen heeft, opdat God alles in allen zal zijn’ (15:27-28).

Bij de overdenking van deze Schriftplaats moet men opmerken dat als hier staat dat ook de Zoon Zelf onderworpen zal zijn aan God, dit niet over Zijn natuur wordt gezegd maar in relatie staat met de heerschappij over alle dingen. Die zal Hij, nadat Hij alle dingen aan Zijn voeten heeft onderworpen en alle heerschappij en macht en kracht heeft tenietgedaan, aan God overdragen, daar God het Hoofd van alles moet zijn. Dan zal Jezus ook als Mens onderworpen zijn; dat dit geen willekeurige verklaring is toont psalm 8, waaruit Paulus enkele woorden aanhaalt (15:27).

De hoofdinhoud van die psalm is de onderwerping van alle dingen aan de mens. God heeft daarvan niets uitgezonderd dan alleen Zijn

eigen onderwerping (vgl. Hebr. 2:5-8). Wanneer die onderwerping voltooid zal zijn, geeft Christus de hele heerschappij aan God over en is Hijzelf als Zoon ook onderworpen. Hij houdt nooit op één met de Vader te zijn, evenmin als dit het geval was toen Hij in vernedering op aarde wandelde; maar Zijn heerschappij zal dan ophouden en Hij zal Zijn plaats eeuwig als Mens innemen, als het Hoofd van de hele familie van de verlostten, hoewel Hij ook God blijft, te prijzen tot in eeuwigheid, één met de Vader.

Paulus deelt nu in de verzen 20-28 in een tussenzin Gods gedachten met betrekking tot de opstanding mee, die de opstanding van de gelovigen met die van Christus verbinden en hun hetzelfde deel met Hem schenken. Die verzen tonen ook de regering van Christus, die eindigt met de onderwerping van alle dingen: eerst aan Hemzelf en daarna door Zijn eigen onderwerping *aan de Vader*. Ze stellen Christus ook voor als de tweede Mens, de laatste Adam, die tot in eeuwigheid het Hoofd van Zijn familie zal zijn. Daarna vat de apostel de draad van zijn bewijsvoering in vers 29 weer op, die hij vervolgt tot vers 34, waarna hij bespreekt op welke manier de opstanding zal plaatsvinden.

Wanneer men de verzen 20-28 als een tussenzin beschouwt, is de verklaring van de verzen 29-34 volstrekt niet moeilijk. De apostel had in vers 18 gezegd dat wanneer de doden niet zouden opstaan, zij die in Christus ontslapen zijn verloren waren, en dat de levenden de ellendigste van alle mensen waren. In vers 29 nu komt hij op deze punten terug en spreekt over degenen die voor de doden gedoopt worden, in verband met de ontkenning van de opstanding. Wat, zegt hij met nog meer nadruk dan in vers 16, wat zullen zij doen die voor

de doden gedoopt worden, als de doden niet opgewekt worden? En vervolgens toont hij aan hoe zij de ellendigste van de mensen zijn, als de doden niet worden opgewekt; want ieder ogenblik was hijzelf ook, menselijk gesproken, in gevaar om te sterven.

Voor de doden gedoopt worden wil zeggen: christen worden met het oog op hen die in Christus ontslapen, en speciaal met het oog op hen die voor Zijn naam ter dood waren gebracht. Of met andere woorden: evenals in de gelederen van een leger voor de gesneuvelde soldaten telkens weer nieuwe in de plaats komen, zo komen ook de nieuw bekeerden als het ware in de plaats van de gestorven of gedode gelovigen en laten zich met het oog op hen dopen; dit zou dwaasheid zijn als de doden niet opstaan¹⁷.

Even zo dwaas zou het zijn dat hij zich iedere dag in levensgevaar begaf en als het ware ook stierf, wanneer de doden niet opgewekt werden. En de roem die hij had in Christus Jezus, de Heer, was dat hij voor Zijn naam elke dag in gevaar van zijn leven was geweest; dit was voornamelijk te Efeze, waar de woede van de mensen zo'n hoogtepunt had bereikt, dat zij als wilde dieren met hem gevochten hadden (zie 2 Kor. 1:8-9; 4:8-12). Dat het vechten tegen beesten hier niet letterlijk maar figuurlijk moet worden opgevat, is duidelijk, vooral daar deze spreekwijze meer gebruikt wordt (zie 2 Tim. 4:17).

Bij deze hele redenering over de opstanding spreekt Paulus niet over de onsterfelijkheid van de ziel, hoewel die in de opstanding begrepen is; maar over de opstanding van de mens. De mens bestaat uit geest,

17 Het woord door 'voor' vertaald in de zin 'voor de doden' wordt in deze en in andere brieven van Paulus meestal gebruikt in de zin van 'met het oog op', of 'in betrekking tot.'

ziel en lichaam; hij moet rekenschap afleggen van de dingen die hij in het lichaam gedaan heeft, en dit zal hij doen wanneer bij opstaat. Bij zijn dood wordt de ziel van het lichaam gescheiden, hetzij hij gered is of niet. Het oordeel van God wordt dan nog niet uitgeoefend en de gelovige wordt nog niet met heerlijkheid bekleed. Zodra men de opstanding loochent, ontkent men de betrekkingen van God met de mens en maakt men van de dood het einde van de mens. Dit zou wel in overeenstemming zijn met de wens van mensen, maar wee hem die zo denkt! Hij zal bedrogen uitkomen.

Daarom zegt Paulus: 'Dwaal niet! Verkeerde omgang bederft goede zeden. Word nuchter zoals het behoort en zondig niet; want sommigen zijn onwetend aangaande God; ik zeg het tot uw beschaming' (15:32-34). De apostel beschouwt de normloosheid als de oorzaak van de loochening van de waarheid van de opstanding. Dit is wel duidelijk, want als er geen opstanding is, kan het motto inderdaad zijn: 'Laten wij eten en drinken, want morgen sterven wij'.

Maar de nieuwsgierige geest van mensen vroeg zich af: 'Hoe worden de doden opgewekt en met wat voor lichaam komen zij?' De apostel beantwoordt deze nieuwsgierige vragen niet; hij verwijt integendeel degene die dit vroeg zijn eigen dwaasheid, daar hij dagelijks in de natuur die dingen kan waarnemen. Want de zaadkorrel die in de aarde geworpen wordt, moet eerst sterven en dan komt de halm tevoorschijn naar de wil van de Schepper; en elk van de zaden krijgt zijn eigen lichaam (15:36-38).

En dit is niet alleen een beeld van de opstanding, maar verklaart ook haar aard en mogelijkheden, doordat bij de dood van de zaadkorrel niets meer dan de kiem hoeft over te blijven om een nieuw lichaam

tevoorschijn te doen komen. Het opstandingslichaam nu, de vrucht van Gods kracht, zal naar de vrije wil zijn van Hem Die het tot een heerlijke woning voor de ziel heeft toeberaid. Evenwel zal het altijd een waarachtig menselijk lichaam blijven, dat geheel geschikt zal zijn voor de bewoner.

Er zijn verschillende soorten van lichamen, er zijn hemelse en aardse lichamen, de heerlijkheid van de zon en van de maan is verschillend, en de ene ster verschilt in heerlijkheid van de andere ster (15:39-41). Dat hier geen sprake is van trappen of graden in de hemelse heerlijkheid, blijk duidelijk uit 1 Johannes 3:2. Wij zullen Hem gelijk wezen, want wij zullen Hem zien zoals Hij is. Wanneer wij allen ook naar het lichaam aan Hem gelijk zijn, dan zijn wij ook onderling gelijk en kan er geen sprake zijn van graden in *onze* heerlijkheid. Wij zeggen *onze* heerlijkheid, want het is de gemeente, de volheid van Hem die alles in allen vervult, die volkomen aan Hem gelijk zal zijn. Wij behoren tot de hemel en zullen een hemelse heerlijkheid deelachtig zijn. Maar er is ook een aardse heerlijkheid, daar zullen aardse lichamen zijn.

Degenen die deze lichamen krijgen, zullen evenwel volkomen gelukkig zijn, omdat hun lichaam beantwoordt aan de bewoner. Wie vóór het duizendjarig Vrederijk zullen opstaan om aan de heerlijke regering van Christus op aarde deel te nemen, zullen in tegenstelling tot de gemeente, die de hemel bewoont en daarom een hemels lichaam heeft, met aardse lichamen worden opgewekt – een hemels lichaam zou voor hen niet passend zijn.

Maar wat ons hier wordt meegedeeld, is niet alleen het feit van de opstanding zelf, maar het *karakter* ervan: ‘Er wordt gezaaid in

vergankelijkheid, er wordt opgewekt in onvergankelijkheid; er wordt gezaaid in oneer, er wordt opgewekt in heerlijkheid; er wordt gezaaid in zwakheid, er wordt opgewekt in kracht' (15:42-43). Alles wat aan de zonde herinnert, aan het stoffelijke en het aardse, zal bij onze opstanding geheel verdwenen zijn. Het vergankelijke lichaam mag ontzield en in de aarde begraven zijn om tot stof te vergaan, bij de opstanding uit de doden zal het in heerlijkheid en eer tevoorschijn komen, zonder enig bewijs van zijn vroegere toestand van vernedering. Want een natuurlijk lichaam wordt er gezaaid, een *geestelijk* lichaam wordt er opgewekt.

En vraagt men nu naar de oorzaak van de mogelijkheid van die plotselinge en heerlijke verandering, dan antwoordt Paulus: 'Zo staat er ook geschreven: De eerste mens, Adam, werd tot een levende ziel; de laatste Adam tot een levendmakende geest' (15:45). Ziehier het grote verschil tussen Adam en Christus, en tussen hen die met Christus één plant geworden zijn en hen die nog steeds in de toestand van de eerste Adam verkeren. Het lichaam van de eerste Adam was een natuurlijk lichaam, van dezelfde stof gemaakt als van alle dieren; zijn leven was een levende ziel. God had, nadat Hij Adam uit het stof van de aarde had geformeerd, hem de levensadem in zijn neusgaten geblazen en daardoor was hij in verbinding met God gekomen. Of zoals dezelfde apostel dit op de Areopagus te Athene uitdrukte: wij zijn van Gods geslacht.

Zijn gedrag had hieraan moeten beantwoorden; en God had Zich aan hem geopenbaard om hem moreel in dezelfde toestand te bewaren waarin hij door die adem van het leven was gekomen. Hoewel hij vrij van de dood was, omdat God hem de levensadem had ingeblazen,

bleef hij evenwel een levende ziel en kon nimmer een levendmakende geest worden, omdat hij het leven niet bezat als zijn eigendom, als uit hemzelf voortgekomen, maar als van God afkomstig, Die het door Zijn macht moest onderhouden. De voorwaarde nu van een voortdurend leven in die toestand was onbeperkte gehoorzaamheid aan Gods geboden. Zodra die ophield, was tegelijkertijd de gemeenschap met God verstoord en stond de dood met al zijn verschrikking voor de deur: ‘Want op de dag dat u daarvan eet, zult u zeker sterven’ (Gen. 2:17).

Adam heeft gegeten, is buiten de gemeenschap met God geraakt en is de dood gestorven, want daar hij slechts een levende ziel en geen levendmakende geest was, zo kon hij zelf het leven niet onderhouden of zich een nieuw leven geven. Wij allen nu zijn na zijn val uit hem geboren en hebben dus de toestand waarin hij gekomen was, met zijn gevolgen van hem geërfd.

Daarom, wilde God ons met Zichzelf in verbinding kunnen brengen, dan moest Hij ons Iemand uit de hemel zenden met een levendmakende geest, opdat Hij ons het leven zou kunnen meedelen. De laatste Adam nu, zo lezen wij hier, is geworden tot een levendmakende geest. Dit zegt ons uitdrukkelijk dat Christus niet alleen het leven van een levende ziel, maar het leven in Zichzelf bezat en dat Hij daarom kon levend maken wie Hij wilde; en dit is van zoveel groter belang daar Hij waarachtig Mens op aarde was. Het is hier niet alleen dat God levend maakt wie Hij wil, maar de laatste Adam, Christus, het Hoofd van het nieuwe mensengeslacht, heeft die macht in Zichzelf. Daarom staat er geschreven: ‘Hij heeft de Zoon gegeven het leven te hebben in Zichzelf’. En van ons wordt

gezegd: ‘God heeft ons eeuwig leven gegeven, en dit leven is *in Zijn Zoon*. Wie de Zoon heeft, heeft het leven; wie de Zoon van God niet heeft, heeft het leven niet’ (1 Joh. 5:11-12).

Maar dit is niet alles wat ons hier wordt voorgesteld. Paulus zegt verder: ‘De eerste mens is uit de aarde, stoffelijk’. Hij heeft zijn oorsprong uit de aarde, en dat niet ná maar vóór zijn val. God maakte hem uit het stof van de aarde; en doordat hij gevallen is, moet hij ook tot stof terugkeren. De tweede Adam echter, hoewel Hij even waarachtig Mens is zoals Adam, is de Heer uit de hemel. Wij die behoren tot de eerste Adam, zijn uit de aarde en stoffelijk; maar zodra wij deelhebben aan het leven van de tweede Mens, delen wij in de heerlijkheid die Hij bezit. Wij zijn dan aan Hem gelijk, want Paulus zegt: ‘Zoals de stoffelijke is, zo zijn ook de stoffelijken; en zoals de Hemelse is, zo zijn ook de hemelsen’ (15:47-48).

Voordat dit echter kon plaatshebben, moest Christus eerst alle gerechtigheid vervullen, de verzoening voor de zonde tot stand brengen, de dood overwinnen en de macht van de satan verbreken. Hij moest een einde maken aan de toestand van de eerste Adam, opdat Hij daarna als de tweede en de laatste Adam, als een levendmakende geest het Hoofd van een nieuw geestelijk geslacht zou kunnen worden. Deze familie is volkomen met Hem verenigd en deelt in alle voorrechten die horen bij de toestand waarin Hij is gebracht voor God, door de kracht van het leven waarmee Hij ons heeft levend gemaakt.

Als verenigd met de tweede Adam, en door Zijn Geest levend gemaakt, zijn wij in een toestand gebracht die ons niet alleen gescheiden heeft van de treurige en ellendige toestand van de zondaars, maar

die ook hemelsbreed verschilt van de toestand waarin Adam vóór de val verkeerde. Want wij hebben deel gekregen aan het leven dat van eeuwigheid bestond en dat tot in eeuwigheid zal blijven, doordat wij met de Heer uit de hemel volkomen één zijn geworden. Het gevolg van deze heerlijke verlossing is, dat ‘zoals wij het beeld van de stoffelijke gedragen hebben, wij ook het beeld van de Hemelse zullen dragen’ (15:49).

Nu zijn wij al naar de geest aan de hemelse Heer gelijkvormig gemaakt, maar eenmaal zal het ogenblik komen dat dit aardse omhulsel zal worden weggenomen en wij een lichaam zullen ontvangen dat gelijk is aan het heerlijke opstandingslichaam van onze Verlosser en onze Bruidegom, Die Zijn plaats al heeft ingenomen aan Gods rechterhand om ons in het huis van Zijn Vader plaats te bereiden, opdat wij niet alleen aan Zijn leven maar ook aan Zijn heerlijkheid deel zullen hebben. Want vlees en bloed kunnen het koninkrijk van God niet beërven, en de vergankelijkheid beërft de onvergankelijkheid niet. Het is onmogelijk dat wij met dit stoffelijke, vergankelijke, aardse lichaam de hemelse heerlijkheid zouden kunnen aanschouwen en verdragen. Daarom is het nodig dat ons lichaam wordt veranderd en gelijkvormig wordt gemaakt aan dat van onze Bruidegom, voordat wij de poorten van de hemel binnengaan. Het is de Geest van God en van Christus in ons, Die ons de zekerheid van die heerlijke verandering waarborgt.

Alle heerlijke waarheden die ons in dit onschatbare hoofdstuk zijn meegedeeld, worden nu bekroond door een *nieuwe* openbaring over de wijze waarop *al* de heiligen (zowel de nog levende als de reeds gestorven gelovigen) aan de gelijkvormigheid met de verheerlijkte

Christus deel zullen krijgen. Die openbaring was tot op dat moment voor de Korinthiërs een verborgenheid geweest, en ze is nu – hoewel volkomen helder geopenbaard – voor het geloof van vele christenen nog steeds verborgen. De verborgenheid is als volgt: ‘Wij zullen niet allen ontslapen, maar wij zullen allen veranderd worden, in een ondeelbaar ogenblik, in een oogwenk, bij de laatste bazuin. Want de bazuin zal klinken, en de doden zullen onvergankelijk worden opgewekt en wij zullen veranderd worden’ (15:51-52).

Wat een heerlijk en majestueus toneel wordt ons hier voor ogen geschilderd! In een ondeelbaar ogenblik zal de bazuin geblazen worden en zullen de heiligen uit hun graven verrijzen, niet meer bekleed met een sterfelijk en vergankelijk lichaam, maar een lichaam dat blinkt door de heerlijkheid van de hemel, gelijkvormig aan dat van de Overwinnaar over dood en graf. En op hetzelfde ogenblik zullen de nog levende heiligen, waar zij zich ook mogen bevinden, in een oogwenk veranderd worden. Het sterfelijke doet de onsterfelijkheid aan, het vergankelijke de onvergankelijkheid, het stoffelijk omhulsel wordt opeens veranderd in een hemels kleed, volkomen geschikt om daarmee God en Christus te aanschouwen en in Zijn tegenwoordigheid te verkeren.

Wanneer de opgewekte en veranderde heiligen, die volmaakt aan elkaar gelijk zijn, worden bijeengebracht, zullen zij in één ogenblik de aarde verlaten om in de lucht hun Bruidegom en Vriend te ontmoeten. Hij heeft om hen met Zich te kunnen verenigen, Zijn plaats aan de rechterhand van de Vader verlaten en zal hen onder het gejubel van de engelen Zijn hemelse woning binnenleiden, om daar met hen tot in eeuwigheid het ongestoorde genot van een gelukzalige

vrijheid, een volmaakte liefde en een volkomen vreugde te delen (1 Thess. 4).

Ziedaar de heerlijke verborgenheid, die Paulus aan de Korinthiërs heeft meegedeeld en waardoor hij hen zeker met vreugde heeft vervuld. Hijzelf leefde in het voortdurende verlangen naar de komst van de Heer. ‘*Wij* zullen allen veranderd worden,’ zei hij; en daarmee drukte hij de verwachting uit dat hijzelf en ook de gemeente te Korinthe zouden behoren tot degenen die op dat tijdstip nog op aarde zouden zijn en niet zouden sterven, maar eenvoudig de sterfelijkheid zouden afleggen en de onsterfelijkheid zouden aandoen. Hoewel die verwachting niet in vervulling is gegaan en Paulus en de Korinthiërs zullen behoren tot degenen die door het bazuingeschal uit hun graven worden geroepen, blijkt toch wel hieruit dat hij geen enkele gebeurtenis, en zelfs geen tijdsruimte plaatste tussen het ogenblik waarop hij sprak en dat waarop Jezus kon komen.

Het was mogelijk dat de Heer nog die dag verscheen, het was ook mogelijk dat Hij lang uitbleef. Als het toen al waar was dat Jezus dagelijks kon komen, dan is dit nu nog veel meer het geval. Wij zijn veel dichter bij het door God bepaalde tijdstip van onze verandering gekomen. Als wij Hem dus welbehaaglijk willen dienen, dan is het noodzakelijk dat wij Hem verwachten en elk moment gereed staan om Hem te ontmoeten en tot Hem te gaan.

‘Wanneer’, zo gaat Paulus verder, ‘dit vergankelijke onvergankelijkheid zal aandoen, en dit sterfelijke onsterfelijkheid zal aandoen, dan zal het woord uitkomen dat geschreven staat: De dood is verslonden tot overwinning’ (15:54). Voor de christen is de dood geheel en al overwonnen, hij is in zijn morele karakter tenietgedaan. De gelovige

heeft in de opgestane Christus een nieuw leven ontvangen, dat hem boven de dood verheft (misschien niet fysiek, wat zijn lichaam aangaat, maar zeker moreel). De dood als de vrucht van de zonde en het oordeel heeft zijn macht over de ziel verloren; hij is zo volkomen overwonnen dat er zelfs velen zullen zijn die *niet zullen sterven*. Alle christenen bezitten Christus als hun leven. Als Hij afwezig is en niet terugkomt – en dit zal het geval zijn zolang Hij gezeten is aan de rechterhand van Zijn Vader en zolang ons leven met Hem in God is verborgen, dan zullen wij lichamelijk nog sterven en wordt de ziel van het lichaam gescheiden.

Maar wanneer Hij terugkomt en de troon van de Vader verlaat om de Zijnen tot Zich te nemen, voordat de oordelen over de wereld zullen komen, dan zal Hij Zijn macht aan ons betonen, en de dood is niet in staat enige weerstand te bieden. Alle heiligen die nog leven, zullen dan zonder te sterven de hemel binnengaan. Zeker was de schepping van de mens uit het stof van de aarde een heerlijk bewijs van Gods almacht, maar een groter bewijs van die kracht is de opstanding van de tot stof weergekeerde mens. Maar boven dit alles staat de verandering van de nog levende heiligen bij de komst van Jezus, daar die ons op schitterende wijze toont hoe volkomen Christus over de dood heeft gezegevierd en hoe volkomen Hij de laatste sporen van de zonde heeft uitgewist.

Ja, Hij bracht door Zijn genade ellendige, schuldige, vijandige mensen tot de hoogste trap van eer, daar Hij aan hen Zijn almacht heeft betoond. En de volkomen verlossing, hoewel wij die nog altijd verwachten, kunnen wij nu al aanschouwen in de heerlijkheid van Christus. Want Hij heeft Zichzelf aan Gods rechterhand geplaatst,

nadat Hij tot de toestand van de mens was neergedaald in Zijn dood voor zondaars. Wat een heerlijke verlossing is er teweeggebracht door de opstanding van Christus! De zonde is geheel uitgewist, aan Gods gerechtigheid is voldaan en de macht van de satan is tenietgedaan, op grond van Zijn verzoeningswerk en Zijn leven, dat de dood heeft overwonnen en ons in een geheel nieuwe sfeer heeft verplaatst waar de zonde en haar gevolgen niet kunnen komen en waar de gunst van God ons volmaakt en voor eeuwig zal beschijnen!

De aanhaling uit Jesaja: ‘De dood is verslonden tot overwinning,’ is merkwaardig. Hier wordt door Paulus alleen het feit voorgesteld dat de dood is verslonden in overwinning; maar de vergelijking met Jesaja toont dat dit niet aan het einde van de wereld zal gebeuren, maar aan het einde van de periode waarin door de oprichting van Gods koninkrijk in Sion de bedekking zal zijn weggenomen waaronder de heidenen in onwetendheid en duisternis leven. De hele aarde zal in die periode verlicht zijn. Welnu, de zekerheid dat de dood verslonden zal worden geeft ons een volkomen vertrouwen, hoewel de dood nog bestaat. De dood heeft zijn prikkel verloren, het graf zijn overwinning! Alles is door de triomferende genade veranderd! En de dood heeft nu al, terwijl hij nog heerst, voor hen die in Christus zijn, zijn eigenlijke karakter verloren doordat de dood voor de gelovige alleen bestaat in het verlaten van dit sterfelijke leven.

Niet langer is hij met angst voor Gods oordeel of voor de macht van de satan vervuld, daar Christus voor ons het oordeel heeft ondergaan en de satan heeft overwonnen. Maar niet alleen dat, Hij heeft ook de bron, de prikkel van de dood – de zonde – weggenomen. Het was de wet die aan de zonde haar kracht gaf, omdat zij Gods

gerechtigheid aan het geweten voorstelde en daardoor de dood nog zoveel verschrikkelijker maakte. Maar Christus werd tot zonde gemaakt en droeg de vloek van de wet, toen Hij tot een vloek werd gemaakt voor mensen die onder de wet waren; daarom heeft Hij ons volkomen van beide machten verlost, omdat Hij God verheerlijkt heeft met betrekking tot de zonde en tot de wet in haar grootste uitgestrektheid en ons heeft verlost van de macht van de dood, waaruit Hij zegevierend opstond.

Het enige wat de dood met ons doen kan, is ons uit het toneel wegnemen waar hij zijn macht uitoefent om ons te brengen op de plaats waar hij geen macht meer bezit. Daarom, in plaats van voor de dood te vrezen, danken wij God Die ons in Jezus de overwinning heeft gegeven. Het grote en heerlijke resultaat van alles is dat wij met Jezus zijn, Hem gelijk zijn en Hem zien zoals Hij is. Hoewel wij nu nog wandelen in het toneel waar de dood zijn macht kan uitoefenen, en waar de satan hem kan gebruiken om ons op de weg te doen stilstaan – en ook al zijn er veel moeilijkheden op onze reis, al is ons pad bezaaid met dorens en distels, al treffen wij overal de vijandelijkheden aan – ons hart is gelukkig en tevreden doordat wij weten dat het einde heerlijk en zalig zal zijn, en ons de vrucht zal doen genieten van de hele raad en de almacht van God, die wij voor ons in Christus Jezus hebben aanschouwd, het Hoofd en de openbaring van de heerlijkheid die wij met Hem voor eeuwig zullen genieten.

Hoofdstuk 16

De praktische toestand van de gemeente te Korinthe was dus bepaald niet prijzenswaardig, doordat er partijschappen, wereldsgezindheid en vleselijke lusten in hun midden voorkwamen, evenals ongeregelheden bij het avondmaal en valse leringen. Geen wonder dat het hart van de apostel bezwaard was over hen, omdat hij hen met vaderlijke zorg liefhad. En hoewel zij steeds op de bodem van de waarheid bleven staan en een gemeente van God vormden, had hij hen juist daarom met des te meer ernst geschreven. Hoewel zijn hart enigszins door dit schrijven verlicht was, omdat hij vertrouwde dat de Heer hierin met hem was geweest, kon hij niet ertoe komen om hen te bezoeken. Hoewel het zijn voornemen was geweest door Korinthe naar Macedonië te reizen en hen dan een tweede keer te zien, vertelt hij niet waarom hij niet via Korinthe kwam en spreekt hij met onzekerheid over zijn verblijf bij hen; als de Heer het hem vergunde, wilde hij enige tijd bij hen blijven.

De tweede brief zal ons al deze redenen verklaren; in hun huidige situatie kon hij hen niet bezoeken. Maar ondanks dit alles spreekt hij op een liefderijke wijze met hen en geeft hij hun aanwijzingen over enkele dingen die zij op dat ogenblik moesten doen. Zij zouden een collecte houden voor de heiligen te Jeruzalem, zoals dit onder de apostelen was afgesproken, toen Paulus als erkend apostel van de volken Jeruzalem verliet. Hij verzocht hen nu dat zij dit niet in alle haast zouden doen als hij bij hen kwam, maar dat zij elke eerste dag van de week ieder naar zijn vermogen iets hiertoe zouden

afzonderen. Dan zou hij enkele personen die door de Korinthiërs zelf waren gekozen naar Jeruzalem sturen, of als het de moeite waard was zelf met hen meereizen (16:1-7). Ondanks hun droevige situatie wilde de apostel toch van hun diensten gebruik maken; en dit is vertroostend voor onze harten, daar het ons laat zien hoe hij hen altijd als christenen bleef beschouwen en behandelen.

Paulus nu dacht tot Pinksteren te Efeze te blijven, omdat hem daar een grote en krachtige deur was geopend en er vele tegenstanders waren (16:8-9). Als die twee dingen met elkaar samengaan, is het een reden om te blijven. Want de geopende deur is een bewijs van Gods goedkeuring, en de werkzaamheid van de tegenstanders vraagt om te blijven vanwege de vijand. Een gesloten deur is heel iets anders dan tegenstand; want als de deur gesloten is, dan luisteren de mensen niet en God werkt niet om de aandacht te trekken. Als God echter aan het werk is, dan is de tegenstand van de vijand slechts een reden om het werk niet op te geven. Het schijnt dat Paulus veel te Efeze had geleden (15:32), maar toch bleef hij zijn werk voortzetten. Het oproer, door Demetrius begonnen, sloot de deur en deed hem de stad verlaten. Handelingen 19 en de verzen 21 en 22 van dat hoofdstuk geven ons het tijdstip aan waarop hij deze brief schreef.

In Handelingen 19:22 lezen wij dat Paulus Timotheüs naar Macedonië had gestuurd; en in onze brief veronderstelt hij dat hij naar Korinthe zou doorreizen. Als hij kwam, dan moesten de Korinthiërs hem ontvangen zoals zij Paulus ontvingen; vooral moesten zij hem niet minachten, wat zeker op zijn jeugdige leeftijd ziet (16:10-11). Wat nu Apollos aanging, had de apostel hem dringend gevraagd dat hij met de broeders naar hen toe zou komen; hij was daar al tot zegen

voor hen geweest en Paulus dacht dat hij dat weer kon zijn. Het was echter helemaal niet zijn wil om nu te komen; daar hij niet door zijn tegenwoordigheid wilde laten blijken alsof hij Paulus' wegblijven afkeurde en vooral omdat er te Korinthe mensen waren die zich naar zijn naam noemden.

Nadat hij over Apollos heeft gesproken, is zijn hart opnieuw bewogen over zijn kinderen in het geloof, die hem nog steeds dierbaar waren, hoe groot hun gebreken ook mochten zijn. 'Waakt, staat vast in het geloof, wees mannelijk, wees sterk! Laat alles bij u in liefde gebeuren' (16:13-14). Het was de vurige wens van de apostel dat zij in alles trouw bevonden werden; en in elk van deze vermaningen wordt dit verlangen op een even lieflijke als besliste wijze uitgedrukt.

Drie leden van de gemeente te Korinthe hadden de apostel verblijd en verkwikt door hun persoonlijke inzet en dienst. Het blijkt niet uit deze verzen of zij zijn hart over de gemeente hadden verblijd of hem enig getuigenis van haar liefde voor hem hadden gegeven. Paulus' hart was echter door hen verkwikt, en hij wil nu dat de Korinthiërs hieraan deelnemen, aangezien hij wel geloofde dat zij genoeg liefde voor hem hadden om vertroost te zijn, omdat hij dat ook was. Hoewel hun liefde eerder hieraan niet had gedacht, spreekt hij evenwel zijn vertrouwen uit dat zij blij zullen zijn met de gedachte dat hijzelf verkwikt was. Het is treffend om te zien hoe de liefde van de apostel erop uit is om het christelijk meegevoel in de Korinthiërs op te wekken door hen te vertellen hoe die drie broeders van de gemeente hem gediend hadden; en hoe hij zijn blijdschap met die van henzelf wil verbinden, opdat hierdoor weer een hernieuwde gemeenschap zou ontstaan.

Wij vinden in dit hoofdstuk om zo te zeggen vier soorten van bediening:

1. De apostel, die rechtstreeks door de Heer en door de Heilige Geest was gezonden.
2. Personen die met de apostel in zijn werk één waren, en volgens zijn wens handelden.
3. Een zelfstandig werker, Apollos, die gedeeltelijk door anderen was onderwezen, maar die handelde volgens wat hem toescheen de wil van de Heer te zijn, overeenkomstig de gaven die hij had ontvangen.
4. Iemand die zichzelf ten dienste van de heiligen had gesteld, evenals anderen die de apostel hielpen.

Paulus vermaande de gelovigen zich aan zulke personen te onderwerpen en aan allen die in het werk van de Heer actief waren. Hij wilde ook dat zij degenen zouden erkennen, die zijn eigen hart door hun dienst en hun toewijding hadden vertroost. Zodat het ons hier duidelijk wordt gemaakt dat de Heer al diegenen erkent, die op enigerlei wijze Hem dienen naar de mate van de gaven die hun zijn verleend door de Heilige Geest. Dit is zeker te allen tijde, maar vooral in onze dagen van groot belang, omdat de dienst van christenen zo weinig erkenning krijgt, wanneer er geen stempel van een kerkelijk ambt op gedrukt kan worden.

Het is opmerkelijk dat deze brief, hoewel hij al de bijzonderheden van de inrichting van een gemeente en het gedrag van de leden bespreekt, geen enkel woord bevat over ouderlingen en andere

aangestelde personen. Het is zeker waar dat die er over het algemeen gesproken wel waren; maar God heeft in Zijn Woord gezorgd voor de wandel van een gemeente in alle tijden, en Hij heeft zoals wij zagen daarin de vermaning gegeven al diegenen te erkennen die op enige wijze in Gods werk actief zijn zonder daartoe aangesteld te zijn. Het algemene verval van de kerk, noch de afwezigheid van zulke aangestelde personen, zal hen die het Woord willen gehoorzamen niet verhinderen om het te volgen in alles wat nodig is voor het christen-zijn. De Heer zal ons altijd, ook te midden van strijd, van twist en scheiding blijven geven wat wij tot onze opbouw nodig hebben, mits wij ons slechts in eenvoud aan Zijn Woord houden en dat in een kinderlijke gezindheid volgen.

Hoe groot de wanorde in de gemeente ook mocht zijn, toch erkende de apostel de leden van de gemeente als ware christenen; en hij wilde dat zij ook elkaar met een liefde-kus zouden erkennen, de algemene uitdrukking van broederlijke genegenheid. Dit was zelfs zo waar, dat hij een plechtig anathema uitspreekt over allen die de Heer Jezus niet liefhadden. Als er zulke mensen mochten zijn, dan wilde hij ze niet erkennen. Maar verre van dit te veronderstellen, zegt hij integendeel in het laatste vers: 'Mijn liefde zij met u allen in Christus Jezus' (16:24).

En als de apostel hen op zo'n plechtige wijze van zijn liefde verzekert, hoeveel te meer konden zij en mogen ook wij dan overtuigd zijn van de liefde van Hem, Die om ons te redden van het verderf Zijn kostbaar leven overgaf in de smadelijke kruisdood. Hoewel Hij ons met veel ernst vermaant en bestraft, wil Hij ons ook met veel geduld, liefde en zachtmoedigheid dragen en leiden, zoals we zien in deze

brief. Door het licht van Zijn Heilige Geest stelt Hij ons heerlijke en ernstige waarheden voor en spreekt Hij tot ons verstand en tot ons hart, opdat wij zullen toenemen in de genade en in de kennis van Zijn naam. Zo mogen wij Hem in alles verheerlijken en zullen wij onze wandel, zowel ten aanzien van onszelf als met betrekking tot de gemeente van Christus, volledig inrichten naar Zijn Woord. Daartoe moge de Heilige Geest, die onze lichamen tot Zijn tempel heeft gemaakt, krachtig in ons werken!